

NOKIA 7610

Uputstvo za korisnika

9312015

Issue 1 SR

CE 168

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROIZVODA

Mi, NOKIA CORPORATION izjavljujemo na svoju isključivu odgovornost da je proizvod RH-51 usklađen sa odredbama sledeće Direktive Saveta: 1999/5/EC. Primerak Izjave o usklađenosti proizvoda možete naći na adresi http://www.nokia.com/phones/declaration_of_conformity/

Copyright © 2004 Nokia. All rights reserved.

Bez prethodne pismene dozvole društva Nokia zabranjena je reprodukcija, transfer, distribucija ili memorisanje nekog dela ili čitavih sadržaja u ovom dokumentu.

Nokia, Nokia Connecting People i Xpress-on su zaštićeni žigovi društva Nokia Corporation. Ostali nazivi proizvoda i firmi koji se pominju u ovom tekstu mogu biti žigovi ili robne marke njihovih vlasnika.

Nokia tune je audio žig kompanije Nokia Corporation.

symbian

This product includes software licensed from Symbian Ltd © 1998-2004. Symbian and Symbian OS are trademarks of Symbian Ltd.

Java™ and all Java-based marks are trademarks or registered trademarks of Sun Microsystems, Inc.

Stac®, LZS®, ©1996, Stac, Inc., ©1994-1996 Microsoft Corporation. Includes one or more U.S. Patents: No. 4701745, 5016009, 5126739, 5146221, and 5414425. Other patents pending.

Hi/fn®, LZS®, ©1988-98, Hi/fn. Includes one or more U.S. Patents: No. 4701745, 5016009, 5126739, 5146221, and 5414425. Other patents pending.

Part of the software in this product is © Copyright ANT Ltd. 1998. All rights reserved.

m-Router Connectivity Components © 2000-2002 Intuwave Limited. All rights reserved. (www.intuwave.com)

US Patent No 5818437 and other pending patents. T9 text input software Copyright (C) 1997-2004. Tegic Communications, Inc. All rights reserved.

Bluetooth is a registered trademark of Bluetooth SIG, Inc.

Nokia vodi politiku kontinuiranog razvoja. Nokia zadržava pravo na izmene i poboljšanja bez prethodne najave ma kog od proizvoda koji su opisani u ovom dokumentu. Ni u kom slučaju Nokia neće biti odgovorna za ma kakav gubitak podataka ili prihoda ili neku posebnu, slučajnu, posledičnu ili indirektnu štetu ma kako da je prouzrokovana.

Sadržaji ovog dokumenta su dati "kao što jesu". Osim ako to ne zahteva odgovarajući propis, ne daju se nikakve garancije, bilo izričite bilo one koje se podrazumevaju, uključujući, ali ne ograničavajući se na njih, i podrazumevajuće garancije komercijalne pogodnosti i pogodnosti za posebnu svrhu, u odnosu na tačnost, pouzdanost ili sadržaj ovog dokumenta. Nokia zadržava pravo na izmenu ovog dokumenta ili na njegovo povlačenje u svako doba bez prethodne najave.

Raspoloživost posebnih proizvoda može da varira u zavisnosti od područja. Molimo proverite to kod Vama najbližeg prodavca Nokia-e.

9312015

Issue 1 SR

Copyright © 2004 Nokia. All rights reserved.

Sadržaj

Za vašu bezbednost 8

Opšte informacije..... 11

Postavljanje kaišića	11
Osnovni indikatori u pasivnom režimu	11
Meni	12
Prelazak sa jedne aplikacije na drugu	13
Radnje zajedničke za sve aplikacije.....	13
Kontrola jačine zvuka.....	15
Zajednička memorija	15

Vaš telefonski aparat..... 16

Pozivanje	16
Pozivanje pomoću imenika Adresara.....	16
Pozivanje govorne pošte (mrežni servis)	17
Brzo biranje nekog telefonskog broja	17
Uspostavljanje konferencijske veze (mrežni servis).....	17
Odgovaranje na poziv.....	18
Opcije u toku veze	18
Poziv na čekanju (mrežni servis)	19
Preusmeravanje poziva (mrežni servis).....	20
Dnevnik – Lista poziva i opšti dnevnik.....	20
Brojač GPRS podataka	20

Lista prethodnih poziva	21
Trajanje poziva	21
Pregled opšteg dnevnika.....	22

Lične informacije 23

Adresar	23
Kreiranje i izmene kontakt kartica	23
Kopiranje imena između SIM kartice i memorije telefona	24
Dodavanje tona zvona za kontakt karticu ili grupu.....	24
Biranje glasom.....	24
Dodela tastera za brzo biranje.....	26
Pregled pretplaćenih kontakata (imena).....	26
Rad sa kontakt grupama	26
Prisutnost (mrežni servis).....	27
Promena informacija o vašoj dostupnosti	27
Promene osoba koje mogu da vide vaše informacije o prisutnosti	28
Ažuriranje informacija o vašoj prisutnosti	30
Podešavanje prisutnosti.....	31
Pozicioniranje (mrežni servis).....	32
Kalendar	32
Formiranje stavki kalendara	32

Obaveze	34
Uvoz podataka iz kompatibilnih Nokia telefonskih aparata.....	34

Multimedija.....35

Kamera	35
Fotografisanje.....	35
Pravljenje video snimka	37
Pregled slika.....	38
Zumiranje memorisane slike	38
Prečice sa tastature	39
RealOne Player™	39
Reprodukovanje medija datoteka	40
Promene podešavanja	41
Režiser	41
Galerija.....	43
Otvaranje datoteka	43
Drugi primarni folderi	44
Preuzimanje datoteka	44
Prenošenje, postavljanje slika na server slika (mrežni servis).....	45

Poruke.....46

Pisanje teksta	47
Upotreba tradicionalnog načina unosa teksta....	47
Upotreba intuitivnog načina unosa teksta	48

Kopiranje teksta u klipbord	50
Pisanje i slanje poruka	51
Podešavanja neophodna za razmenu multimedija poruka.....	52
Podešavanja neophodna za e-mail	52
Primljeno - prijem poruka.....	52
Pregled multimedija objekata.....	53
Primanje smart poruka.....	53
Primanje servisnih poruka (mrežni servis).....	54
Moji folderi	54
Udaljeno poštansko sanduče (mrežni servis).....	55
Otvaranje poštanskog sandučeta.....	55
Preuzimanje e-mail poruka iz pošte	55
Brisanje e-mail poruka.....	56
Raskidanje veze sa poštanskim sandučetom	57
Za slanje.....	57
Pregled poruka na SIM kartici	58
Info servis (mrežni servis)	58
Editor servisnih zahteva	58
Podešavanja Poruka.....	58
Podešavanja tekstualnih poruka	58
Podešavanja multimedija poruka.....	59
E-mail podešavanja	61
Podešavanja servisnih poruka.....	62
Podešavanja Info servisa (mrežni servis)	62
Podešavanja foldera Ostalo.....	63

Alatke 64

Podešavanja	64
Menjanje opštih podešavanja.....	64
Podešavanja telefona.....	64
Podešavanja poziva.....	66
Podešavanja veze.....	67
Datum i vreme.....	70
Zabrana poz. (mrežni servis).....	71
Mreža.....	71
Podešavanja proširenja.....	72
Bezbednost.....	72
Telefon i SIM.....	72
Rad sa sertifikatima.....	74
Menadžer uređaja.....	75
Fajl menadžer.....	77
Pregled utroška memorije.....	77
Glasovne komande.....	77
Dodavanje glasovne komande nekoj aplikaciji....	78
Startovanje aplikacije pomoću glasovne komande.....	79
Reprodukovanje, brisanje ili promena glasovne komande.....	79

Personalizovanje telefona..... 80

Načini rada.....	80
Promena načina rada.....	80
Prilagođavanje načina rada.....	80

Teme.....	81
Izmene tema.....	82
Favoriti.....	83
Dodavanje prečica.....	83

Ekstra 84

Novčanik.....	84
Unos šifre novčanika.....	84
Memorisanje podataka lične kartice.....	85
Kreiranje ličnih napomena.....	85
Kreiranje načina rada novčanika.....	86
Preuzimanje podataka novčanika u pretraživač.....	87
Pregled detalja ulaznice.....	87
Podešavanja novčanika.....	87
Resetovanje, poništavanje, novčanika i šifre novčanika.....	88
Kalkulator.....	88
Konverter.....	88
Konverzija mernih jedinica.....	89
Postavljanje osnovne valute i kursa.....	89
Beležnica.....	90
Sat.....	90
Promene podešavanja sata.....	90
Postavljanje alarma.....	90
Diktafon.....	91
Igre.....	91
Časkanje (mrežni servis).....	92

Pre korišćenja Ćaskanja	92
Povezivanje na Ćet server.....	92
Izmene podešavanja Ćaskanja	93
Prikljuĉivanje i napuštanje grupe za Ćaskanje	93
Traženje grupa za Ćaskanje i korisnika.....	94
Ćaskanje u grupi za Ćaskanje.....	94
Zapoĉinjanje i praćenje individualnih konverzacija	95
Ćet kontakti	96
Izmene podešavanja grupe za Ćaskanje.....	97
Serveri za Ćaskanje i praćenje prisutnosti.....	98
Memorijska kartica	98
Formatizujete memorijsku karticu.....	100
Pravljenje rezervne kopije i rekonstruisanje podataka	100
Zakljuĉavanje memorijske kartice	101
Provera utroška memorije.....	101
Servisi i Aplikacije	102
Veb (Mobilni preraživaĉ).....	102
Osnovni koraci za pristup.....	102
Podešavanje telefonskog aparata za pretraživanje.....	103
Uspostavljanje veze	103
Pregled markera.....	103
Pretraživanje.....	104
Preuzimanje	106
Završetak veze.....	107

Podešavanja pretraživaĉa.....	108
Menadžer aplikacija	109
Instalisanje aplikacija - opšte informacije.....	109
Uklanjanje aplikacije	111

Komunikacije..... 112

Bluetooth veza.....	112
Bluetooth podešavanja	113
Slanje podataka preko Bluetooth	113
Prikaz uparenih uređaja.....	115
Primanje podataka preko Bluetooth	115
Raskidanje Bluetooth veze.....	115
Menadžer veze.....	116
Pregled detalja veze.....	116
Završetak veze.....	117
Povezivanje telefonskog aparata na kompatibilni raĉunar	117
Sinhronizacija - daljinska sinhronizacija.....	117
Kreiranje novog skupa sinhronizacije.....	118
Sinhronizovanje podataka	118

Otklanjanje problema..... 120

Pitanja i odgovori.....	121
-------------------------	-----

Informacije o bateriji .....

Ćuvanje i održavanje .....

**Dodatne informacije u vezi
bezbednosti 126**

Indeks 130

Za vašu bezbednost

Pročitajte ove jednostavne smernice. Njihovo kršenje može da bude opasno ili protivno zakonu. Dodatne detaljne informacije su date u ovom priručniku.

UKLJUČUJTE KADA JE BEZBEDNO Ne uključujte telefon ako je zabranjena upotreba bežičnih telefona ili ako njihova upotreba može da prouzrokuje smetnje ili opasnost.

BEZBEDNOST SAOBRAĆAJA JE NA PRVOM MESTU Pridržavajte se svih lokalnih zakona. U toku vožnje neka Vam ruke budu slobodne za upravljanje motornim vozilom. Vaša prvenstvena briga dok upravljate motornim vozilom treba da je bezbednost saobraćaja.

SMETNJE Svi bežični telefoni mogu da budu izloženi smetnjama koje utiču na radne karakteristike.

ISKLJUČITE U BOLNICAMA Pridržavajte se svih ograničenja. Isključite telefon u blizini medicinske opreme.

ISKLJUČITE U AVIONU Pridržavajte se svih ograničenja. Bežični aparati mogu da prouzrokuju smetnje u avionu.

ISKLJUČITE PRI TOČENJU GORIVA Ne koristite telefon na mestima za točenje goriva. Ne koristite ga u blizini goriva ili hemikalija.

ISKLJUČITE U BLIZINI MESTA MINIRANJA Pridržavajte se svih ograničenja. Ne koristite telefon na mestima gde se odvija miniranje.

UPOTREBLJAVAJTE RAZUMNO Aparat koristite samo u normalnom položaju onako kako je objašnjeno u dokumentaciji proizvođača. Ne dodirujte nepotrebno antenu.

KVALIFIKOVANI SERVIS Ovaj proizvod smeju da instaliraju ili da popravljaju samo kvalifikovane osobe.

PROŠIRENJA I BATERIJE Upotrebjavajte samo odobrena proširenja i baterije. Ne priključujte nekompatibilne proizvode.

OTPORNOST NA VODU Vaš telefon nije vodootporan. Održavajte ga suvim.

REZERVNE KOPIJE Pravite rezervne kopije ili imajte na papiru sve važne podatke koji se nalaze u telefonu.

PRIKLJUČIVANJE NA DRUGE APARATE Kod priključivanja na ma koji drugi aparat, pročitajte bezbednosne instrukcije u uputstvu za korisnika datog aparata. Ne priključujte nekompatibilne proizvode.

HITNI POZIVI Proverite da je telefon uključen i da je na mreži. Pritisnite potreban broj puta da obrišete sadržaj na ekranu i da se vratite u početni prikaz na ekranu. Unesite broj službe pomoći, zatim pritisnite . Dajte svoju lokaciju. Ne prekidajte vezu sve dok Vam se to ne dopusti.

O vašem aparatu

Bežični aparat opisan u ovom uputstvu je odobren za korišćenje u EGSM 900, GSM 1800 i GSM 1900 komunikacionim mrežama. Obratite se svom provajderu servisa za detaljnije informacije o mrežama.

Pri korišćenju fukcija ovog aparata, pridržavajte se svih zakona i poštuajte privatnost i legitimna prava drugih osoba.

Upozorenje: Da bi mogla da se koristi bilo koja funkcija ovog aparata, osim budilnika, aparat mora da bude uključen. Ne uključujte ovaj aparat kada

upotreba bežičnog aparata može da prouzrokuje smetnje ili opasnost.

Mrežni servisi

Da biste koristili ovaj telefon neophodna je usluga provajdera bežične telefonije. Rad mnogih funkcije ovog aparata zavisi od funkcija bežične komunikacione mreže. Ove mrežne servise ne nude sve mreže ili je za njihovo korišćenje neophodan poseban dogovor sa provajderom servisa. Od provajdera servisa ćete dobiti dodatna uputstva za njihovo korišćenje kao i način tarifiranja. Neke komunikacione mreže mogu da imaju ograničenja koja utiču na korišćenje mrežnih servisa. Na primer, neke mreže možda ne podržavaju sve karaktere karakteristične za jezik i usluge.

Provajder servisa može da zahteva da se neke funkcije ovog aparata onemoguće ili da se ne aktiviraju. U tom slučaju, one se neće pojavljivati u meniju aparata. Obratite se svom provajderu servisa za detaljnije informacije.

Ovaj aparat podržava WAP 2.0 protokole (HTTP i SSL) preko TCP/IP protokola. Neke od mogućnosti ovog aparata, kao što su MMS, pretraživanje veba, e-mail, daljinska SyncML sinhronizacija i preuzimanje sadržaja putem pretraživača ili preko MMS servisa, zahtevaju da operator komunikacione mreže podržava te tehnologije.

Punjači i proširenja

 Napomena: Proverite broj modela svakog punjača pre njegove upotrebe sa ovim aparatom. Ovaj aparat je namenjen za korišćenje kada se napaja iz ACP-8, ACP-12, LCH-9 i LCH-12.

 UPOZORENJE! Koristite isključivo baterije, punjače i proširenja koja je Nokia odobrila za ovaj dati model. Upotreba bilo kojih drugih tipova može

poništiti odobrenje ili garanciju, a može biti i opasna.

Mogućnost nabavke odobrenih proširenja proverite kod svog distributera. Kada isključujete kabl za napajanje bilo kog proširenja, uhvatite i vucite utikač, a ne kabl.

Vaš aparat i njegova proširenja sadrže sitne delove. Držite ih van dohvata dece.

Opšte informacije

 Upozorenje: Da bi mogla da se koristi bilo koja funkcija ovog aparata, osim budilnika, aparat mora da bude uključen. Ne uključujte ovaj aparat kada upotreba bežičnog aparata može da prouzrokuje smetnje ili opasnost.

Nokia 7610 pruža različite funkcije idealne za svakodnevnu upotrebu kao što su kamera, video rekorder, poruke, e-mail, novčanik, sat, kalkulator i kalendar.

Nalepnice iz paketa proizvoda

- Na nalepticama sa garantne kartice, u komercijalnom paketu proizvoda, nalaze se važne informacije značajne za servisiranje i službu podrške. Komercijalni paket proizvoda takođe sadrži i uputstva o upotrebi ovih nalepnica.

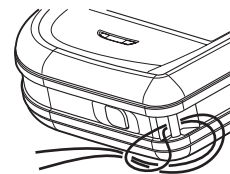
Postavljanje kaišića

Provucite kaišić, pa ga zatim zategnite. Vidite Sl. 1, na stranici 11.

 Napomena: Kaišić pričvršćujte samo na jednom mestu. Koristite samo Nokia odobrena proširenja.

Osnovni indikatori u pasivnom režimu

- - Primili ste jednu ili više poruka u folder Priljeno modula Poruke.
- - Primili ste jednu ili više govornih poruka. [Vidite "Pozivanje govorne pošte \(mrežni servis\)" na stranici 17.](#)
- - Postoje poruke koje čekaju na slanje u folderu Za slanje.

Sl. 1 Postavljanje kaišića.

 - *Tipzvana* je postavljeno na *Bezzvana*, *Zvučni signal poruke* na *Isključeno* i *Najava časkanja* na *Uključeno* za trenutno aktivni način rada.

 - Tastatura telefonskog aparata zaključana. Vidite uputstvo "Brzi početak".

 - Postavljen je neki alarm.

 - Možete da pozivate samo preko linije 2 (mrežni servis). [Vidite "Aktivna linija \(mrežni servis\)" na stranici 67.](#)

 - Svi pozivi su preusmereni. - Označava da su svi dolazni pozivi preusmereni na govornu poštu. [Vidite "Preusmeravanje poziva \(mrežni servis\)" na stranici 20.](#) Ako posedujete dve telefonske linije, indikator preusmeravanja za prvu liniju je a za drugu liniju .

 - Aktivna je neka data veza (prenos podataka).

 - Prikazuje se umesto simbola antene (prikazuje se u gornjem levom uglu u pasivnom režimu) kada je aktivna neka GPRS veza. - Prikazuje se kada je GPRS veza zadržana u toku govornih poziva.

 - Aktivna je Bluetooth. U toku prenosa podataka preko Bluetooth veze, prikazuje se .

Meni

▶ Opcije u Meniju:
Otvori, Redni prikaz / Mrežasti prikaz, Premesti, Premesti u folder, Novi folder, Dopuna aplikacija, Detalji o memoriji, Pomoć i Izadi.

Pritisnite (taster "meni") da prikazete glavni Meni. U Meniju pristupate svim aplikacijama telefonskog aparata.

Kretanje po Meniju

- Da se krećete po Meniju, pomerajte navigator gore , dole , levo ili desno (prikazano plavim strelicama 1 do 4).

Otvaranje aplikacija ili foldera

- Dođite do neke aplikacije ili foldera pa pritisnite navigator u sredinu (prikazano plavom strelicom 5) da ga otvorite.

Zatvaranje aplikacija

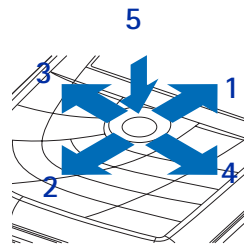
- Pritiskajte **Nazad** ili **Izadi** potreban broj puta da se vratite u pasivni režim, ili odaberite **Opcije** → **Izadi**.

Prelazak sa jedne aplikacije na drugu

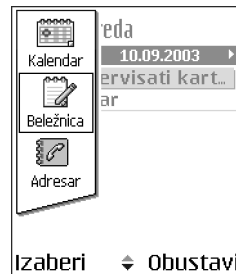
Ako imate nekoliko otvorenih aplikacija, i želite da prelazite sa jedne na drugu, pritisnite i držite (taster "meni"). Otvara se prozor za kretanje po aplikacijama sa svim trenutno otvorenim aplikacijama. Dođite do neke aplikacije i pritisnite da na nju pređete.

Radnje zajedničke za sve aplikacije

- **Otvaranje radi pregleda** - U toku pregleda neke liste datoteka ili foldera, da biste neku stavku otvorili, dođite do nje i pritisnite , ili izaberite **Opcije** → **Otvori**.
- **Izmena stavki** - Da biste neku stavku otvorili radi izmena, nekada je neophodno da je prvo otvorite za pregled pa zatim da odaberete **Opcije** → **Izmeni** ako želite da izmenite njen sadržaj. Po poljima otvorene stavke, krećete se koristeći navigator.
- **Preimenovanje stavki** - Da biste dali novo ime datoteci ili folderu, dođite do njega i izaberite **Opcije** → **Preimenuj**.
- **Uklanjanje, brisanje stavki** - Dođite do stavke i izaberite **Opcije** → **Obrisi**, ili pritisnite . Da obrišete više stavki istovremeno, morate ih prvo markirati. Vidite naredni paragraf: "Markiranje stavke".
- **Markiranje stavke** - Postoji više načina da iz liste odaberete stavke.
  - Da izaberete jednu po jednu stavku, dođite do nje i izaberite **Opcije** → **Markiraj/ Demarkiraj** → **Markiraj**, ili pritisnite istovremeno i . Pored stavke se pojavljuje oznaka da je štiklirana.

Sl. 2 Korišćenje navigatora

Sl. 3 Prelazak sa jedne aplikacije na drugu.

- Da biste izabrali sve stavke iz liste, izaberite **Opcije** → *Markiraj/Demarkiraj* → *Markiraj sve*.
- **Markiranje više stavki** - Pritisnite i držite , i pokrećite navigator nadole ili nagore. Kako se krećete, tako se pored stavki pojavljuju oznake štikliranja. Da prekinete dalje selektovanje stavki, prestanite sa pomeranjem navigatora pa zatim otpustite .
- Pošto odaberete sve željene stavke, možete ih premestiti ili obrisati biranjem **Opcije** → *Premesti u folder* ili *Obrisi*.
- Da neku stavku demarkirate, dođite do nje i izaberite **Opcije** → *Markiraj/Demarkiraj* → *Demarkiraj*, ili pritisnite istovremeno i .
- **Kreiranje foldera** - Da napravite novi folder, izaberite **Opcije** → *Novi folder*. Traži se da date ime folderu (maksimalno 35 karaktera).
- **Premeštanje stavki u neki folder** - Da stavke premestite u neki folder, ili da ih prebacite iz jednog u drugi, odaberite **Opcije** → *Premesti u folder* (ne prikazuje se ako folderi ne postoje). Kada izaberete *Premesti u folder*, otvara se lista raspoloživih foldera ali možete videti i osnovni nivo aplikacije (za premeštanje stavke izvan foldera). Izaberite gde želite da premestite stavku i pritisnite **OK**.
- **Slanje stavki** - Da neku stavku pošaljete na kompatibilni uređaj, dođite do nje i odaberite **Opcije** → *Pošalji*. Zatim odaberite način; mogućnosti su *Kao multimedija*, *Kao Bluetooth* i *Kao e-mail*.
  - Ako odaberete da stavku pošaljete u e-mail ili multimedija poruci, otvara se editor. Pritisnite da odaberete primaoca(e) iz imenika adresara ili upišite telefonski broj ili e-mail adresu primaoca u polje *Za*. Dodajte tekst ili zvučni zapis, pa odaberite **Opcije** → *Pošalji*. [Vidite "Pisanje i slanje poruka" na stranici 51.](#)
  - Kao Bluetooth. [Vidite "Slanje podataka preko Bluetooth" na stranici 113.](#)

Institucija zaštite autorskih prava može da sprečava kopiranje, modifikovanje, prenos ili posredovanje nekih slika, tonova zvona ili drugog sadržaja.

Kontrola jačine zvuka

U toku razgovora ili slušanja nekog zvučnog zapisa, pritisnite ili da pojačate odnosno smanjite jačinu zvuka.

Zvučnik Vam omogućava da slušate i govorite u aparat na kraćem rastojanju a da ne morate da ga držite na uvu, npr. on se može nalaziti na obližnjem stolu. Zvučnik se može koristiti u razgovoru, za tonske aplikacije kao i za pregled multimedija poruka. Audio i video aplikacije podrazumevano koriste zvučnik. Upotreba zvučnika olakšava korišćenje drugih aplikacija u toku razgovora.

Da započnete korišćenje zvučnika u toku aktivne veze, izaberite **Opcije** → **Aktiviraj zvučnik**. Čuje se ton, na navigacionoj traci se pojavljuje , i menja se indikator jačine zvuka.

Zvučnik se ne može aktivirati kada su na telefon priključene slušalice.

Upozorenje: Ne držite aparat uz uho kada je aktiviran zvučnik pošto zvuk može biti preglasan.

Da isključite zvučnik u toku aktivne veze, izaberite **Opcije** → **Aktiviraj slušalicu**.

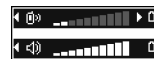
Zajednička memorija

Naredne funkcije ovog aparata mogu da dele memoriju: kontakti, tekstualne poruke, multimedija poruke, slike i tonovi zvona, Video rekorder, RealOne Player™, kalendar, obaveze i preuzete aplikacije. Korišćenje jedne ili više ovih funkcija smanjuje količinu memorije koja preostaje ostalim funkcijama koje dele memoriju. Na primer, memorisanje velikog broja multimedija poruka može da zauzme kompletnu raspoloživu memoriju. Aparat će Vas obavestiti da je memorija ispunjena kada budete pokušali da koristite funkciju koja koristi zajedničku memoriju. U tom slučaju, pre nastavka rada, obrišite neke sadržaje ili podatke u funkcijama koje koriste zajedničku memoriju. Neke funkcije, kao što su kalendar i lista obaveza mogu, pored memorije koju dele sa ostalim funkcijama, imati i određeni deo memorije dodeljen samo njima.

Ikone jačine zvuka:

 - režim slušalica,

 - režim interfon.

Sl. 4 Indikatori jačine zvuka za režime slušalica, odnosno zvučnik, se prikazuju u navigacionoj traci.

Vaš telefonski aparat

Sl. 5 Pozivanje.

Pozivanje

- 1 U pasivnom režimu, ukucajte telefonski broj uključujući i pozivni broj područja. Pritisnite ili da pomerite kursor. Pritisnite da broj obrišete.
  - Za međunarodne pozive, pritisnite dva puta za međunarodni prefiks (karakter + zamenjuje pozivni broj za izlaz u međunarodni saobraćaj), zatim ukucajte pozivni broj države, pozivni broj područja bez 0 i telefonski broj pretplatnika.
- 2 Pritisnite taster da broj pozovete.
- 3 Pritisnite taster da vezu završite (ili da odustanete od uspostavljanja veze).

Pritisak na će uvek prekinuti vezu, čak i ako je druga aplikacija aktivna i prikazana na ekranu.

I kada je aktivirana blokada, zaključavanje tastature, pozivanje zvaničnog broja službe pomoći koji je programiran u aparatu može biti moguće. Unesite broj službe pomoći i pritisnite .

Željeni broj možete da pozovete i glasom tako da ne morate da gledate u ekran i da ukucate taj broj. [Vidite "Biranje glasom" na stranici 24.](#)

Pozivanje pomoću imenika Adresara

- 1 Da otvorite imenik Adresara, idite u [Meni](#) → [Adresar](#).
- 2 Da pronađete željeni broj, dođite do željenog imena ili ukucajte prva slova imena. Automatski se otvara polje za pretraživanja i prikazuju se odgovarajuće osobe.
- 3 Pritisnite da pozovete.
Ako osoba ima više telefonskih brojeva, dođite do željenog broja i pritisnite da ga pozovete.

Pozivanje govorne pošte (mrežni servis)

Govorna pošta je servis telefonske sekretarice na koji mogu da ostavljaju poruke osobe koje Vas ne mogu dobiti telefonom.

- Da pozovete svoju govornu poštu, pritisnite i u pasivnom režimu.
- Ukoliko se zatraži telefonski broj vaše govorne pošte, ukucajte ga i pritisnite **OK**. Ovaj broj možete da dobijete od svog provajdera, dobavljača usluga.

[Vidite "Preusmeravanje poziva \(mrežni servis\)" na stranici 20.](#)

Svaka telefonska linija može da ima zasebni broj govorne pošte. [Vidite "Aktivna linija \(mrežni servis\)" na stranici 67.](#)

Promena broja govorne pošte

Da promenite broj svoje govorne pošte, idite u **Meni** → **Alatke** → **Govorna pošta** i odaberite **Opcije** → **Promeni broj**. Ukucajte broj (koji ste dobili od provajdera) i pritisnite **OK**.

Brzo biranje nekog telefonskog broja

- 1 Dodelite broj telefona nekom od tastera za brzo biranje (-). [Vidite "Dodela tastera za brzo biranje" na stranici 26.](#)
- 2 Da pozovete telefonski broj: U pasivnom režimu, pritisnite odgovarajući taster za brzo biranje a zatim . Ukoliko je za funkciju *Brzo biranje* odabrana opcija *Uključeno*: Pritisnite i držite odgovarajući taster za brzo biranje sve dok se pozivanje ne započne.

➡ Da Vam se prikaže ekran brzog biranja, idite u **Meni** → **Alatke** → **Brzo bir..**

Uspostavljanje konferencijske veze (mrežni servis)

Vaša Nokia 7610 podržava konferencijsku vezu do šest učesnika. Vidite Sl. 6, na stranici 18.

Sl. 6 Konferencijska veza dva učesnika

- 1 Pozovite prvog učesnika.
- 2 Da pozovete novog učesnika, izaberite **Opcije** → *Novi poziv*. Ukucajte, ili pozovite iz memorije, telefonski broj učesnika i pritisnite **OK**. Prvi poziv se automatski stavlja na čekanje.
- 3 Kada dobijete odgovor na novi poziv, uključite prvog učesnika u konferencijsku vezu. Izaberite **Opcije** → *Konferencija*.
- 4 Da u vezu uključite novog učesnika, ponovite korak 2 a zatim odaberite **Opcije** → *Konferencija* → *Dodaj konferenciji*.
  - Da obavite privatni razgovor sa nekim od učesnika: Izaberite **Opcije** → *Konferencija* → *Privatno*. Dođite do željenog učesnika i pritisnite **Privatno**. Konferencijska veza se u aparatu stavlja na čekanje, a drugi učesnici mogu da nastave međusobni razgovor dok Vi obavljate privatni razgovor samo sa jednim učesnikom. Kada završite privatni razgovor, pritisnite **Obustavi** da se vratite na konferencijski poziv.
  - Da jednog učesnika isključite iz konferencijske veze, odaberite **Opcije** → *Konferencija* → *Isključi učesnika*, dođite do učesnika i pritisnite **Izbaci**.
- 5 Da završite aktivnu konferencijsku vezu, pritisnite .

Odgovaranje na poziv

- Da odgovorite na dolazni poziv, pritisnite .
- Za završetak veze, pritisnite .

Ako na poziv ne želite da odgovorite, pritisnite . Pozivna strana će čuti tonski signal zauzeća.

Kada Vas neko poziva, pritisnite **Tišina** da brzo isključite zvono.

Opcije u toku veze

Pritisnite **Opcije** u toku aktivne veze za neke od sledećih opcija:

Isključi mikrofon ili *Uk. mik.*, *Završi aktivni poziv*, *Završi sve pozive*, *Zadrži* ili *Preuzmi*, *Novi poziv*, *Konferencija*, *Privatno*, *Isključi učesnika*, *Odgovori* i *Odbaci*.

Prebaci se služi da prelazite sa aktivnog, na poziv na čekanju i obratno.

Spoj služi da spojite dolazni poziv, ili poziv stavljen na čekanje sa aktivnim a da sebe isključite iz obe veze.

Pošalji DTMF se koristi za slanje DTMF tonskih sekvenci, kao na primer lozinki ili brojeva bankovnih računa.

Postoji mogućnost da nemate sve ove opcije. Za detaljnije informacije, obratite se svom provajderu.

- 1 Cifre unesite pomoću tastera - . Svaki pritisak tastera generiše DTMF ton koji se prenosi u toku aktivne veze. Pritisnite više puta da dobijete: *, p (umeće pauzu od oko 2 sekunde ispred ili između DTMF karaktera) i w (ostatak sekvence posle ovog karaktera se ne šalje dok u toku veze ne pritisnete ponovo **Pošalji**). Pritisnite da dobijete #.
- 2 Da ton pošaljete, pritisnite **OK**.

Poziv na čekanju (mrežni servis)

Ako ste aktivirali servis poziva na čekanju, mreža će Vas u toku aktivne veze obavještavati o novom dolaznom pozivu.

- 1 U toku veze, pritisnite da odgovorite na poziv na čekanju. Prvi poziv se stavlja na čekanje.
Za prelazak sa jedne veze na drugu i obratno, pritisnite **Prebaci**.
- 2 Da završite aktivni poziv, pritisnite .

Sl. 7 Opcije u toku veze.

↩ Idite u **Meni**→
Podešavanja→
Preusmeravanje.

Preusmeravanje poziva (mrežni servis)

Kada je ovaj mrežni servis aktiviran, svoje dolazne pozive možete da preusmerite na drugi telefonski broj, na primer, na svoju govornu poštu. Za detaljnije informacije, obratite se svom provajderu.

- Odaberite neku opciju preusmeravanja, na primer, odaberite *Ako je zauzeto* da preusmerite govorne pozive kada je linija zauzeta ili kada odbijete dolazni poziv.
- Izaberite **Opcije**→ *Aktiviraj* da aktivirate vrstu preusmeravanja, *Poništi* da izbor isključite, ili *Provera statusa* da proverite da li je preusmeravanje aktivirano ili ne.
- Da poništite sva aktivna preusmeravanja, izaberite **Opcije**→ *Poništi sva preus.*

[Vidite "Osnovni indikatori u pasivnom režimu" na stranici 11.](#)

Ne možete imati istovremeno aktivnu zabranu dolaznih poziva i preusmeravanje poziva.
[Vidite "Zabrana poz. \(mrežni servis\)" na stranici 71.](#)

Dnevnik – Lista poziva i opšti dnevnik

↩ Idite u **Meni**→
Dnevnik.

U Dnevniku možete da pratite telefonske pozive, tekstualne poruke, GPRS i data veze koje je registrovao vaš telefon. Dnevnik možete da filtrirate tako da se prikazuje samo jedna vrsta veze, kao i da kreirate kontakt kartice sa podacima iz Dnevnika.

Veze sa vašom govornom poštom, MMS (multimedija) centrom ili veb stranama se prikazuju kao data ili GPRS veze u opštem komunikacionom dnevniku.

Brojač GPRS podataka

↩ Idite u **Meni**→
Dnevnik→ *GPRS brojač*.

GPRS brojač omogućava da proverite količinu poslatih i primljenih podataka u toku veze za prenos paketa podataka (GPRS). Ovo može biti od koristi ako za svoje GPRS veze plaćate na osnovu količine poslatih i primljenih podataka.

Lista prethodnih poziva

Telefonski aparat registruje telefonske brojeve koje ste propustili, primili ili birali, kao i približne dužine trajanja i troškove poziva. Aparat će registrovati propuštene i primljene pozive jedino ako vaša mreža podržava ovu funkciju, ako je aparat uključen i ako se nalazi unutar zone pokrivanja mreže.

Propušteni i primljeni pozivi

Da vidite poslednjih 20 brojeva sa kojih je neko pokušao bezuspešno da Vas pozove (mrežni servis), idite u **Dnevnik** → *Prethodni* → *Propušteni*.

Savet! Kada u pasivnom režimu vidite obaveštenje o propuštenim pozivima, pritisnite **Prikaži** da pristupite listi propuštenih poziva. Da uzvratite poziv, dođite do željenog broja ili imena i pritisnite .

Da vidite poslednjih 20 brojeva ili imena od kojih ste primili pozive (mrežni servis), idite u **Dnevnik** → *Prethodni* → *Primljeni pozivi*.

Birani brojevi

Da vidite poslednjih 20 telefonskih brojeva koje ste pozvali ili pokušali da pozovete, idite u **Dnevnik** → *Prethodni* → *Birani brojevi*.

Brisanje lista poziva

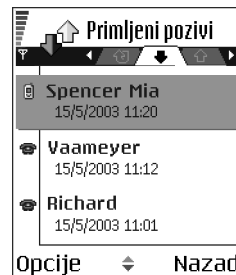
- Da poništite sve liste prethodnih poziva, izaberite **Opcije** → *Obrisi prethodne* u glavnom prikazu Prethodni pozivi.
- Da obrišete jednu od lista, otvorite željenu listu i odaberite **Opcije** → *Obrisi listu*.
- Da obrišete pojedinačnu stavku, otvorite odgovarajuću listu, dođite do stavke pa pritisnite .

Trajanje poziva

Omogućava Vam da vidite trajanje svojih dolaznih i odlaznih poziva.

➡ Idite u **Meni** → **Dnevnik** → *Prethodni*.

▶ Opcije u pregledima Propušteni, Primljeni, Birani: *Pozivi*, *Kreiraj poruku*, *Upotrebi broj*, *Traži prisutnost*, *Obrisi*, *Obrisi listu*, *Dodaj u Adresar*, *Pomoć*, i *Izadi*.

Sl. 8 Prikaz Birani brojevi.

➡ Idite u **Meni** → **Dnevnik** → *Trajanje poz.*

↩ Idite u **Meni** →
Dnevnik i pritisnite .

Sl. 9 Opšti dnevnik komunikacija.

 Napomena: Stvarno vreme koje provajder fakturiše za razgovore može da varira u zavisnosti od mogućnosti mreže, zaokruživanja za naplatu, i tako dalje.

Brisanje merača trajanja poziva - Izaberite **Opcije** → **Poništi merače**. Za ovo Vam je potrebna šifra blokade. [Vidite "Bezbednost" na stranici 72.](#)

Pregled opšteg dnevnika

U opštem dnevniku za svaku komunikaciju možete da videte ime pošiljaoca i primaoca, telefonski broj, ime provajdera i pristupnu tačku. Vidite Sl. 9, na stranici 22.

Podstavke, kao tekst poruke poslate u više delova i veze za prenos paketa podataka, upisuju se kao jedna komunikacijska stavka.

Filtriranje dnevnika

- 1 Izaberite **Opcije** → **Razdvoj**. Otvara se lista filtera za razdvajanje.
- 2 Dodite do nekog filtera, kriterijuma, i pritisnite **Izaberi**.

Brisanje sadržaja dnevnika

- Da trajno obrišete kompletan sadržaj dnevnika, Listu prethodnih poziva i Izveštaje o dostavi poruka, izaberite **Opcije** → **Obrisi dnevnik**. Potvrdite izbor pritiskom na **Da**.

Merač paketa podataka i merač veze

- Da vidite količinu prenetih podataka, izraženo u kilobajtima, kao i koliko je trajala određena GPRS veza, dodite do Dolazne ili Odlazne komunikacije (stavke) sa ikonom pristupne tačke i izaberite **Opcije** → **Vidi detalje**.

Podešavanje dnevnika

- Izaberite **Opcije** → **Podešavanje**. Otvara se lista podešavanja.
  - **Trajanje dnevnika** - Stavke, registrovani događaji, ostaju u memoriji telefona postavljeni broj dana posle čega se automatski brišu da se oslobodi memorija. Ako izaberete **Bez dnevnika**, kompletan sadržaj dnevnika, lista prethodnih poziva i izveštaji o dostavi poruka, se trajno brišu.
  - **Prikaži trajanje poz.** [Vidite "Trajanje poziva" na stranici 21.](#)

Lične informacije

Adresar

U Adresaru možete da memorišete i organizujete kontakt podatke kao što su imena, telefonski brojevi i adrese.

Takođe možete da dodajete lični ton zvona, nadimak, ili minijaturnu sliku vezanu za kontakt karticu. Možete da kreirate kontakt grupe, koje vam omogućavaju da šaljete tekstualne poruke ili e-mail istovremeno za nekoliko primalaca.

Kontakt informacije možete da šaljete i primete samo od kompatibilnih telefona.

Kreiranje i izmene kontakt kartica

- 1 Pritisnite u pasivnom režimu ili idite u **Meni** → **Adresar**.
  - 2 Otvorite Adresar i odaberite **Opcije** → **Novo ime**.
  - 3 Popunite polja koja želite i pritisnite **Urađeno**.
- **Da izmenite kontakt karticu**, [Vidite "Radnje zajedničke za sve aplikacije" na stranici 13](#).
  - **Da obrišete kontakt karticu**, u imeniku Adresara dođite do nje i pritisnite **Opcije** → **Obrisi**.
  - **Da kontakt kartici dodate minijaturu**, otvorite kontakt karticu, odaberite **Opcije** → **Izmeni** pa zatim odaberite **Opcije** → **Dodaj minijaturu**. Minijatura se prikazuje i kada Vas ta osoba poziva. Pošto ste nekoj kartici dodali minijaturu, da je zamenite drugom, odaberite **Dodaj minijaturu** da je zamenite drugom minijaturom ili **Ukloni minijaturu** da uklonite minijaturu iz kontakt kartice.
  - **Da nekoj kontakt kartici dodelite podrazumevane, primarne, brojeve i adrese**, otvorite kontakt karticu i odaberite **Opcije** → **Primarni**. Otvora se pomoćni prozor sa različitim opcijama.

 Opcije imenika Adresara: **Otvori**, **Pozovi**, **Kreiraj poruku**, **Novo ime**, **Izmeni**, **Obrisi**, **Dupliraj**, **Dodaj grupi**, **Pripada grupama**, **Markiraj/ Demarkiraj**, **Kopiraj u SIM imenik**, **Idi na veb adresu**, **Pošalji**, **Podaci**, **SIM imenik**, **Podešavanja**, **Pomoć** i **Izađi**.

 Opcije u toku izmena kontakt kartice: **Dodaj minijaturu** | **Ukloni minijaturu**, **Dodaj podatak**, **Obrisi podatak**, **Izmeni naziv pod**, **Pomoć** i **Izađi**.

Savet! Telefon će za pojedince uvek koristiti ton zvona koji je najskorije dodeljen. Tako da ako prvo promenite ton zvona grupe, pa zatim ton zvona za pojedinca koji pripada grupi, korišćiće se ton zvona podešen za pojedinca.

Kopiranje imena između SIM kartice i memorije telefona

- Da prekopirate imena i brojeve sa SIM kartice u telefon, odaberite **Opcije** → *SIM imenik*, dođite do imena koje želite da kopirate i odaberite **Opcije** → *Kopiraj u Adresar*.
- Ako želite da kopirate broj telefona, faksa ili pejdžera iz Adresara u svoju SIM karticu, pređite u Adresar, dođite do željenog broja, pa odaberite **Opcije** → *Kopiraj u SIM imenik*

Dodavanje tona zvona za kontakt karticu ili grupu

Za svaku kontakt karticu i kontakt grupu možete da postavite ton zvona. Kada Vas ta osoba ili član grupe zove, telefon se oglašava izabranim tonom zvona (ako se broj pozivaoca šalje sa pozivom i ako ga vaš telefon prepoznaje).

- 1 Pritisnite da otvorite kontakt karticu ili idite u listu Grupe i odaberite kontakt grupu.
  - 2 Izaberite **Opcije** → *Ton zvona*. Otvara se lista tonova zvona.
  - 3 Pomoću navigatora dođite do tona zvona koji želite da upotrebite za kontakt ili grupu i pritisnite **Izaberi**.
- Da ton zvona uklonite, odaberite *Primami ton* iz liste tonova zvona.

Biranje glasom

Telefonski broj možete da pozovete i izgovaranjem glasovne komande koja je dodata kontakt kartici. Glasovna komanda može da bude bilo koja jedna ili više izgovorenih reči.

- U toku snimanja, telefon držite malo dalje od usta. Posle signala za početak, razgovetno izgovorite reč(i) koju želite da snimate kao glasovnu komandu.
- Pre upotrebe glasovnih komandi imajte na umu:
- Glasovne komande ne zavise od jezika. One zavise od glasovnih karakteristika govornika.
  - Ime morate izgovoriti upravo onako kako ste to uradili pri snimanju.

- Glasovne komande su osjetljive na ambijentalnu buku. Glasovne komande snimajte i koristite u okruženju bez buke.
- Veoma kratka imena nisu pogodna. Koristite duža imena i izbjegavajte upotrebu sličnih za različite brojeve telefona.

Napomena: Korišćenje glasovnih komandi može da bude teško u bučnim sredinama ili u hitnim slučajevima, zato se nemojte oslanjati isključivo na biranje glasom u svim situacijama.

Dodela glasovne komande telefonskom broju

Glasovne komande se mogu dodeljivati samo telefonskim brojevima unetim u memoriju telefona. [Vidite "Kopiranje imena između SIM kartice i memorije telefona" na stranici 24.](#)

- 1 U glavnom prikazu Adresara dođite do imena kojem želite da dodelite glasovnu komandu, pa pritisnite da otvorite kontakt karticu.
- 2 Dođite do broja kojem želite da dodelite glasovnu komandu, i odaberite **Opcije** → *Dodaj gl. komandu*.
- 3 Pritisnite **Start** da snimite glasovnu komandu. Posle signala za početak, razgovetno izgovorite reč(i) koju želite da snimite kao glasovnu komandu.
- 4 Po završenom snimanju, telefon reprodukuje snimljenu glasovnu komandu i pojavljuje se ispis *Reprodukcija glasovne komande u toku*.
- 5 Pošto se glasovna komanda uspešno memoriše, pojavljuje se tekst *Glasovna komanda sačuvana* i čuje se pisak. Simbol se može videti pored broja u kontakt kartici.

Pozivanje koristeći glasovnu komandu

- 1 U pasivnom režimu, pritisnite i držite taster . Čuće se kratki zvučni signal i pojaviće se tekst *Sada govori*.
- 2 Kada pozivate broj pomoću glasovne komande, držite telefon na kratkom rastojanju od usta i lica i tečno izgovorite glasovnu komandu.
- 3 Telefon reprodukuje originalnu glasovnu komandu, prikazuje ime i broj i nakon nekoliko sekundi bira telefonski broj prepoznate glasovne komande.

- Ako telefon reprodukuje pogrešnu glasovnu komandu, ili da pokušate ponovo biranje glasom, pritisnite **Ponovi**.

Biranje glasom se ne može koristiti kada je aktivna neka data ili GPRS veza.

Dodela tastera za brzo biranje

Brzo biranje je brzi način biranja brojeva koje često pozivate. Osam telefonskih brojeva mogu imati dodeljene tastere za brzo biranje. Numerički taster **1** je rezervisan za govornu poštu.

- 1 Otvorite kontakt karticu kojoj želite da dodelite taster za brzo biranje i odaberite **Opcije** → [Dodeli brzo biranje](#). Otvara se mrežasti prikaz brzog biranja i prikazuju se brojevi **1-9**.
- 2 Dodite do nekog broja i pritisnite **Dodeli**. Kada se vratite u prikaz kontakt podataka, videćete ikonicu brzog biranja pored broja.
- Da osobu pozovete koristeći brzo biranje, idite u pasivni režim, pritisnite taster za brzo biranje pa .

Pregled pretplaćenih kontakata (imena)

U imeniku Adresara idite desno na drugu markicu da otvorite listu pretplaćenih kontakata. Ova lista Vam omogućava da vidite podatke o prisutnosti, uključujući i status u ćaskanju, svih pretplaćenih kontakata. [Vidite "Prisutnost \(mrežni servis\)" na stranici 27.](#) [Vidite "Ćaskanje \(mrežni servis\)" na stranici 92.](#)

Rad sa kontakt grupama

Kreiranje kontakt grupa

- 1 U imeniku Adresara, pritisnite da otvorite listu Grupe.
- 2 Izaberite **Opcije** → [Nova grupa](#).
- 3 Napišite ime za grupu ili koristite podrazumevano ime, [Grupa 1](#) i pritisnite **OK**.

 Opcije u prikazu Pretplaćeni kontakti:
[Otvori](#), [Pozovi](#), [Kreiraj poruku](#), [Otvori konverzaciju](#), [Odgjavi pretplatu](#), [Pretplati nove](#), [Markiraj/Demarkiraj](#), [Moja prisutnost](#), [Podešavanje](#), [Pomoć](#) i [Izađi](#).

Dodavanje članova grupi

- 1 U imeniku Adresara, dođite do osobe koju želite da dodate grupi i odaberite **Opcije**→ *Dodaj grupi*: Otvara se lista raspoloživih grupa.
- 2 Dođite do grupe kojoj želite da dodate osobu i pritisnite .

Prisutnost (mrežni servis)

Koristite aplikaciju Prisutnost da obavještavate druge o tome kada, gde i na koji način želite da budete kontaktirani. Prisutnost Vam omogućava da vidite i kreirate dinamički profil svojih kontakt podataka koji će videti drugi korisnici istog servisa, da razmenjujete informacije i da kontrolišete servise. Podaci o prisutnosti mogu da obuhvataju vašu dostupnost, da li Vam više odgovara da Vas drugi pozivaju ili da šalju poruke, gde se nalazite i šta radite. Vidite Sl. 10, na stranici 28.

Pre nego što budete mogli da koristite aplikaciju Prisutnost, morate pronaći servis koji želite da koristite i da u telefon memorišete podešavanja tog servisa. Parametre servisa možete da primite i u posebnoj kratkoj poruci, tzv. smart poruci, od provajdera koji nudi servis praćenja prisutnosti. [Vidite "Primanje smart poruka" na stranici 53](#). Za detaljnije informacije, obratite se svom provajderu.

Aplikacija Prisutnost Vam omogućava da vršite izmene informacija koje se objavljuju, kao i da određujete ko je ovlašćen da prati vašu prisutnost. Da biste sami videli podatke o prisutnosti drugih osoba, koristite aplikaciju Adresar. [Vidite "Adresar" na stranici 23](#).

Promena informacija o vašoj dostupnosti

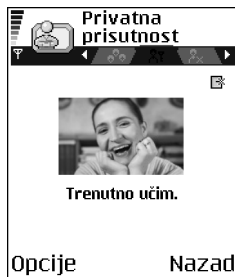
Izaberite **Opcije**→ *Moja dostupnost* i odaberite:

- *Dostupan* - Dostupni ste za druge osobe da mogu da Vas pozivaju i da šalju poruke, npr., vaš telefonski aparat koristi način rada "opšti". [Vidite "Načini rada" na stranici 80](#).

 Opcije u prikazu Grupe: *Otvori, Nova grupa, Obriši, Preimenuj, Ton zvana, Podaci, Podešavanja, Pomoć* i *Izadi*.

 Idite u **Meni**→ **Prisutnost**.

 Opcije u prikazu Prisutnost: *Otvori, Moja dostupnost, Posmatrači, Ažuriraj prisutnost, Prijava, Odjava, Podešavanja, Pomoć* i *Izadi*.

Sl. 10 Prikaz Privatna prisutnost

- **Zauzet** - Možete biti dostupni za druge osobe da mogu da Vas pozivaju i da šalju poruke, npr., vaš telefonski aparat koristi način rada "sastanak".
- **Nije dostupan** - Niste dostupni za druge osobe da mogu da Vas pozivaju i da šalju poruke, npr., vaš telefonski aparat koristi način rada "bez zvona".

Promene osoba koje mogu da vide vaše informacije o prisutnosti

Izaberite **Opcije** → **Posmatrači** i odaberite:

- **Javna pris.** - prikazuju se ograničene informacije; da definišete način na koji drugi mogu da Vas kontaktiraju. Ova varijanta je na raspolaganju svima koje niste blokirali.
  - **Moja dostupnost** - Odaberite **Dostupan**, **Zauzet**, ili **Nije dostupan**.
  - **Posmatrači** - otvara se prikaz **Trenutni posmatrači** za vašu **Javna pris.** [Vidite "Javni posmatrači" na stranici 29.](#)
  - **Ažuriraj prisutnost** - na odgovarajućem serveru za praćenje prisutnosti se ažuriraju informacije o vašoj prisutnosti.
  - **Prijava / Odjava** - povezivanje ili raskidanje veze sa serverom za praćenje prisutnosti. [Vidite "Serveri za časkanje i praćenje prisutnosti" na stranici 98.](#)
  - **Podేశavanja** - za kontrolisanje prikazivanja, objavljivanja, informacija o vašoj prisutnosti.
- **Privatna pris.** - prikazuju se privatne informacije, tako da možete da razmenjujete informacije koje su lične prirode. Ovo je na raspolaganju samo onima koje ste ovlastili da prate vaše privatne informacije. Možete odabrati naredne opcije:
  - **Moja dostupnost** - Odaberite **Dostupan**, **Zauzet**, ili **Nije dostupan**.
  - **Moja poruka prisut.** - Možete da napišete neku tekstualnu poruku dužine do 40 karaktera da opišete status svoje trenutne dostupnosti.
  - **Moj logo prisutnosti** - Možete da dodate neki logo informacijama o vašoj dostupnosti. Datoteke logotipova se nalaze u modulu Galerija. [Vidite "Galerija" na stranici 43.](#)
  - **Posmatrači** - otvara se prikaz **Privatna lista** za vašu **Privatna pris.** [Vidite "Privatni posmatrači" na stranici 29.](#)

- *Ažuriraj prisutnost* - na odgovarajućem serveru za praćenje prisutnosti se ažuriraju informacije o vašoj prisutnosti.
- *Prijava / Odjava* - povezivanje ili raskidanje veze sa serverom za praćenje prisutnosti. Vidite "Serveri za časkanje i praćenje prisutnosti" na stranici 98.
- *Podšavanje* - za kontrolisanje prikazivanja, objavljivanja, vaše prisutnosti.
- *Blokirana pris.* - prikazuje se ekran bez ličnih podataka. Vidite "Blokirani posmatrači" na stranici 30.

Javni posmatrači

Iдите u *Javna pris.* i odaberite **Opcije** → *Posmatrači* → *Trenutni posmatrači* da vidite imena, telefonske brojeve ili identifikatore (ID) korisnika kojima ne dopuštate da vide vaše poruke o vašoj privatnoj prisutnosti ali koji trenutno prate vašu javnu prisutnost. Možete da dođete do nekog od posmatrača, da pritisnete **Opcije** i odaberete:

- *Dodaj u privatnu lis.* - omogućava datom posmatraču da prati i vašu privatnu prisutnost.
- *Blokiraj* - onemogućava datom posmatraču da prati informacije o vašoj prisutnosti.
- *Dodaj u Adresar* - dodaje posmatrača u imenik Adresara.
- *Ažuriraj liste* - za povezivanje na server za praćenje prisutnosti i ažuriranje lista posmatrača. Ova opcija Vam je na raspolaganju samo kada ste oflajn, tj. kada niste povezani na servis.

Privatni posmatrači

Iдите u *Privatna pris.* i odaberite **Opcije** → *Posmatrači* → *Privatna lista* da vidite imena, telefonske brojeve ili identifikatore (ID) korisnika kojima dopuštate da vide vaše poruke o vašoj privatnoj prisutnosti. Da onemogućite nekom posmatraču da prati poruke o vašoj privatnoj prisutnosti, dođite do njega i pritisnite . Možete da dođete do nekog od posmatrača, da pritisnete **Opcije** i odaberete:

- *Dodaj novo* - novog posmatrača dodajte ručno ili iz imenika Adresara. Možete da odaberete samo neki kontakt, ime, za koje postoji identifikator (ID) korisnika u kontakt kartici.
- *Blokiraj* - onemogućava datom posmatraču da prati informacije o vašoj prisutnosti.

- *Dodaj u Adresar* - dodaje posmatrača u imenik Adresara.
- *Ukloni iz liste* - uklanja datog posmatrača iz privatne liste. Ova opcija je na raspolaganju i za više markiranih stavki. Ova opcija nije na raspolaganju ako je lista prazna.
- *Vidi detalje* - prikazuje se identifikator (ID) datog posmatrača.
- *Ažuriraj liste* - za povezivanje na server za praćenje prisutnosti i ažuriranje lista posmatrača. Ova opcija Vam je na raspolaganju samo kada ste oflajn, tj. kada niste povezani na servis.

Blokirani posmatrači

Idite u **Opcije** → *Posmatrači* → *Blokirana pris.* da vidite posmatrače kojima ste onemogućili praćenje poruka vaše javne i privatne prisutnosti. Da nekom posmatraču omogućite da prati vaše informacije o prisutnosti, dođite do njega i pritisnite . Možete da dođete do nekog od posmatrača, da pritisnete **Opcije** i odaberete:

- *Dodaj u privatnu lis.* - omogućava datom posmatraču da prati i vašu privatnu prisutnost.
- *Dodaj novo* - novog posmatrača dodajte ručno ili iz imenika Adresara. Možete da odaberete samo neki kontakt, ime, za koje postoji identifikator (ID) korisnika u kontakt kartici.
- *Dodaj u Adresar* - dodaje posmatrača u imenik Adresara.
- *Vidi detalje* - prikazuje se identifikator (ID) datog posmatrača.
- *Ažuriraj liste* - za povezivanje na server za praćenje prisutnosti i ažuriranje lista posmatrača. Ova opcija Vam je na raspolaganju samo kada ste oflajn, tj. kada niste povezani na servis.

Ažuriranje informacija o vašoj prisutnosti

Idite u **Meni** → **Moja prisutnost**.

Pošto uspostavite vezu:

- 1 Ukucajte svoj identifikator (ID) i lozinku, pa pritisnite da se prijavite. Korisnički ID (identifikator) i lozinku dobijate od provajdera servisa.

- 2 Izaberite **Opcije** → *Ažuriraj prisutnost*. Ova opcija Vam je na raspolaganju ako ste se prijavili na server i promenili informacije o svojoj prisutnosti u prikazima *Privatna pris.* ili *Javna pris.* a niste ih ažurirali.
- 3 Da se odjavite, odaberite **Opcije** → *Odjava*.

Podešavanja prisutnosti

Odaberite **Opcije** → *Podešavanja* u glavnom meniju Prisutnost.

[Vidite "Serveri za časkanje i praćenje prisutnosti" na stranici 98.](#)

- *Prikaži* - Odaberite:
  - *Privatno i javno* - objavljuje se i privatna i javna prisutnost.
  - *Privatni posmat.* - informacije o vašoj prisutnosti mogu da vide samo privatni posmatrači.
  - *Javni posmatrači* - i javni i privatni posmatrači mogu da vide vašu javnu prisutnost.
  - *Nikom* - informacije o vašoj prisutnosti se ne objavljuju.
- *Sinh. sa Načini rada* - određuje koji se parametri prisutnosti menjaju kada promenite način rada telefona. Odaberite:
  - *Isključeno* - parametri prisutnosti se neće menjati čak i kada promenite način rada telefona.
  - *Samo por. prisut.* - menjaju se i *Moja dostupnost* i *Moja poruka prisut.* kada promenite način rada telefona.
  - *Samo dostupnost* - kada promenite način rada telefona ne menja se *Moja poruka prisut.*
  - *Samo privat. por.* - kada promenite način rada telefona ne menja se *Moja dostupnost*.

↩ Idite u **Meni** →
Pozicioniranje.

Pozicioniranje (mrežni servis)

Pozicioniranje omogućava komunikacionoj mreži da utvrdi poziciju vašeg telefona. Aktiviranjem ili deaktiviranjem funkcije **Pozicioniranje** birate kada se informacija o vašoj poziciji dostavlja mreži.

Da uključite **Pozicioniranje** u svom telefonskom aparatu, odaberite **Podešavanje** → **Pozicioniranje** → **Uključeno**.

Kada primite **Zahtev pozicije**, prikazuje se poruka koja identifikuje servis koji traži vašu poziciju. Pritisnite **Prihvati** da dopustite slanje informacije o vašoj poziciji, ili pritisnite **Odbaci** da zahtev odbijete.

Poruke tipa **Zahtev pozicije** se registruju, upisuju u listu **Primljeni zah.** Da ih pregledate, odaberite **Meni** → **Pozicioniranje** → **Primljeni zah.** Ikonica pored svakog zahteva označava da li je to novi, odbačeni ili prihvaćeni zahtev pozicije. Ako želite da vidite detalje nekog od zahteva, dođite do njega i pritisnite . Ako želite da obrišete sadržaj liste **Primljeni zah.**, odaberite **Opcije** → **Obrisi listu**.

Kalendar

U Kalendaru možete da vodite evidenciju svojih zakazanih obaveza, sastanaka, rođendana, godišnjica i drugih događaja. Možete da podesite i alarm, zvučno upozorenje, da Vas podseti na predstojeći događaj. Kalendar koristi zajedničku memoriju. [Vidite "Zajednička memorija" na stranici 15.](#)

Formiranje stavki kalendara

- 1 Idite u **Meni** → **Kalendar**.
- 2 Odaberite **Opcije** → **Nova stavka** i odaberite:
  - **Sastanak** da Vas podseti na sastanak zakazan za određeni datum i vreme.
  - **Podsetnik** za unos opšte stavke za neki dan.

- *Godišnjica* da Vas podseti na rođendane i važne datume. Stavke tipa godišnjica se ponavljaju svake godine.
- 3 Popunite polja. Koristite navigator za kretanje po poljima.
- *Predmet / Povod* - Upišite opis događaja.
  - *Mesto* - mesto sastanka, nije obavezno.
  - *Vreme početka, Vreme završetka, Datum početka i Datum završetka.*
  - *Alarm* - Pritisnite da otvorite polja za *Vreme alarma i Datum alarma.*
  - *Ponavljanje* - Pritisnite da izabrano promenite u stavku sa ponavljanjem. Pojavljuje se sa ikonicom u Dnevnom pregledu.
  - *Ponavlja se do* - Za stavku sa ponavljanjem možete da odredite datum prestanka ponavljanja, npr., datum završetka kursa koji imate nedeljno. Ova opcija se pojavljuje jedino ako ste odabrali da se događaj ponavlja.
  - *Sinhronizacija* - Ako odaberete *Privatno*, po izvršenom usaglašavanju stavku ćete moći da videte samo Vi a ne ostali koji imaju onlajn, direktan pristup za pregled kalendara.
  - *Javno* - stavka kalendara se prikazuje svima koji imaju pristup pregledu kalendara.
  - *Isključeno* - stavka se neće kopirati kada vršite usaglašavanje kalendara.
- 4 Da stavku memorišete, pritisnite **Urađeno**.

Ako vršite izmene ili brišete neku stavku sa ponavljanjem, izaberite i kako će se izmene primenjivati: *Kompletno* - sva ponavljanja stavke se menjaju / *Samo ovo* - menja se samo trenutna stavka.

Pregledi kalendara

Pritisnite u mesečnom, sedmičnom ili dnevnom pregledu da Vam se prikaže trenutni datum.

Da unesete stavku kalendara, pritisnite bilo koji numerički taster (-) u bilo kom pregledu kalendara. Otvara se stavka tipa sastanak i ono što unosite se upisuje u polje *Predmet*.

- Da pređete na određeni datum, odaberite **Opcije** → *Idi na datum*. Napišite datum i pritisnite **OK**.

 Opcije u raznim pregledima kalendara: *Otvori, Nova stavka, Sedmični pregled / Mesečni pregled, Obriši, Idi na datum, Pošalji, Podešavanja, Pomoć i Izadi.*

- **Ikone** u dnevnom i sedmičnom pregledu: - *Podsetnik* i - *Godišnjica*.
- **Ikone usaglašavanja** u mesečnom pregledu: - *Privatno*, - *Javno*, - *Isključeno* i - za dan postoji više stavki.

Obaveze

➔ Idite u **Meni**→
Obaveze.

U aplikaciji Obaveze možete da držati spisak stvari koje treba da obavite. Lista obaveza koristi zajedničku memoriju. [Vidite "Zajednička memorija" na stranici 15.](#)

- 1 Da započnete unos podsetnice za obavezu, pritisnite bilo koji numerički taster (-). Otvara se editor i iza slova koje ste uneli trepće kursor.
- 2 Napišite obavezu u polje *Predmet*. Pritisnite da unesete specijalne karaktere.
  - Da podesite datum obeveze, dođite do polja *Rok* i unesite datum.
  - Da postavite prioritet obaveze, dođite do polja *Prioritet* i pritisnite .
- 3 Da memorišete obavezu, pritisnite **Urađeno**. Ako uklonite sve karaktere i pritisnete **Urađeno**, napomena će biti obrisana, čak i ako ste vršili izmene prethodno sačuvane napomene.
  - Da otvorite neku obavezu, dođite do nje pa pritisnite .
  - Da obrišete neku obavezu, dođite do nje i odaberite **Opcije**→ *Obrisi* ili pritisnite .
  - Da neku obavezu označite kao izvršenu, dođite do nje i odaberite **Opcije**→ *Označi kao završ.*
  - Da obnovite obavezu, odaberite **Opcije**→ *Označi kao nezavrš.*

Uvoz podataka iz kompatibilnih Nokia telefonskih aparata

Koristeći program Nokia PC Suite 6.1 Content Copier na kompatibilnom PC računaru možete da prebacujete sadržaje kalendara, adresara i obaveza iz kompatibilnih Nokia telefona u svoj aparat. Uputstva za korišćenje aplikacije možete naći u funkciji "Pomoć" paketa PC Suite na CD-ROM disku.

Multimedija

Kamera

Aplikacija **Kamera** Vam omogućava pravljenje fotografija i video snimaka u potpunoj mobilnosti. Slike se automatski memorišu u aplikaciji Galerija i u njoj možete da ih preimenujete i organizujete po folderima. Slike možete i da šaljete svojim prijateljima kao multimedija poruke, kao prilog e-mail porukama ili preko Bluetooth veze. Fotografije se snimaju u JPEG formatu a video snimci u 3GPP formatu (datoteka ima nastavak .3gp).

➡ Pritisnite u pasivnom režimu ili idite u **Meni** → **Kamera**.

Fotografisanje

- 1 Pritisnite u pasivnom režimu, pa zatim pritisnite ili da pređete na markicu *Slika*. Otvara se aplikacija **Kamera** i prikazuje se uhvaćena slika. Prikazuje se vizir i graničnice koje pokazuju površinu objekta koja će biti slikana. Takođe vidite i brojač slika koji Vam prikazuje koliko slika, zavisno od odabranog kvaliteta slike, može da stane u memoriju telefona ili na memorijsku karticu, ako je koristite.
- 2 Pritisnite da zumirate, tj. uvećate željeni objekat pre samog slikanja. Pritisnite da ponovo umanjite objekat. Indikator zumiranja na ekranu prikazuje faktor zumiranja.
- 3 Da napravite snimak, pritisnite . Ne pomerajte telefon pre nego što aplikacija **Kamera** ne započne memorisanje slike. Slika se automatski memoriše u Galeriju. [Vidite "Galerija" na stranici 43.](#)

 Savet! Rezolucija zumirane slike je niža od rezolucije nezumirane slike, ali je slika iste veličine. Razliku u kvalitetu slike možete da uočite kada sliku gledate, na primer, na PC računaru.

Kamera prelazi u režim štednje baterije ako u toku jednog minuta ne pritisnete nijedan taster. Da nastavite sa slikanjem, pritisnite .

▶ Opcije pre fotografisanja: *Slikaj*, *Aktiviraj noćni rež.* | *Deaktiv. noćni režim*, *Idi u Galeriju*, *Samookidač*, *Podešavanje*, *Pomoć* i *Izađi*.

▶ Opcije posle slikanja: *Slika, Obriši, Pošalji, Postavi za tapet, Preimenuj sliku, Idi u Galeriju, Podešavanja, Pomoć i Izadi.*

Pošto je fotografija sačuvana:

- Ako ne želite da sačuvate sliku, odaberite **Opcije** → *Obriši*.
- Da Vam se vrati vizir za novu fotografiju, pritisnite .

U kontakt karticu možete da dodate neku sliku. [Vidite "Kreiranje i izmene kontakt kartica" na stranici 23.](#)

Samookidač

Samookidač možete koristiti da odložite slikanje kako biste stigli da se i sami uključite u sliku.

- 1 Izaberite **Opcije** → *Samookidač*.
- 2 Odaberite kašnjenje; *10 sekundi, 20 sekundi* ili *30 sekundi*.
- 3 Pritisnite *Aktiviraj*. Kamera će napraviti snimak tek posle isteka podešenog kašnjenja.

Podešavanja

U podešavanjima aplikacije **Kamera** možete da odredite kvalitet slike i da promenite podrazumevano ime slike, kao i da promenite memorijsku lokaciju u koju se slike memorišu.

- 1 Izaberite **Opcije** → *Podešavanja* → *Slika*.
- 2 Dođite do izbora, parametra, koji želite da promenite:
  - *Kvalitet slike* - *Visoki, Normalni* i *Osnovni*. Što je viši kvalitet slike, to više memorije slika zauzima.
  - *Primarno ime slike* - Standardno, **Kamera** slikama daje ime u obliku "Slika.jpg". *Primarno ime slike* Vam omogućava da odredite ime za slike koje ste sačuvali.
  - *Aktivna memorija* - Odaberite da li želite da svoje slike memorišete u memoriju telefona ili na memorijsku karticu, ako je koristite.

Pravljenje video snimka

Pritisnite **Kamera** u pasivnom režimu, pa zatim pritisnite ili da pređete na markicu *Video*.

- Pritisnite da započnete snimanje.
- Da snimanje privremeno zaustavite u bilo kom trenutku, pritisnite . Ponovo pritisnite da snimanje nastavite.
- Pritisnite da zumirate, tj. uvećate željeni objekat pre, ili u toku snimanja. Pritisnite da ponovo umanjite objekat.
- Pritisnite da prekinete snimanje.

Video snimak se memoriše ili u memoriju telefona ili na memorijsku karticu, zavisno od toga šta ste izabrali u okviru *Aktivna memorija*. [Vidite "Podešavanje Video rekordera" na stranici 37.](#)

- Da odmah prikazete video snimak koji ste upravo snimili, odaberite **Opcije**→ *Pusti*.
- Da prikazete video snimak koji ste ranije napravili, idite u aplikaciju Galerija. [Vidite "Galerija" na stranici 43.](#)

Podešavanje Video rekordera

Pomoću narednih podešavanja se definiše kako će video snimci biti snimani.

- 1 Izaberite **Opcije**→ *Podešavanja*→ *Video*.
- 2 Dodite do izbora, parametra, koji želite da promenite:
  - *Dužina* - Odaberite:
    - *Maksimalna* - dužina video snimka je ograničena na 10 minuta.
    - *Kratka* - da pravite video snimke veličine do 95 kB, što odgovara dužini od približno 10 sekundi, tako da se mogu slati kao multimedija poruka.
  - *Video rezolucija* - odaberite 128x96 ili 176x144.
  - *Prim. ime video snim.* - definišite podrazumevano, primarno ime.
  - *Aktivna memorija* - definišite aktivnu memoriju. Mogući izbor je memorija telefonskog aparata ili memorijska kartica, ako se ista koristi.

 Opcije pre pravljenja video snimka: *Snimi, Aktiviraj noćni rež. / Deaktiv. noćni režim, Bez zvuka / Sa zvukom, Idi u Galeriju, Podešavanje, Pomoć i Izadi.*

 Opcije posle pravljenja video snimka: *Nova, Pusti, Pošalji, Preimenuj, Obriši, Idi u Galeriju, Podešavanje, Pomoć i Izadi.*

Pregled slika

Fotografije napravljene u aplikaciji **Kamera** se čuvaju kao slike u Galeriji. [Vidite "Galerija" na stranici 43.](#) Slike Vam mogu biti poslate u sklopu multimedija ili grafičke poruke, kao prilog e-mail poruke ili preko Bluetooth veze. Pošto neka slika stigne u Primijeno, potrebno je da je sačuvate, memorišete, u memoriju telefonskog aparata ili u memorijsku karticu. Vinjete koje primate u sklopu grafičkih poruka možete da sačuvate u folder Grafičke poruke. [Vidite "Folder Grafičke poruke" na stranici 44.](#)

▶ Opcije u toku pregleda slike: *Pošalji, Postavi za tapet, Rotiraj, Uvećaj, Umanji, Pun ekran, Obriši, Preimenuj, Vidi detalje, Dodaj u: Favoriti, Pomoć i Izadi.*

Odaberite neku sliku iz liste slika u folderu *Slike* u Galeriji da aktivirate prikazivač slika i da je prikazete na ekranu.

Dok gledate neku sliku, pritisak na ili Vas vodi na narednu, odnosno prethodnu sliku u tom folderu.

U prikazu minijatura slika:

- 1 Pritisnite ili za prelazak sa memorije telefona na memorijsku karticu, i obratno.
- 2 Da se krećete po listi slika, pritisajte i .
- 3 Pritisnite da otvorite sliku. Kada se slika otvori, vidi se njeno ime.

Animirane GIF datoteke možete da gledate na isti način kao ostale slike.

Zumiranje memorisane slike

- 1 Odaberite **Opcije** → *Uvećaj* ili *Umanji*. U vrhu displeja vidite faktor zumiranja. [Vidite "Prečice sa tastature" na stranici 39.](#)
- 2 Pritisnite da se vratite u početni prikaz. Faktor zumiranja se ne pamti trajno.

Pun ekran

Kada odaberete **Opcije** → *Pun ekran*, prozori oko slike se gube tako da možete da videte veći deo slike. Pritisnite da se vratite u početni prikaz.

Premeštanje fokusa

Kada zumirate sliku, ili kada je gledate u punom ekranu, pomoću navigatora premeštajte fokus levo, desno, gore ili dole kada želite da pažljivije pogledate jedan deo slike, na primer gornji desni.

Prečice sa tastature

- Rotiraj 90 stepeni: - suprotno od kazaljke na satu, - u smeru kazaljke na satu. Smer rotacije se ne pamti trajno.
- - uvećaj, - umanj, pritisnite i držite za povratak u normalni prikaz.
- - prelazak između punog ekrana i normalnog prikaza.

RealOne Player™

Koristeći RealOne Player™, možete da reprodukujete, puštate, medija datoteke koje su sačuvane u memoriji telefonskog aparata ili na memorijskoj kartici, ili bežičnom vezom da strimujete sadržaje sa odgovarajućih lokacija na mreži, linkova za strimovanje sadržaja. Link za strimovanje sadržaja se može aktivirati u toku pretraživanja ili se može memorisati u telefon ili na memorijsku karticu.

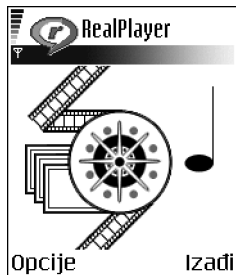
Medija datoteke su video, muzički ili audio snimci. RealOne Player podržava datoteke sa nastavcima 3gp, amr, mp4, rm i ram.

RealOne Player možda ne podržava sve formate datoteka ili varijante nekog formata datoteka. Na primer, RealOne Player će pokušati da otvori sve .mp4 datoteke. Međutim, neke .mp4 datoteke mogu uključivati i sadržaj koji nije kompatibilan sa 3GPP standardom, pa ga samim tim ovaj telefon ne podržava. U takvim situacijama, otvaranje može da ne uspe ili da rezultira delimičnom reprodukcijom, ili prijavom greške.

RealOne Player koristi zajedničku memoriju. [Vidite "Zajednička memorija" na stranici 15.](#)

 Idite u **Meni** → **RealOne Player.**

▶ Opcije u modulu RealOne Player kada je odabran neki snimak: *Pusti, Nastavi, Stop, Bez tona, Sa tonom, Detalji o snimku, Pošalji, Podešavanja, Pomoć i Izadi.*

Sl. 11 Glavni prikaz RealOne Player.

Reprodukovanje medija datoteka

- Da biste reprodukovali, pustili, neku medija datoteku iz memorije telefona ili sa memorijske kartice, odaberite **Opcije** → **Otvori**, pa:
  - **Prethodni snimci** - da pustite neku od poslednjih 6 datoteka koje ste puštali iz RealOne Player-a, ili
  - **Sačuvani snimak** - da pustite neku datoteku sačuvanu u Galeriji. [Vidite "Galerija" na stranici 43.](#)
- Dođite do željene datoteke i pritisnite da je pustite.
- Da strimujete sadržaj bežičnom vezom:
  - Odaberite neki link za strimovanje, lokaciju sačuvanu u Galeriji. Pre nego što počne strimovanje živog sadržaja, telefon će se povezati na sajt i učitati datoteku.
  - Otvorite link do datoteke iz pretraživača.

Da biste mogli da strimujete živi sadržaj, prvo morate da konfigurirate primarnu pristupnu tačku. [Vidite "Pristupne tačke" na stranici 67.](#)

Mnogi provajderi servisa će zahtevati da koristite Internet pristupnu tačku (IAP) za svoju primarnu pristupnu tačku. Drugi provajderi dopuštaju korišćenje WAP pristupne tačke. Za detaljnije informacije, obratite se svom provajderu.

U modulu RealOne Player možete da otvarate samo URL adrese tipa rtsp://. Ne možete da otvarate adrese tipa http://, međutim RealOne Player će prepoznati http link do neke .ram datoteke pošto je .ram datoteka tekstualna datoteka koja sadrži rtsp link.

Prečice u toku reprodukcije

U toku reprodukcije medija datoteke, koristite navigator da je pretražujete (da se brzo krećete po medija datoteci) ili da isključite ton, na sledeći način:

Pritisnite i držite da pretražujete po datoteci unapred, ka kraju, ili pritisnite i držite da to isto učinite unazad, ka početku.

Da isključite zvuk, pritisnite i držite dok se ne prikaže indikator .

Da uključite zvuk, pritisnite i držite dok ne vidite indikator .

Promene podešavanja

Odaberite **Opcije** → *Podešavanja* pa zatim *Video* ili *Veza*.

Pritisnite ili za kretanje po različitim markicama podešavanja za *Video* odnosno za *Veza*.

Odaberite *Video* da promenite narednu listu podešavanja:

- *Kontrast* - Otvorite prikaz klizača da podesite kontrast.
- *Ponavljanje* - Odaberite *Da* da se video ili audio datoteka, po završetku, automatski ponovo reprodukuje.

Odaberite *Veza* da promenite parametre, podešavanja, veze.

Režiser

Koristite aplikaciju **Režiser** da pravite sopstvene, montirane, video snimke koji sadrže video, audio i tekst. Izmene, montaža, se obavljaju automatski prema stilu koji sami odaberete. Stil definiše način prelaska kao i vizuelne efekte koji se koriste za video snimak.

Otvorite **Režiser** pa pritisnite ili za prelazak sa markice na markicu i obratno.

U markici možete da odaberete:

- *Ekspres muvee* - Kreiranje video snimaka koji su pogodni za slanje kao multimedija poruke (MMS). Možete da odaberete nekoliko video snimaka kao i stil koji ćete na njih da primenite. Dužina *Ekspres muvee* video snimka je obično do 10 sekundi.

 Idite u **Meni** → **Režiser**.

- **Autorski muvee** - Možete da odaberete video snimke i da na njih primenite neki stil, da dodate muziku ili poruku, da podesite dužinu trajanja i da pogledate takav snimak pre slanja.
Kada se krećete po listi, na raspolaganju su Vam opcije **Izaberi** video, **Izaberi** stil, **Izaberi** muziku i **Izaberi** poruku.
  - **Izaberi** video - Izaberite jednu ili više datoteka koje će služiti za početak. Izaberite **Markiraj/Demarkiraj**, **Pusti** ili **Snimi**.
  - **Izaberi** stil - Izaberite neki stil iz liste. Stilovi definišu efekte i poruku. Uz svaki stil ide primarna, podrazumevana, muzika i tekst poruke.
  - **Izaberi** muziku - Izaberite iz liste neki audio snimak, muziku.
  - **Izaberi** poruku - Dodaje se neki tekst na početak i na kraj video snimka. Tekst možete da ukucate sami ili da ga izaberete iz liste obrazaca, šablona. Primarni, podrazumevani, tekst poruke možete da menjate.
  - **Napravi muvee** - Traži se da odredite dužinu trajanja video snimka. Odaberite **Multimedija poruka** da kreirate dužinu video snimka koja je pogodna za slanje preko MMS servisa, **Kao muzika** da video snimak bude iste dužine kao odabrani audio snimak (muzika), ili **Definiše korisnik** da sami uneste dužinu video snimka. Pošto se video pripremi za prikazivanje, otvara se prikaz **Prikaz muvee** sa opcijama **Pusti**, **Pravi ponovo** (napravite novu verziju video snimka) i **Sačuvaj** za novi video snimak.
- **Preuzimanje stilova** - Preuzmite i instalirajte nove stilove.
- **Podešavanja** - Dođite do izbora, parametra, koji želite da promenite:
  - **Aktivna memorija** - Odaberite **Mem. telefona** ili **Mem. kartica**.
  - **Rezolucija** Odaberite **Visoka**, **Niska** ili **Automatski**
  - **Primarno ime muvee** - Unesite primarno, podrazumevano, ime za video snimak.

Markica sadrži listu video snimaka koje možete da **Pusti**, **Pošalji**, **Preimenuj** ili **Obrisi**.

Galerija

Galeriju koristite da u nju memorišete i da u njoj organizujete svoje slike, audio snimke, liste numera, video snimke, linkove za strimovanje i RAM datoteke.

Galerija koristi zajedničku memoriju. [Vidite "Zajednička memorija" na stranici 15.](#)

Otvorite Galeriju da vidite listu foldera u memoriji telefona. Pritisnite da vidite foldere na memorijskoj kartici, ako je koristite.

Odaberite folder *Slike*, *Audio snimci* ili *Video snimci* (ili neki drugi koji ste sami napravili) i pritisnite da ga otvorite.

U otvorenom folderu možete videti:

- ikonicu koja označava tip svake datoteke u folderu, ili u slučaju slika, minijaturu slike,
- ime datoteke,
- datum i vreme kada je sačuvana, ili veličinu datoteke i
- podfoldere, ako ih ima.

Možete da pretražujete, otvarate i kreirate foldere, da markirate, kopirate i premeštate stavke u foldere. [Vidite "Radnje zajedničke za sve aplikacije" na stranici 13.](#)

Otvaranje datoteka

Odaberite bilo koju datoteku i pritisnite da je otvorite. Svaka se datoteka otvara u odgovarajućoj aplikaciji, i to:

- Slike - otvaraju se u Prikazivaču slika. [Vidite "Pregled slika" na stranici 38.](#)
- Audio snimci - otvaraju se u aplikaciji RealOne Player. [Vidite "RealOne Player" na stranici 39.](#)
- Video snimci, RAM datoteke i linkovi za strimovanje - otvaraju se u aplikaciji RealOne Player. [Vidite "RealOne Player" na stranici 39.](#)
- Podfolderi - otvaraju se i prikazuje se njihov sadržaj.

 Idite u **Meni** → **Galerija**.

 Opcije: *Otvori* (folder ili stavku), *Pošalji*, *Obriši*, *Kreiraj novo*; *Premesti u folder*, *Kopiraj u folder*, *Novi folder*, *Markiraj/Demarkiraj*, *Izmeni*, *Preimenuj*, *Dopuna galerije*, *Prenosač slika*, *Vidi detalje*, *Dodaj u: Favoriti*, *Podešavanja*, *Pomoć* i *Izadi*.

▶ Opcije u folderu Grafičke poruke: *Otvori, Pošalji, Obriši, Markiraj/ Demarkiraj, Preimenuj, Vidi detalje, Pomoć i Izadi.*

Drugi primarni folderi

Folder Grafičke poruke

Koristite ovaj folder da u njega memorišete vinjete koje su Vam poslate u grafičkim porukama.

- Odaberite folder *Slike* → *Graf. poruke*.

Da sačuvate vinjetu koju ste primili u grafičkoj poruci, idite u **Poruke** → *Primljeno*, otvorite poruku i odaberite **Opcije** → *Sačuvaj vinjetu*.

Folder Tapeti

Koristite ovaj folder da u njega memorišete slike koje želite da koristite kao pozadinu u multimedija porukama.

- Odaberite folder *Slike* → *Tapeti*.

Folder Logo prisutnosti

Ovaj folder koristite za logotipe u modulu Prisutnost. [Vidite "Prisutnost \(mrežni servis\)" na stranici 27.](#)

- Odaberite folder *Slike* → *Logo prisut.*

Preuzimanje datoteka

Da datoteke preuzmete u Galeriju koristeći pretraživač:

- Odaberite **Opcije** → *Dopuna galerije* pa zatim *Dopuna slika*, *Dopuna videa* ili *Dopuna tonova*. Otvara se pretraživač i sada možete da odaberete marker, adresu sajta, lokacije sa koje želite da preuzimate sadržaj. [Vidite "Pregled markera" na stranici 103.](#)

Da biste mogli da preuzimate datoteke, prvo morate da konfigurirate svoju primarnu pristupnu tačku. [Vidite "Pristupne tačke" na stranici 67.](#)

Pošto se sadržaj preuzme u telefon, pretraživač se zatvara a telefon se vraća u prikaz Galerija.

Prenošenje, postavljanje slika na server slika (mrežni servis)

Svoje slike možete da pošaljete, prenesete, na server slika i omogućite njihovo onlajn prikazivanje i drugima.

Pre nego što budete mogli da prenosite slike, morate da unesete parametre, podešavanja servera slika. [Vidite "Podešavanje servera slika" na stranici 45.](#) Ova podešavanja možete dobiti od svog provajdera servisa.

- 1 Izaberite **Opcije** → *Prenosač slika*.
- 2 Da započnete prenošenje slika, markirajte ih pa pritisnite *Prenesi*.
- 3 Unesite ime za folder na serveru slika u koji će se slike smestiti i pritisnite .

Podešavanje servera slika

- 1 Izaberite **Podešavanja** → *Serveri slika* pa pritisnite . Unesite podatke za svako polje. [Vidite "Pristupne tačke" na stranici 67.](#)
- 2 Pritisnite .

Poruke

↩ Idite u **Meni** →
Poruke.

U modulu Poruke možete da kreirate, šaljete, primete, pregledate, unosite izmene i preuređujete: tekstualne poruke, multimedija poruke, e-mail poruke i smart poruke (posebne tekstualne poruke koje sadrže podatke). Takođe možete da primete poruke i podatke preko Bluetooth veze, da primete servisne poruke, info poruke kao i da šaljete servisne zahteve.

Napomena: Funkciju grafičkih poruka možete da koristite jedino ako je podržava operator mreže ili provajder servisa. Grafičke poruke mogu da primaju i prikazuju jedino aparati koji nude mogućnosti grafičkih poruka.

Tekstualne poruke i multimedija poruke (MMS) koriste zajedničku memoriju. [Vidite "Zajednička memorija" na stranici 15.](#)

▶ Opcije u glavnom prikazu Poruke: *Napiši poruku*, *Uspostavi vezu* (prikazuje se ako ste postavili parametre za poštansko sanduče), ili *Raskini vezu* (prikazuje se kada je aktivna veza sa poštanskim sandučetom), *SIM poruke*, *Info servis*, *Servisni zahtev*, *Podešavanja*, *Pomoć* i *Izadi*.

Kada otvorite Poruke, vidite funkciju *Nova poruka* i listu podrazumevanih foldera:

 Primljeno – sadrži primljene poruke osim e-mail i info poruka. E-mail poruke se čuvaju u *Pošt. sanduče*. Info poruke možete da čitate izborom **Opcije** → *Info servis*.

 Moji folderi – da svoje poruke razvrstate po folderima.

 Pošt. sanduče – Kada otvorite ovaj folder, možete ili da se povežete sa svojom (elektronskom) poštom i preuzmete nove e-mail poruke ili da bez uspostavljene veze (oflajn) pregledate prethodno preuzete poruke. Pošto postavite podešavanja za novo poštansko sanduče, novo ime koje mu date će zameniti *Pošt. sanduče* u glavnom prikazu. [Vidite "E-mail podešavanja" na stranici 61.](#)

 Nacrti – sadrži koncepte, nacрте poruka koje još nisu poslate.

 Poslato – sadrži poslednjih 15 poslanih poruka. Broj poruka koje se čuvaju možete promeniti. [Vidite "Podešavanja foldera Ostalo" na stranici 63.](#)

Poruke ili podaci poslani preko Bluetooth veze se ne memorišu u foldere Nacrti ili Poslato.

 Za slanje - je privremeno mesto čuvanja poruka koje čekaju na slanje.

 Izveštaji (mrežni servis) - možete zahtevati da Vam mreža šalje izveštaje o dostavi poslatih tekstualnih poruka, smart poruka i multimedija poruka. Da uključite prijem izveštaja o dostavi, odaberite **Opcije** → **Podešavanja** → **Tekst poruka** ili **Multimedija poruka**, dođite do **Prijem izveštaja** i odaberite **Da**.

Prijem izveštaja o dostavi multimedija poruka poslatih na e-mail adresu nije moguć.

 Napomena: Kada šaljete poruke, aparat može da prikaže obaveštenje "**Podaci poslati**". To znači da je aparat poslao poruku na broj centra za slanje poruka koji je u njemu programiran. To ne znači da je poruka primljena na željenoj prijemnoj strani. Za više detalja u vezi SMS servisa, obratite se svom provajderu.

Pre nego što budete mogli da kreirate multimedija poruku, napišete e-mail ili da se povežete na udaljenu poštu (vaš e-mail nalog), morate imati postavljene ispravne parametre veze. [Vidite "Podešavanja neophodna za e-mail" na stranici 52.](#) [Vidite "Podešavanja neophodna za razmenu multimedija poruka" na stranici 52.](#)

Pisanje teksta

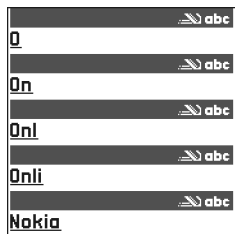
Upotreba tradicionalnog načina unosa teksta

Ikonica se prikazuje gore desno na ekranu kada tekst pišete tradicionalnim načinom unosa teksta.

- Pritiskajte numerički taster (do) potreban broj puta sve dok se željeni karakter ne pojavi. Imajte na umu da na tasteru ima više karaktera nego što je na njemu prikazano.

 Ikone: **ABC** i **abc** označavaju odabranu vrstu slova. **Abc** znači da je prvo slovo naredne reči veliko, a sva ostala slova će automatski biti mala. **123** označava režim unosa cifara.

- Da unesete neku cifru, pritisnite i držite odgovarajući numerički taster.

Sl. 12 Intuitivni način unosa teksta.

- Za prelazak sa unosa slova na unos cifara i obratno, pritisnite i držite .
- Ako se naredno slovo nalazi na istom tasteru, sačekajte da se pojavi kursor (ili pritisnite da prekinete čekanje) pa ga ukucajte.
- Ako pogrešite, pritisnite da obrišete karakter. Pritisnite i držite da obrišete više karaktera.
- Najčešći znaci interpunkcije se nalaze na tasteru . Pritisnite potreban broj puta dok ne dobijete željeni znak interpunkcije. Pritisnite da otvorite listu posebnih karaktera. Pomoću navigatora se krećite po listi, pa pritisnite **lzaberi** da karakter odaberete.
- Za razmak, pritisnite taster . Da kursor pomerite u naredni red, pritisnite tri puta .
- Za prelazak sa velikih na mala slova i obratno, pritisnite taster .

Upotreba intuitivnog načina unosa teksta

Koristeći intuitivni način unosa teksta, svako slovo možete da unesete samo jednim pritiskom na taster. Da aktivirate intuitivni način unosa teksta, pritisnite i odaberite **Uključi rečnik**. Ovo će aktivirati intuitivni način unosa teksta za sve editore u telefonu. Indikator se prikazuje u vrhu displeja. Vidite Sl. 12, na stranici 48.

- 1 Pišite željenu reč koristeći tastere - . Svaki taster pritisnite samo jednom za jedno slovo. Reč se menja posle svakog narednog pritiska na taster. Na primer, da biste napisali "Nokia" kada je odabran engleski rečnik, pritisnite:

za "N", za "o", za "k", za "i", za "a".

- Reč se menja posle svakog narednog pritiska na taster. Vidite Sl. 12, na stranici 48.
- 2 Pošto završite pisanje reči, proverite da li je ispravna.
    - Ukoliko je reč ispravna, to potvrđujete pritiskom na , ili na da unesete razmak. Podvlačenje se gubi i možete da nastavite sa pisanjem naredne reči.
    - Ukoliko reč nije ispravna, imate sledeće opcije:

- Pritisnite potreban broj puta da vidite jednu po jednu slične reči koje je rečnik pronašao.
- Pritisnite pa odaberite *Rečnik* → *Slično* da vidite listu sličnih reči. Dodate do reči koju želite da upotrebite, pa pritisnite da je odaberete.
- Ako se iza reči prikaže znak ?, reč koju nameravate da napišete se ne nalazi u rečniku. Da reč dodate u rečnik, pritisnite **Napiši**, ukucajte reč (najviše 32 karaktera) koristeći tradicionalni način unosa teksta i pritisnite **OK**. Reč se dodaje u rečnik. Kada se rečnik ispuni, novouneta reč zamenjuje onu koja je najranije uneta.
- Da uklonite ? i karaktere pojedinačno obrišete, pritisnite .

Saveti za upotrebu intuitivnog načina unosa teksta

- Da obrišete neki karakter, pritisnite . Pritisnite i držite da obrišete više karaktera.
- Za prelazak sa jedne vrste slova na drugu, **Abc, abc i ABC**, pritisnite . Imajte na umu da ako brzo pritisnete dva puta , intuitivni način unosa teksta se isključuje.
- Da biste uneli neki broj dok se nalazite u režimu unosa teksta, pritisnite i držite željeni numerički taster, ili pritisnite pa odaberite numerički režim, unesite željene cifre, pa pritisnite **OK**.
- Najčešći znaci interpunkcije se nalaze na tasteru . Pritisnite potreban broj puta dok ne dobijete željeni znak interpunkcije. Pritisnite da otvorite listu posebnih karaktera. Pomoću navigatora se krećite po listi, pa pritisnite **Izaberi** da karakter odaberete. Ili, pritisnite i odaberite *Ubaci simbol*.
Intuitivni način unosa teksta će pokušati da predvidi i koji je uobičajeni znak interpunkcije potreban (.,?!"). Upotreba i raspoloživi znaci interpunkcije zavise od jezika odabranog rečnika.
- Pritisnite potreban broj puta da vidite jednu po jednu slične reči koje je rečnik pronašao.

Kada je neka reč uneta sa uključenim intuitivnim načinom unosa teksta, možete pritisnuti , odabrati *Rečnik* pa zatim:

- *Slično* - da vidite listu reči koje odgovaraju kombinaciji slova koju ste uneli. Dodite do željene reči i pritisnite .
- *Ubaci reč* - da dodate reč (maksimalno 32 karaktera) u rečnik koristeći tradicionalni unos. Kada se rečnik ispuni, novouneta reč zamenjuje onu koja je najranije uneta.
- *Izmeni reč* - da otvorite prikaz u kojem možete da unosite izmene reči; na raspolaganju samo ako je reč aktivna (podvučena).
- *Isključeno* - da isključite intuitivni način unosa teksta u svim editorima telefonskog aparata.

Pisanje složenica

- Napišite prvi deo složenice i potvrdite ga pritiskom na . Napišite kraj složenice pa završite pisanje reči pritiskom na da ubacite razmak.

Kopiranje teksta u klipbord

Ako želite da kopirate tekst u klipbord ovo su najjednostavniji načini:

- 1 Da odaberete karaktere i reči, pritisnite i držite . Istovremeno pritisnite ili . Izabrani deo se markira.
Da odaberete više redova teksta, pritisnite i držite . Istovremeno pritisnite ili .
- 2 Da prekinete sa daljim biranjem, otpustite navigator dok još uvek držite pritisnut taster .
- 3 Da tekst kopirate u klipbord, držite i pritisnite **Kopiraj**. Ili, otpustite pa ga pritisnite jednom da otvorite listu komandi za izmenu teksta, na primer, *Kopiraj* ili *Iseci*.
Ako želite da odabrani deo teksta uklonite iz dokumenta, pritisnite .
- 4 Da deo teksta ubacite u dokument, pritisnite i držite i pritisnite **Umetni**. Ili, pritisnite jednom pa odaberite *Umetni*.

Pisanje i slanje poruka

Pre nego što budete mogli da kreirate multimedija poruku, napišete e-mail ili da se povežete na udaljenu poštu (vaš e-mail nalog), morate imati postavljene ispravne parametre veze. [Vidite "Podešavanja neophodna za e-mail" na stranici 52.](#) [Vidite "Podešavanja neophodna za razmenu multimedija poruka" na stranici 52.](#)

- 1 Odaberite **Nova poruka**. Otvara se lista opcija poruka. Odaberite:
  - **Kreiraj**→ **Tekst poruka** ako želite da kreirate, napišete tekstualnu poruku. Da pošaljete neku grafičku poruku, odaberite **Opcije**→ **Ubaci**→ **Vinjeta**. Svaka grafička poruka se sastoji od nekoliko tekstualnih poruka. Zato slanje jedne grafičke poruke može da košta više od slanja jedne tekstualne poruke.
  - **Kreiraj**→ **Multimedija poruka** ako želite da pošaljete multimedija poruku (MMS). Institut zaštite autorskih prava može da sprečava kopiranje, modifikovanje, prenos ili prosledjivanje nekih slika, tonova i melodija zvona i drugog sadržaja.
  - **Kreiraj**→ **E-mail**, da pošaljete e-mail poruku. Ako niste prethodno definisali svoj e-mail nalog, tražiće se da to učinite.
- 2 Pritisnite da odaberete primaoca(e) iz imenika adresara ili upišite telefonski broj ili e-mail adresu primaoca u polje **Za**: ako primaocu šaljete neku MMS poruku ili e-mail poruku. Pritisnite da dodate tačku i zarez (;) da razdvojite primaocae.
- 3 Pritisnite da pređete u polje poruke.
- 4 Napišite poruku.

Vaš aparat podržava slanje tekstualnih poruka koje su duže od uobičajenog ograničenja od 160 karaktera. Ako je poruka duža od 160 karaktera, ona će biti poslata kao niz od dve ili više poruka. Zato slanje poruke koja sadrži više od 160 karaktera može da košta više.

- Da dodate neki medija objekat u multimedija poruku, odaberite **Opcije**→ **Ubaci** → **Sliku** ili **Novu sliku**, **Audio snimak** ili **Novi audio snimak** ili **Video snimak**. Odaberite ono što želite da dodate. Kada je dodat zvuk, ikona se prikazuje u navigacionoj traci. Ako odaberete **Ubaci**→ **Novi audio snimak**, otvara se Diktafon tako da možete da snimate novi zvučni zapis. Zvučni zapis se automatski memoriše, a kopija se ubacuje u poruku.

 Opcije u editoru tekstualnih poruka:
Pošalji, Dodaj primaoca, Ubaci, Obriši, Proveri imena, Detalji poruke, Opcije slanja, Pomoć i Izadi.

 Savet! Započnite unos imena u polje *Za:* pa odaberite **Opcije** → *Proveri imena*. Telefon će prikazati sve odgovarajuće slogove koji se nalaze u imeniku Adresara. Ako je pronađen samo jedan slog, on se automatski dodaje. Ako se pronađe više odgovarajućih slogova, odaberite iz liste onaj koji želite.

5 Da poruku pošaljete, odaberite **Opcije** → *Pošalji* ili pritisnite .

Podešavanja neophodna za razmenu multimedija poruka

Podešavanja, parametre, možete da primite i kao smart poruku od operatora mreže ili od provajdera. [Vidite "Primanje smart poruka" na stranici 53.](#)

Za detalje u vezi raspoloživosti i pretplate na usluge za prenos podataka, obratite se svom operatoru mreže ili provajderu.

- Idite u **Poruke** → **Opcije** → *Podešavanja* → *Multimedija poruka*. Otvorite *Aktivna prist. tačka* i odaberite neku pristupnu tačku koju ste napravili. [Vidite "Podešavanja multimedija poruka" na stranici 59.](#)

Podešavanja neophodna za e-mail

Pre nego što budete mogli da šaljete, primite, preuzimate, odgovarate i prosleđujete e-mail poruke morate:

- Pravilno konfigurisati Internet pristupnu tačku (IAP). [Vidite "Podešavanja veze" na stranici 67.](#)
- Pravilno definisati e-mail parametre. [Vidite "E-mail podešavanja" na stranici 61.](#)

Pridržavajte se uputstava koje dobijete od svog provajdera elektronske pošte i Internet provajdera.

Primljeno – prijem poruka

 Opcije u Primljeno: *Otvori*, *Napiši poruku*, *Obrisi*, *Detalji poruke*, *Premesti u folder*, *Markiraj/De-markiraj*, *Pomoć* i *Izadi*.

Kada ima nepročitanih poruka u Primljeno, ikona se menja u .

U folderu Primljeno, ikone poruka Vam govore koje je vrste poruka. Evo nekih od ikona koje se mogu videti:

 za nepročitanu tekstualnu poruku, a za nepročitanu smart poruku,

- za nepročitanu multimedija poruku,
- za nepročitanu servisnu poruku,
- za podatke primljene preko Bluetooth veze,
- za poruku nepoznate vrste.

Pregled multimedija objekata

- Da vidite koje vrste multimedija objekata sačinjavaju poruku, otvorite je i odaberite **Opcije** → **Objekti**. U prikazu Objekti možete da vidite datoteke koje sačinjavaju multimedija poruku. Imate mogućnost da datoteku memorišete u telefon ili da je pošaljete, na primer preko Bluetooth veze drugom kompatibilnom uređaju.

Važno: Objekti multimedija poruke mogu da sadrže viruse ili da na neki drugi način budu štetni za aparat ili PC računar. Ne otvarajte priloge poruka ako niste sigurni u pouzdanost pošiljaoca.

[Vidite "Rad sa sertifikatima" na stranici 74.](#)

Primanje smart poruka

Vaš telefonski aparat može da prima više vrsta smart poruka, tekstualnih poruka koje sadrže podatke (zovu se i OTA poruke). Da otvorite primljenu smart poruku, otvorite Priljeno, dođite do smart poruke () i pritisnite .

- Grafička poruka** - da vinjetu sačuvate u folder **Grafičke poruke** u Galeriji za naknadnu upotrebu, odaberite **Opcije** → **Sačuvaj vinjetu**.
- Vizitkarta** - da sačuvate adresne podatke, odaberite **Opcije** → **Sačuvaj vizitkartu**.
- **Savet:** Ako su uz vizitkartu priloženi sertifikati ili audio datoteke, oni neće biti memorisani.
- Ton zvona** - da ton zvona sačuvate u Galeriju, odaberite **Opcije** → **Sačuvaj**.

▶ Opcije u prikazu Objekti: **Otvori**, **Sačuvaj**, **Pošalji**, **Pozovi i Izadi**.

- *Logo operatora* - da sačuvate logo, odaberite **Opcije**→ *Sačuvaj*. Logo operatora se sada može videti u pasivnom režimu umesto identifikacije operatora.
- *Stavka Kalendara* - da pozivnicu sačuvate u Kalendar, odaberite **Opcije**→ *Sačuvaj u Kalendar*.
- *Veb poruka* - da sačuvate marker, adresu, odaberite **Opcije**→ *Sačuvaj u markere*. Marker se dodaje u listu markera u okviru veb servisa.
Ako poruka sadrži i parametre veb pristupne tačke i markere, da te podatke sačuvate, odaberite **Opcije**→ *Sačuvaj sve*. Ili, odaberite **Opcije**→ *Vidi detalje*, da marker i podatke o pristupnoj tački pogledate zasebno. Ako ne želite da sačuvate sve podatke, odaberite parametar ili marker, otvorite detalje pa odaberite **Opcije**→ *Sačuvaj u Podešav*. ili *Sačuvaj u markere*, zavisno od toga šta pregledate.
- *Obaveštenje o e-mailu* - Govori Vam koliko novih e-mail poruka imate na svom mejl serveru, u pošti. Prošireno obaveštenje može da sadrži detaljnije informacije kao što su predmet, pošiljalac, prilozii itd.
- Pored toga, možete da primete i broj servisa za tekstualne poruke, broj govorne pošte, podešavanja načina rada za daljinsku sinhronizaciju, parametre pristupne tačke za pretraživač, multimedija ili e-mail servise, parametre prijavne procedure pristupne tačke ili parametre e-mail poruka.
Da podešavanja sačuvate, odaberite **Opcije**→ *Sačuvaj u SMS pod.*, *Sačuvaj u: Go.Pošta*, *Sačuvaj u Podešav*. ili *Sač. u e-mail podeš.*

Primanje servisnih poruka (mrežni servis)

Servisne poruke su obaveštenja o, na primer, glavnim vestima, naslovima i mogu da sadrže tekstualnu poruku ili adresu veb servisa. Za informacije o raspoloživosti i pretplati, obratite se svom provajderu servisa.

Moji folderi

U modulu Moji folderi možete da preuređujete svoje poruke po folderima, da kreirate nove foldere, kao i da preimenujete i brišete postojeće foldere.

Udaljeno poštansko sanduče (mrežni servis)

Kada otvorite ovaj folder možete ili da se povežete na svoje udaljeno poštansko sanduče da:

- preuzmete nova zaglavlja ili same poruke, ili
- da pogledate prethodno preuzeta e-mail zaglavlja ili poruke "oflajn", tj., bez veze sa serverom.

Ako odaberete *Nova poruka* → *Kreiraj*: → *E-mail* ili *Pošt. sanduče* u glavnom prikazu Poruke a niste podesili svoj e-mail nalog, zahtevaće se da to učinite. [Vidite "Podešavanja neophodna za e-mail" na stranici 52.](#)

Kada kreirate novo poštansko sanduče, ime koje date sandučetu automatski zamenjuje ime *Pošt. sanduče* koje se vidi u glavnom prikazu Poruke. Možete da imate više (maksimalno šest) poštanskih sandučeta.

Otvaranje poštanskog sandučeta

Kada otvorite poštansko sanduče, možete da izaberete da li želite da pregledate prethodno preuzete e-mail poruke i zaglavlja "oflajn" ili želite da se povežete na e-mail server.

- Kada dođete do svog poštanskog sandučeta i pritisnete , telefon Vas pita *Povezati se na poštu?* Odaberite *Da* da se povežete na svoje poštansko sanduče ili *Ne* da pogledate prethodno preuzete e-mail poruke oflajn (bez povezivanja).
- Drugi način povezivanja je da odaberete *Opcije* → *Uspostavi vezu*.

Preuzimanje e-mail poruka iz pošte

- Ako se nalazite oflajn, odaberite *Opcije* → *Uspostavi vezu* da započnete uspostavljanje veze sa udaljenim poštanskim sandučetom, serverom.
- 1 U toku otvorene veze sa udaljenim poštanskim sandučetom, pritisnite *Opcije* → *Preuzmi e-mail* →:
    - *Nove* - da preuzmete sve nove e-mail poruke u svoj telefon.

- **Izabrane** - da preuzmete samo one koje ste prethodno markirali. Poruke pojedinačno birate pomoću komande **Markiraj/Demarkiraj** → **Markiraj | Demarkiraj**. [Vidite "Radnje zajedničke za sve aplikacije" na stranici 13.](#)
- **Sve** - da preuzmete sve poruke iz poštanskog sandučeta.
Da obustavite preuzimanje, pritisnite **Obustavi**.
- 2 Pošto preuzmete e-mail poruke, možete nastaviti njihov pregled onlajn, uživo. Odaberite **Opcije** → **Raskini vezu** da vezu prekinete i poruke pregledate oflajn.
- 3 Da otvorite neku e-mail poruku, dođite do poruke koju želite da vidite i pritisnite . Ako poruka nije preuzeta (strelica u ikonici usmerena ka spolja) a vi ste oflajn i odaberete **Otvori**, postaviće Vam se upit da li želite da tu poruku preuzmete iz poštanskog sandučeta.
  - Da vidite priloge e-mail poruke, otvorite poruku koja ima indikator, ikonicu, priloga pa odaberite **Opcije** → **Prilozi**. U prikazu Prilozi možete da preuzimate, otvarate i memorišete priloge podržanih formata. Takođe možete i da šaljete priloge putem Bluetooth veze.
Ako vaša pošta koristi IMAP4 protokol, imate mogućnost izbora da preuzimate samo zaglavlja e-mail poruka, samo poruke ili poruke i priloge. Kod POP3 protokola, opcije su samo zaglavlja ili poruke i priloci. [Vidite "E-mail podešavanja" na stranici 61.](#)

Važno: Objekti multimedija poruke mogu da sadrže viruse ili da na neki drugi način budu štetni za aparat ili PC računar. Ne otvarajte priloge poruka ako niste sigurni u pouzdanost pošiljaoca.

Brisanje e-mail poruka

- Da obrišete e-mail u telefonu ali da ga ostavite u udaljenom poštanskom sandučetu: Odaberite **Opcije** → **Obriši** → **Samo telefon**.

Telefon prikazuje zaglavlja e-mail poruka u poštanskom sandučetu. Znači, i kada obrišete sadržaj poruke, zaglavlje e-mail poruke ostaje u telefonu. Ako želite da uklonite i zaglavlje, prvo morate da e-mail poruku obrišete u udaljenom poštanskom sandučetu, pa da se zatim ponovo povežete na sandučce da ažurirate status.

- Da obrišete e-mail i u telefonu i u udaljenom poštanskom sandučetu: Odaberite **Opcije**→ *Obriši*→ *Telefon i server*. Ako ste oflajn, e-mail se prvo briše u telefonu. U toku naredne veze sa udaljenim poštanskim sandučetom, biće automatski obrisani i na serveru. Ako koristite POP3 protokol, poruke markirane za brisanje se brišu tek pošto raskinete vezu sa udaljenim poštanskim sandučetom.

Povraćaj obrisanih e-mail poruka kada ste oflajn

Da poništite brisanje e-mail poruke i iz telefona i sa servera, dođite do poruke koja je markirana za brisanje u toku naredne veze () i odaberite **Opcije**→ *Povrati obrisano*.

Raskidanje veze sa poštanskim sandučetom

Kada ste onlajn, odaberite **Opcije**→ *Raskini vezu*, da prekinete data ili GPRS vezu sa udaljenim poštanskim sandučetom (serverom).

Za slanje

Za slanje je privremeno mesto čuvanja poruka koje čekaju na slanje.

Status poruka u Za slanje:

- *Šalje se* - Uspostavlja se veza i poruka se šalje.
- *Čeka / U redu za slanje* - Na primer, ako postoje dve slične vrste poruka u Za slanje jedna od njih "čeka" dok se prva ne pošalje.
- *Ponoviti slanje u (vreme)* - Slanje nije uspelo. Telefon će ponoviti slanje posle isteka definisanog vremenskog perioda. Pritisnite *Pošalji* ako želite da ponovite pokušaj odmah.
- *Odloženo* - Imate mogućnost da ostavite poruke da čekaju u Za slanje. Dođite do poruke koja se šalje i pritisnite **Opcije**→ *Odloži slanje*.
- *Neuspelo slanje* - Dostignut je broj maksimalnih pokušaja slanja. Ako ste pokušavali da pošaljete tekstualnu poruku, otvorite je i proverite da li su parametri slanja ispravni.

Pregled poruka na SIM kartici

Da biste mogli da pregledate SIM poruke, morate ih iskopirati u neki folder u telefonu. [Vidite "Radnje zajedničke za sve aplikacije" na stranici 13.](#)

Info servis (mrežni servis)

↩ U glavnom prikazu Poruke, odaberite **Opcije** → *Info servis*.

▶ Opcije u Info servis: *Otvori, Pretplati se / Poništi pretplatu, Označi kao "vruće" / Poništi "vruće", Tema, Podešavanja, Pomoć i Izadi*.

Od svog provajdera možete da primete poruke o raznim temama, kao što su vremenski uslovi ili stanje u saobraćaju. Za podatke o raspoloživim temama kao i za odgovarajuće brojeve tema, obratite se svom provajderu. U glavnom prikazu možete videti:

- status teme: 📶 - nove na koje ste pretplaćeni i 📶 - nove na koje niste pretplaćeni.
- broj teme, naziv teme i da li je markirana (📌) za praćenje. Bićete obavešteni kada pristigne poruka koja pripada markiranoj temi.

Uspostavljena GPRS veza onemogućava prijem info poruka. Obratite se svom operatoru za ispravne GPRS parametre.

Editor servisnih zahteva

Odaberite **Poruke** → **Opcije** → *Servisni zahtev*. Ukucajte i pošaljite svom provajderu servisni zahtev (poznat i kao USSD instrukcija) kao što je zahtev za aktiviranje mrežnih servisa.

Podešavanja Poruka

Podešavanja tekstualnih poruka

Idite u **Poruke** i odaberite **Opcije** → *Podešavanja* → *Tekst poruka* da otvorite narednu listu parametara:

- *Centri za poruke* - sadrži listu svih centara za razmenu tekstualnih poruka koji su definisani.

- **Akt. centar za por.** (Aktivni centar za poruke) – Definiše koji se centar za razmenu poruka koristi za slanje SMS i smart poruka kao što su grafičke poruke.
- **Prijem izveštaja** (izveštaji o dostavi) – Kada je ova usluga mreže postavljena na **Da** status poslate poruke (**Na čekanju**, **Neuspelo**, **Dostavljeno**) se prikazuje u Dnevniku (mrežni servis).
Prijem izveštaja o dostavi multimedija poruka poslatih na e-mail adresu nije moguć.
- **Trajnost poruke** – Ako je primalac poruke nedostupan u vremenskom periodu trajnosti poruke, poruka se briše u centru za razmenu poruka. Imajte na umu da ovu opciju mreža mora da podržava. **Maksimalno vr.** je maksimalno vreme koje mreža dopušta.
- **Poruka poslata kao** – Opcije su **Tekst**, **Fax**, **Pejdžing** i **E-mail**. Za dodatne informacije, obratite se svom operatoru mreže.
 Savet: Ovu opciju promenite samo ako ste sigurni da vaš centar za poruke može vršiti konverzije tekstualnih poruka u te druge formate.
- **Preferentna veza** – Kratke poruke možete da šaljete preko standardne GSM mreže ili preko GPRS, ako to mreža podržava.
- **Odg. kroz isti centar** (mrežni servis) – Ako postavite ovu opciju na **Da**, kada primalac odgovara na vašu poruku, ta povratna poruka se šalje koristeći isti centar za razmenu poruka. Imajte na umu da ovo možda ne funkcioniše između svih operatora.

▶ Opcije u toku izmena podešavanja centra za razmenu poruka: **Novi centar za por.**, **Izmeni**, **Obrisi**, **Pomoć** i **Izadi**.

Podešavanja multimedija poruka

Idite u **Poruke** i odaberite **Opcije** → **Podešavanja** → **Multimedija poruka** da otvorite narednu listu parametara:

- **Aktivna prist. tačka (Mora biti uneto)** – Odaberite koja će pristupna tačka biti korišćena kao primarna, preferentna veza za multimedija servisni centar. [Vidite "Podešavanja neophodna za razmenu multimedija poruka" na stranici 52.](#)

Ako podešavanja multimedija poruka primite i sačuvate kao smart poruku, tako primljena podešavanja se automatski koriste za pristupnu tačku. [Vidite "Primanje smart poruka" na stranici 53.](#)

- **Prijem multimedija** – Odaberite:
  - **Samo u matičnoj** – ako želite da multimedija poruke primete samo kada ste u matičnoj mreži. Kada se nalazite izvan svoje matične mreže, prijem multimedija poruka je isključen.
  - **Stalno** – ako želite da multimedija poruke primete stalno.
  - **Isključeno** – ako uopšte ne želite da primete multimedija poruke ili reklame.
- **Savet:** Ako je odabrano **Samo u matičnoj** ili **Stalno**, telefon može i bez vašeg znanja da aktivira data ili GPRS vezu.
- **Po prijemu poruke** – Odaberite:
  - **Preuzmi odmah** – ako želite da telefon odmah preuzima multimedija poruke. Ako postoje poruke sa statusom odloženo, i one će biti preuzete.
  - **Preuzmi kasnije** – ako želite da multimedija centar sačuva poruke da ih preuzmete naknadno. Kada budete želeli da preuzmete poruku, postavite **Po prijemu poruke** na **Preuzmi odmah**.
  - **Odbaci poruku** – ako želite da multimedija poruke odbijete. Multimedija servisni centar će poruke obrisati.
- **Dopusti anonimne po.** – Odaberite **Ne** ako želite da odbijate poruke od anonimnih pošiljalaca.
- **Prijem reklama** – Odredite da li želite ili ne želite da dopustite prijem multimedija reklama.
- **Izveštaji** – Podesite na **Da** ako želite da se status slanja poruke (**Na čekanju**, **Neuspelo**, **Dostavljeno**) prikazuje u Dnevniku.
- **Bez slanja izveštaja** – Odaberite **Da** ako ne želite da vaš aparat šalje izveštaje o slanju za primljene multimedija poruke.
- **Trajnost poruke** (mrežni servis) – Ako je primalac poruke nedostupan u vremenskom periodu trajnosti poruke, poruka se briše u centru za razmenu multimedija poruka. **Maksimalno vr.** je maksimalno vreme koje mreža dopušta.
- **Veličina slike** – Definišite veličinu slike u multimedija poruci. Raspoložive opcije su: **Mala** (maks. 160x120 piksela) i **Velika** (maks. 640x480 piksela).

- *Primarni audio izlaz* - Odaberite *Zvučnik* ili *Slušalica* da se zvuk iz multimedija poruka reprodukuje preko zvučnika odnosno preko zvučnice.

E-mail podešavanja

Idite u **Poruke** i odaberite **Opcije** → *Podešavanja* → *E-mail*.

Otvorite *Aktivno poštansko s.* da odaberete koje poštansko sanduče želite da koristite.

Podešavanja Poštanskog sandučeta (pošte)

Odaberite *Poštanska sandučad* da otvorite listu definisanih poštanskih sandučadi (servera). Ako nije definisano nijedno poštansko sanduče, tražiće se da to učinite. Prikazuje se naredna lista podešavanja (ovi se podaci dobijaju od provajdera servisa elektronske pošte):

- *Ime poš. sandučeta* - Dajte deskriptivi naziv za poštansko sanduče.
- *Aktivna prist. tačka (Mora biti uneto)* - IAP, Internet pristupna tačka za dato poštansko sanduče. Odaberite Internet pristupnu tačku iz liste. [Vidite "Podešavanja veze" na stranici 67.](#)
- *Moja e-mail adresa (Mora biti uneto)* - Upišite e-mail adresu koju Vam je dao provajder. Adresa mora da sadrži @ karakter. Odgovori na vaše poruke se šalju na tu adresu.
- *Server za slanje: (Mora biti uneto)* - Upišite IP adresu ili ime matičnog računara koji služi za slanje vaše pošte.
- *Pošalji poruku* (mrežni servis) - Definiše način slanja e-mail poruke sa vašeg telefona. *Odmah* - Veza na poštansko sanduče (server) se uspostavlja odmah pošto odaberete *Pošalji. U toku sled. veze* - E-mail se šalje kada se naredni put povežete na svoje udaljeno poštansko sanduče (server).
- *Pošalji sebi* - Odaberite *Da* da kopiju e-mail poruke sačuvate u poštanskom sandučetu i na adresi koja je definisana u *Moja e-mail adresa*.
- *Sa potpisom* - Odaberite *Da* ako želite da priključite potpis svojoj e-mail poruci i da počnete pisanje ili izmenu teksta potpisa.
- *Korisničko ime:* - Upišite svoje korisničko ime koje ste dobili od provajdera.

► Opcije u toku izmena e-mail podešavanja: *Opcije izmena, Novopost. sanduče, Obriši, Pomoć i Izadi.*

- **Lozinka:** - Upišite svoju lozinku. Ako ovo polje ostavite prazno, od Vas će se zahtevati lozinka kada pokušate da se povežete na svoje udaljeno poštansko sandučče.
- **Server za prijem: (Mora biti uneto)** - IP adresa ili ime matičnog računara koji služi za prijem vaše pošte.
- **Tip pošte:** - Definiše e-mail protokol koji zahteva provajder vaše elektronske pošte. Opcije su **POP3** ili **IMAP4**.
Ovaj se parametar bira samo jednom i ne može se promeniti ako ste sačuvali podešavanja ili izašli iz njih.
- **Bezbednost** - Koristi se kod POP3, IMAP4 i SMTP protokola radi zaštite veze sa udaljenim poštanskim sandučetom (serverom).
- **Bezbedna prijava** - Koristi se kod POP3 protokola za kodovanje slanja lozinke na udaljeni e-mail server. Ne prikazuje se ako je odabrano IMAP4 za **Tip pošte**.
- **Preuzimanje priloga** (ne prikazuje se ako je e-mail protokol POP3) - Za preuzimanje e-mail poruka sa ili bez priloga.
- **Preuzmi zaglavlja** - Da ograničite broj zaglavlja e-mail poruka koji želite da preuzmete u svoj telefon. Opcije su **Sva** i **Definiše korisnik**. Koristi se samo za IMAP4 protokol.

Podešavanja servisnih poruka

Kada odete u **Poruke** i odaberete **Opcije** → **Podešavanja** → **Servisna poruka**, otvara se naredna lista parametara:

- **Servisne poruke** - Odaberite da li želite da dopustite ili ne prijem servisnih poruka.
- **Potrebna verifikacija** - Odaberite da li želite da servisne poruke primete samo od ovlašćenih izvora.

Podešavanja Info servisa (mrežni servis)

Proverite kod svog provajdera da li se nudi Info servis, koje su teme na raspolaganju i koji su brojevi tema. Idite u **Poruke** → **Opcije** → **Podešavanja** → **Info servis** da izmenite podešavanja:

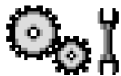
- *Prijem* - *Da* ili *Ne*,
- *Jezik* - *Svi* omogućava prijem info poruka na svim jezicima. *Izabrani* omogućava Vam da izaberete na kojim jezicima želite da primate info poruke. Ako željeni jezik nije u listi, odaberite *Drugi*.
- *Otkrivanje tema* - Ako primite poruku koja ne pripada nijednoj od postojećih tema, opcija *Otkrivanje tema* → *Da* Vam omogućava da automatski sačuvate broj teme. Broj teme se memoriše u listu tema i prikazuje bez imena. Odaberite *Ne* ako ne želite da se brojevi novih tema automatski memorišu.

Podešavanja foldera Ostalo

Idite u **Poruke** i odaberite **Opcije** → *Podešavanja* → *Ostalo* da otvorite narednu listu podešavanja:

- *Sačuvaj poslate por.* - Odaberite ako želite da sačuvate kopiju svake poslate tekstualne, mutimedija ili e-mail poruke u folder Poslato.
- *Broj sačuvanih por.* - Definišite koliko će poslatih poruka biti jednovremeno čuvano u folderu Poslato. Standardno ograničenje je 20 poruka. Kada se ono dostigne, briše se najstarija poruka.
- *Aktivna memorija* - Definišite aktivnu memoriju. Mogući izbor je memorija telefonskog aparata ili memorijska kartica, ako se ista koristi.

Alatke

Podešavanja

↩ Idite u **Meni** →
Podešavanja.

Menjanje opštih podešavanja

- 1 Dodite do grupe podešavanja i pritisnite da je otvorite.
- 2 Dodite do parametra koji želite da promenite i pritisnite da:
  - prelazite sa jedne opcije na drugu ako postoje samo dve (**Uključeno/Isključeno**),
  - otvorite listu opcija ili editor,
  - otvorite prikaz klizača, pritisnite ili da povećate odnosno smanjite vrednost.

Vidite Sl. 13, na stranici 65. Neka podešavanja možete da primite od provajdera kao tekstualnu poruku. [Vidite "Primanje smart poruka" na stranici 53.](#)

Podešavanja telefona

Opšte

- **Jezik telefona** - Možete da promenite jezik ekranskih tekstova. Ova promena može da utiče i na format datuma i vremena kao i na separatore, npr. u decimalnim brojevima. Ako odaberete **Automatski**, telefon automatski odabira jezik prema informacijama sa SIM kartice. Pošto ste promenili jezik telefona, displeja, morate da restartujete telefon.

Promena opcije **Jezik telefona** ili **Jezik pisanja** odnosi se na sve aplikacije u vašem telefonu i važi sve do ponovne promene.

- **Jezik pisanja** - Jezik na kome ćete unositi tekstove (jezik pisanja) možete promeniti. Promena jezika utiče na:
  - karaktere koji će biti na raspolaganju na tasterima (-),
  - rečnik za intuitivni unos teksta koji će se koristiti, i

- specijalne karaktere koji su na raspolaganju na tasterima i .
- **Rečnik** - Da intuitivni način unosa teksta postavite na *Uključeno* ili *Isključeno* za sve editore u telefonu. Odaberite jezik za intuitivni način unosa teksta iz liste. Ovu opciju možete da promenite i dok ste u samom editoru. Pritisnite i izaberite **Rečnik** → *Uključi rečnik* ili *Isključeno*.
- **Pozdrav ili logo** - Pozdrav ili logo se pojavljuju na kratko pri svakom uključivanju. Izaberite **Primarni** ako želite da koristite standardnu, podrazumevanu, sliku ili animaciju. Izaberite **Tekst** da napišete pozdravnu poruku (maks. 50 slova). Izaberite **Slika** da izaberete neku fotografiju ili sliku iz Galerije.
- **Fabrički podešeno** - Neke od opcija i parametara možete da vratite na prvobitne vrednosti. Za to Vam je potrebna šifra blokade. [Vidite "Bezbednost" na stranici 72](#). Po resetovanju podešavanja, telefonu će možda trebati duže da se uključi. Sva dokumenta i datoteke koje ste kreirali ostaju u pređašnjem stanju.

Pasivni režim

- **Levi selekt. taster** i **Desni selekt. taster** - Možete da promenite prečice koje se u pasivnom režimu pojavljuju iznad levog odnosno desnog selektorskog tastera. Pored aplikacija, prečica se može odnositi i na neku funkciju, npr. **Nova poruka**.

Prečice mogu imati samo prethodno instalisane aplikacije i funkcije.

Ekran

- **Skrin sejver posle** - Skrin sejver se aktivira posle isteka podešenog vremena. Kada je skrin sejver aktiviran, ekran je prazan i vidi se traka skrin sejvera.
  - Da deaktivirate skrin sejver, pritisnite bilo koji taster.

Sl. 13 Glavni prikaz
Podešavanja.

Podešavanja poziva

Slanje svog broja (mrežni servis)

- Ovaj mrežni servis Vam dozvoljava da svoj telefonski aparat podesite tako da se vaš broj prikazuje (*Da*) ili ne prikazuje (*Ne*) osobi koju pozivate. Ovu opciju može da određuje i sam operator mreže ili provajder kod koga imate pretplatu.

Poziv na čekanju (mrežni servis)

- U toku aktivnog razgovora, mreža će Vas upozoravati o novom dolaznom pozivu. Odaberite *Aktiviraj* da mreža aktivira servis poziva na čekanju, *Poništi* da ga mreža deaktivira, ili *Proveri status* da proverite da li je funkcija aktivna ili ne.

Auto. pon. biranje

- Kada je ova funkcija uključena, telefonski aparat će posle neuspelog biranja pokušavati još najviše deset puta da uspostavi vezu. Pritisnite da prekinete automatsko ponovno biranje.

Statistika poziva

- Aktivirajte ovu opciju ako želite da aparat na kratko prikazuje približno trajanje poslednjeg poziva.

Brzo biranje

- Odaberite *Uključeno* i brojeve telefona dodeljene tasterima za brzo biranje (-) možete da pozivate pritiskom i držanjem odgovarajućeg numeričkog tastera. [Vidite "Dodela tastera za brzo biranje" na stranici 26.](#)

Odgovor svakim tast.

- Odaberite *Uključeno* i dolazni poziv možete da primete kratkim pritiskom bilo kog tastera osim , i .

Aktivna linija (mrežni servis)

- Ova opcija se prikazuje samo ako SIM kartica podržava dva pretplatnička broja, tj. dve telefonske linije. Odaberite koju liniju (*Linija 1* ili *Linija 2*) želite da koristite za pozivanje i slanje kratkih poruka. Bez obzira na odabranu liniju, dolazne pozive ćete moći da preuzimate na obe linije.

Nećete moći da pozivate ukoliko odaberete *Linija 2*, a niste pretplaćeni na ovu uslugu mreže, mrežni servis.

Da onemogućite promenu linije, odaberite *Promena linije* → *Onemogućiti* ako to SIM kartica dopušta. Za promenu ove opcije, potreban Vam je PIN2 kod.

Podešavanja veze

Pristupne tačke

Ovde ćete videti kratka objašnjenja za svaki parametar koji je neophodan za različite vrste data veza i pristupne tačke. Ako niste već ranije koristili svoj telefon za uspostavljanje WAP veze, obratite se svom provajderu servisa za pomoć u prvom povezivanju ili posetite www.nokia.com/phonesettings.

Mnogi provajderi servisa će zahtevati da koristite Internet pristupnu tačku (IAP) za svoju primarnu pristupnu tačku. Drugi provajderi dopuštaju korišćenje WAP pristupne tačke. Za detaljnije informacije, obratite se svom provajderu.

Započnite sa postavljanjem parametara, podešavanja, odozgo, jer zavisno od toga koji tip veze za prenos podataka izaberete (*Nosač podataka*), prikazuju se samo određena polja.

- *Ime konekcije* - Dajte deskriptivni naziv konekcije.
- *Nosač podataka* - Opcije su *GPRS* i *Data veza*. Zavisno od odabrane data konekcije, na raspolaganju će biti određeni parametri. Popunite sva polja označena kao **Mora biti uneto**, ili zvezdicom. Ostala polja mogu biti ostavljena prazna osim ako vaš provajder ne zahteva suprotno.

Da biste mogli da koristite vezu za prenos podataka, vaš operator komunikacione mreže ili provajder servisa moraju da podržavaju taj servis i da ga eventualno aktiviraju za vašu SIM karticu.

- **Ime pristupne tačke** (samo za paketirane podatke) - Ime pristupne tačke je potrebno da bi mogla da se uspostavi veza na GPRS mrežu. APN adresu, ime pristupne tačke, dobijate od svog operatora mreže ili od provajdera.
- **Pristupni broj** (samo za data veze) - Telefonski broj za biranje (modema) pristupne tačke.
- **Korisničko ime** - Upišite korisničko ime, ako to zahteva vaš provajder. Korisničko ime je potrebno za uspostavljanje data veze i obično ga dobijate od provajdera. Korisničko ime uglavnom razlikuje velika i mala slova.
- **Traži lozinku** - Ako morate da unosite lozinku pri svakoj prijavi na server, ili ako ne želite da lozinku memorišete u telefon, odaberite **Da**.
- **Lozinka** - Lozinka je potrebna za uspostavljanje data veze i obično je dobijate od provajdera. Lozinka uglavnom razlikuje velika i mala slova. Dok upisujete lozinku, karakteri se prikazuju samo na kratko a zatim prelaze u zvezdice (*). Najlakši način za unos brojeva je da pritisnete i držite željeni taster, i onda nastavite sa slovima.
- **Verifikacija autentič** - *Normalna* / *Bezbedna*.
- **Početna strana** - Zavisno od toga koja podešavanja vršite, unesite ili:
  - adresu servisa, ili
  - adresu centra za razmenu multimedija poruka (MMS).
- **Način prenosa pod.** (samo za data veze) - *Analogno, ISDN v.110* ili *ISDN v.120* određuje da li telefon koristi analognu ili digitalnu vezu. Ovaj parametar zavisi i od vašeg operatora GSM mreže i od Internet provajdera pošto neke GSM mreže ne podržavaju određene tipove ISDN veza. Za detaljnije informacije obratite se svom Internet provajderu. Ako su ISDN veze na raspolaganju, njima se veza uspostavlja znatno brže nego analognim putem.
- **Maks. brzina prenosa** (samo za data veze) - Opcije su *Automatska* / 9600 / 14400 / 19200 / 28800 / 38400 / 43200, zavisno od toga šta ste odabrali u okviru *Način prenosa pod.* Ova opcija Vam omogućava da ograničite maksimalnu brzinu prenosa kada se koristi GSM prenosni put. Veće brzine prenosa mogu biti skuplje, zavisno od provajdera mreže.

Gornje brzine predstavljaju maksimalne brzine na kojima će vaša veza raditi. U toku veze, radna brzina može biti niža zavisno od uslova u mreži.

Opcije → Napredni parametri

- *IP adresa telefona* - IP adresa vašeg telefona.
- *Primarni DNS* - IP adresa primarnog DNS servera.
- *Sekundarni DNS* - IP adresa sekundarnog DNS servera.
- *Adresa proksi ser.* - IP adresa proksi servera.
- *Br. porta proksi ser.* - Broj porta proksi servera.

Ako je potrebno da unesete ovaj podatak, za ispravnu vrednost se obratite svom Internet provajderu.

Naredni parametri će biti prikazani ako ste za tip veze odabrali data veza:

- *Povratni poziv* - Ova opcije omogućava da vas server pozove posle vašeg inicijalnog poziva. Obratite se svom provajderu za pretplatu na taj servis. Telefon očekuje da povratni poziv koristi iste parametre data veze koji su bili korišćeni za inicijalni poziv, zahtev. Mreža mora da podržava taj tip veze u oba smera, ka telefonu i sa telefona.
- *Povratni poziv na* - Opcije su *Broj servera* / *Drugi broj*. Obratite se svom provajderu koju opciju da postavite; to zavisi od konfiguracije provajdera.
- *Broj za povratni poz.* - Ukucajte svoj telefonski broj za data veze koji koristi server za povratni poziv. Obično je to vaš telefonski broj za data veze.
- *Koristi PPP kompres.* - Kada je postavljeno *Da* ova opcija ubrzava prenos podataka ako je podržava udaljeni (pozvani) PPP server. Ako imate problema u uspostavljanju veze, pokušajte da postavite opciju *Ne*. Obratite se svom provajderu za savet.
- *Koristi prijavnu proc.* - Opcije su *Da* / *Ne*.
- *Prijavna procedura* - Unesite prijavnu proceduru.
- *Inicijalizacija mod.* (inicijalizaciona sekvenca modema) - Kontrolise korišćenje AT modemskih instrukcija od strane telefona. Ako je potrebno, unesite karaktere koje odredi operator mreže ili Internet provajder.

↩ Idite u *Podešavanja* →
Veza → *GPRS*.

GPRS

Podešavanja GPRS važe za sve pristupne tačke koje koriste paketni prenos podataka.

GPRS veza – Ako odaberete *Čim ima signal* a nalazite se u mreži koja podržava paketni prenos podataka, telefon se prijavljuje na GPRS mrežu i slanje kratkih poruka će se obavljati preko GPRS mreže. Pokretanje aktivne veze za paketni prenos podataka, na primer, za slanje i primanje e-mail poruka, je brže. Ako odaberete *Po potrebi*, telefon će koristiti paketni prenos podataka samo ako startujete neku aplikaciju ili proceduru koja to zahteva. GPRS veza se raskida kada je ne koristi nijedna aplikacija.

Ako nema GPRS pokrivanja a odabrali ste *Čim ima signal*, telefon će povremeno pokušavati da uspostavi vezu za paketni prenos podataka.

Pristupna tačka – Ime pristupne tačke je potrebno kada želite da svoj telefon koristite sa računarom kao modem za paketni prenos podataka.

Prenos podataka

↩ Idite u *Podešavanja* →
Veza → *Prenos podataka*.

Podešavanja *Prenos podataka* se odnose na sve pristupne tačke koje koriste GSM data veze.

Dužina veze – Ako nema razmene podataka, data veza se automatski raskida posle određenog vremenskog perioda. Opcije su *Određuje koris.*, u kom slučaju Vi sami unosite taj period vremena, ili *Neograničeno*.

Datum i vreme

Podešavanje *Datum i vreme* Vam omogućava da odredite datum i vreme koje će se koristiti u vašem aparatu kao i da promenite format prikaza datuma i vremena i separatora.

- *Vrsta sata* → *Analogni* ili *Digitalni* – da promenite vrstu sata koja se prikazuje u pasivnom režimu. Vidite "Sat" na stranici 90.
- *Autom. ažuriranje vr.* – ako želite da mobilna mreža ažurira vreme, datum i vremensku zonu vašeg aparata (mrežni servis). Da bi se *Autom. ažuriranje vr.* opcija aktivirala,

neophodno je restartovati telefon. Proverite sve alarme jer i oni mogu da se promene kao rezultat *Autom. ažuriranje vr.*

- *Ton alarma sata* - za promenu tona alarma sata.
- *Odstupanje od GMT* - za promenu vremenske zone.
- *Pomeranje sata* - da uključite ili isključite sezonsko pomeranje sata.

Zabrana poz. (mrežni servis)

Zabrana poziva Vam pruža mogućnost ograničenja prijema i upućivanja poziva vašim aparatom. Za ovo Vam je neophodna šifra zabrane poziva (barring password) koju dobijate od svog provajdera.

- 1 Dođite do jedne od opcija zabrane.
  - 2 Odaberite **Opcije** → *Aktiviraj* da od mreže zahtevate da aktivira zabranu poziva, *Poništi* da odabranu zabranu isključite, ili *Proveri status* da proverite da li su pozivi zabranjeni ili ne.
- Odaberite **Opcije** → *Promeni šifru zab.* da promenite šifru zabrane poziva.
  - Odaberite **Opcije** → *Poništi sve zabrane* da poništite sve aktivne zabrane poziva.

I kada su pozivi ograničeni, pozivanje određenih zvaničnih brojeva službe pomoći može biti moguće.

Mreža

Izbor operatora

- Izaberite *Automatski* da podesite aparat da automatski traži i odabere jednu od celularnih mreža raspoloživih na vašoj lokaciji.
- Izaberite *Ručno* ako želite da mrežu birate ručno iz liste mreža. Ako se veza sa ručno odabranom mrežom prekine, telefon će upozoriti tonskim alarmom greške i tražiti da ponovo izaberete mrežu. Izabrana mreža mora da ima roming sporazum sa vašom matičnom mrežom, tj. sa operatorom čija se SIM kartica nalazi u telefonu.

Prikaz inf. o ćeliji

- Odaberite *Uključeno* da podesite svoj telefonski aparat tako da Vas obavještava kada se koristi u celularnoj mreži koja se bazira na MCN (mikro celularna mreža) tehnologiji i da aktivirate prijem info poruka (mrežni servis).

Podešavanja proširenja

Dođite do foldera proširenja i otvorite podešavanja:

- Odaberite *Primarni način rada* da odaberete način rada koji će se automatski aktivirati kada na telefon priključite određeno proširenje. [Vidite "Promena načina rada" na stranici 80.](#)
- Odaberite *Automatski odgovor* da podesite aparat da automatski odgovara na dolazni poziv posle pet sekundi. Ako je *Upozorenje na poziv* podešeno na *Jedan pisak* ili *Bez zvona*, opcija automatski odgovor se ne može koristiti, i morate se javljati sami.

Bezbednost

Telefon i SIM

Objašnjenja za razne sigurnosne šifre koje mogu biti potrebne:

- **PIN kod (4 do 8 cifara)** – PIN kod (Lični identifikacioni broj) štiti vašu SIM karticu od neovlašćenog korišćenja. PIN kod se obično isporučuje uz SIM karticu. Posle tri uzastopna pogrešna unosa PIN koda, PIN kod se blokira. Ako je PIN kod blokirana, potrebno ga je deblokirati pre nego što ponovo budete mogli da koristite SIM karticu. Vidite informacije o PUK kodu.
- **PIN 2 kod (4 do 8 cifara)** – PIN 2 kod, koji se isporučuje uz neke SIM kartice, je neophodan za pristup određenim funkcijama.
- **Šifra blokade (5 cifara)** – Šifra blokade se može koristiti da se zaključa telefon i tastatura kako bi se sprečila neovlašćena upotreba.

Fabrički podešena šifra blokade je **12345**. Da biste izbegli neovlašćenu upotrebu vašeg telefona, promenite šifru blokade. Novu šifru čuvajte u tajnosti i na bezbednom mestu, dalje od svog telefonskog aparata.

- **PUK i PUK2 kodovi (8 cifara)** - PUK (Lična šifra za deblokadu) kod je neophodan za izmenu blokiranog PIN koda. PUK2 kod je potreban za promenu blokiranog PIN2 koda. Ako ove kodove niste dobili sa SIM karticom, za njih se obratite operatoru mreže čiju karticu imate u aparatu.

Imate mogućnost izmene sledećih šifara, kodova: šifre blokade, PIN koda i PIN2 koda. Ovi kodovi mogu da sadrže samo cifre **0** do **9**.

Izbegavajte da za pristupne kodove koristite brojeve koji su slični brojevima za hitne pozive, kao što je 112, da biste sprečili nenamerno biranje brojeva hitnih poziva.

PIN kod zahtev - Kada je aktiviran PIN kod zahtev, aparat zahteva njegovo unošenje pri svakom uključivanju. Imajte na umu da deaktiviranje PIN kod zahteva nije dopušteno kod nekih SIM kartica.

PIN kod / PIN2 kod / Šifra blokade - Otvorite ako želite da promenite šifre.

Vreme autoblokade - Možete da podesite vreme autoblokade, tj. period posle kojeg se telefon automatski blokira i može da se koristi samo ako se unese ispravna šifra blokade. Unesite vrednost kašnjenja u minutima ili odaberite *Isključeno* da isključite vreme kašnjenja autoblokade.

- Da telefon deblokirate, unesite šifru blokade.

I kada je aparat zaključan, pozivanje zvaničnog broja službe pomoći koji je programiran u aparatu može biti moguće.

Provera promene SIM - Odaberite *Da* ako želite da aparat zahteva šifru blokade kada se ubaci nova, nepoznata SIM kartica. Telefon pravi listu SIM kartica koje se prepoznaju kao vlasnikove kartice.

Fiksno biranje - Imate mogućnost, ukoliko to vaša SIM kartica podržava, da ograničite odlazne pozive sa vašeg aparata samo na odabrane brojeve. Za ovo Vam je potreban PIN 2

▶ Opcije u prikazu Fiksno biranje: *Otvori, Pozovi, Aktiviraj fiksno bir. / Deaktiv. fiksno bir., Novo ime, Izmeni, Obriši, Dodaj u Adresar, Dodaj iz Adresara, Nađi, Markiraj/Demarkiraj, Pomoć i Izadi.*

kod. Kada je ova funkcija aktivirana, možete da pozivate samo brojeve koji se nalaze u listi fiksnog biranja ili brojeve koji imaju jednu ili više istih početnih cifara kao neki broj u listi.

- Pritisnite da uključite *Fiksno biranje*.

I kada je aktivirano fiksno biranje, pozivanje zvaničnog broja službe pomoći koji je programiran u aparatu može biti moguće.

- Da dodate nove brojeve u listu fiksnog biranja, odaberite **Opcije** → *Novo ime* ili *Dodaj iz Adresara*.

Zatvorena grupa kor. (mrežni servis) - Možete da definišete grupu osoba koju jedinu možete da pozivate i samo od nje da primate pozive. Za detaljnije informacije, obratite se svom operatoru mreže ili dobavljaču usluga. Odaberite: *Primarno* da aktivirate podrazumevanu grupu ugovorenu sa operatorom mreže, *Uključeno* ako želite da koristite drugu grupu (neophodno je da znate indeksni broj grupe), ili *Isključeno*.

I kada su pozivi ograničeni na zatvorene grupe korisnika, pozivanje zvaničnog broja službe pomoći koji je programiran u aparatu može biti moguće.

Potvrda SIM servisa (mrežni servis) - Da podesite aparat da prikazuje potvrdu kada koristite neku uslugu servisa SIM kartice.

Rad sa sertifikatima

▶ Opcije u glavnom prikazu Rad sa sertifikatima: *Detalji sertifikata, Obriši, Podes. prihvatanja, Markiraj/Demarkiraj, Pomoć i Izadi.*

U glavnom prikazu Rad sa sertifikatima možete videti listu sertifikata ovlastilaca koji su memorisani u vašem aparatu. Pritisnite da, ako ih ima, pogledate listu svojih ličnih sertifikata.

Sertifikate ovlastioca koriste neki pretraživački servisi, kao što su bankarske usluge, radi provere potpisa ili serverskih sertifikata ili pak drugih sertifikata ovlastioca.

Serverski sertifikati se koriste da bi se poboljšala bezbednost veze između telefonskog aparata i mrežnog prolaza (gejtveja). Telefon prima serverski sertifikat od provajdera servisa pre uspostavljanja veze i njegova ispravnost se proverava koristeći sertifikate ovlastioca koji se nalaze u telefonu. Serverski sertifikati se ne memorišu.

Serverski sertifikati će Vam biti potrebni kada, na primer:

- želite da se povežete na onlajn bankarske ili druge sajtove, ili na udaljeni server radi obavljanja radnji koje podrazumevaju prenos poverljivih podataka, ili
- želite da smanjite rizik od virusa i drugog opasnog softvera i da budete sigurni u autentičnost softvera kada ga preuzimate i instalirate.

Važno: Imajte na umu da, mada upotreba sertifikata značajno smanjuje rizike daljinskog povezivanja i instalisanja softvera, sertifikati moraju biti ispravno korišćeni da bi se iskoristila prednost povećane zaštite. Samo postojanje

sertifikata ne pruža nikakvu zaštitu; odgovarajuća funkcija (upravljač sertifikata) mora da sadrži ispravne, autentične ili proverene sertifikate da bi se ostvarila povećana zaštita.

Sertifikati su vremenski ograničeni. Ako se prikaže upozorenje *Sertifikat istekao* ili *Sertifikat još uvek ne važi*, mada bi trebalo da je ispravan, proverite da li su u aparatu postavljeni tačan datum i tačno vreme.

Pre nego što izvršite bilo kakve izmene podešavanja sertifikata, morate da proverite da li zaista imate poverenje u vlasnika datog sertifikata kao i da li dati sertifikat zaista pripada naznačenom vlasniku.

Promena podešavanja prihvatanja sertifikata ovlastioca

- Dodite do sertifikata ovlastioca i odaberite **Opcije** → *Podeš. prihvatanja*. Zavisno od sertifikata, prikazuje se lista aplikacija koje mogu da koriste odabrani sertifikat. Na primer:
Menadžer aplikacija / Da - Sertifikat je u stanju da verifikuje poreklo novog softvera.
Internet / Da - Sertifikat je u stanju da verifikuje e-mail servere i servere sa slikama.

Menadžer uređaja

Menadžer uređaja omogućava drugima, recimo vašem provajderu servisa, da Vam direktno pomažu u podešavanjima, konfigurisanju telefonskog aparata. Da bi se omogućilo takvo konfigurisanje, podešavanje vašeg telefona, telefon mora da uspostavi vezu i izvrši

➡ Idite u **Meni** → **Alatke** → **Menadžer uređaja**

▶ Opcije u glavnom prikazu Menadžer uređaja: *Počni*, *Novi skup servera*, *Izmeni skup*, *Obriši*, *Omogući konfigur.* | *Onemogući konfigur.*, *Vidi dnevnik*, *Pomoć* i *Izadi*.

sinhronizaciju sa serverom te treće strane. Proces sinhronizacije možete da startujete sa svog telefona, a možete i da prihvatite ili odbijete sinhronizacije koju inicira server.

Ova mogućnost, opcija, zavisi od operatora i možda nije na raspolaganju u svim telefonima. Za informacije i postojanje takve mogućnosti, obratite se svom provajderu servisa.

Da biste mogli da se povežete na server, morate prvo definisati skup menadžera uređaja. Treća strana koja Vam pomaže, Vam takođe može pomoći i da definišete podešavanja takvog skupa.

Ime servera – Prikazuje ime servera.

Identifikator servera – Identifikator, ID, servera za daljinsko konfigurisanje uređaja.

Lozinka servera – Lozinka koja se koristi u upitima servera. Unesite lozinku koju mora da da server za konfigurisanje uređaja kada se sinhronizuje sa telefonom.

Pristupna tačka – Internet pristupna tačka koju koristi vaš telefon za uspostavljanje veze sa serverom. Odaberite neku iz liste pristupnih tačaka koje su definisane u vašem telefonu.

Adresa domaćina – URL adresa servera za konfigurisanje uređaja.

Port – Broj porta servera za konfigurisanje uređaja.

Korisničko ime – Vaše korisničko ime za ovaj skup podešavanja.

Lozinka servera – Vaša lozinka za ovaj skup podešavanja.

Server će započeti konfigurisanje. Nastaviti? – Konfigurisanje, upravljanje, uređajem dopušteno na ovom serveru. Odaberite *Da* ili *Ne*.

Aut. prihvati sve zah. – Automatsko ili uslovno (uz odobrenje) upravljanje uređajem na ovom serveru. Odaberite *Da* da dopustite sinhronizaciju bez potvrđivanja sa vaše strane, ili odaberite *Ne* da dajete potvrdu za svaki pokušaj sinhronizacije.

Fajl menadžer

U aplikaciji Fajl menadžer možete da pretražujete, otvarate i organizujete datoteke i foldere u memoriji telefona ili na memorijskoj kartici, ako je koristite.

Otvorite Fajl menadžer da vidite listu foldera u memoriji telefona. Pritisnite da vidite foldere na memorijskoj kartici, ako je koristite.

Možete da pretražujete, otvarate i kreirate foldere, da markirate, kopirate i premeštate stavke u foldere. [Vidite "Radnje zajedničke za sve aplikacije" na stranici 13.](#)

Pregled utroška memorije

Ako u svom telefonu imate memorijsku karticu, imate mogućnost dva prikaza memorije; jedan prikaz memorije u telefonu, a drugi prikaz memorijske kartice.

Pritisnite ili za prelazak sa jedne memorijske markice na drugu.

- Da proverite slobodni i zauzeti prostor trenutno aktivne memorije, odaberite **Opcije** → *Detalji o memoriji*.

Telefon izračunava približnu količinu slobodne memorije za čuvanje podataka i instalisanje novih aplikacija.

U prikazima memorije možete da vidite utrošak memorije različitih grupa podataka:

Kalendar, Adresar, Dokumenta, Poruke, Slike, Audio dat., Video snimci, Aplikacije, Zauzeta m. i Slobodna m.

Kada memorija telefona postaje popunjena, obrišite neke podatke/datoteke, ili ih prebacite u memorijsku karticu. [Vidite "Otklanjanje problema" na stranici 120.](#)

Glasovne komande

Glasovne komande možete koristiti za startovanje aplikacija i načina rada, kao i za biranje brojeva iz Adresara, bez gledanja u ekran telefona. Snimite jednu ili više reči (glasovne

 Idite u **Meni** → **Alatke** → **Fajl menadžer**

 Opcije u glavnom prikazu Fajl menadžer:
Otvori, Pošalji, Obriši, Premesti u folder, Kopiraj u folder, Novi folder, Markiraj u folder, Demarkiraj, Preimenuj, Nađi, Vidi detalje, Detalji o memoriji, Pomoć i Izadi.

 Idite u **Meni** → **Alatke** → **Glasovne komande**.

▶ Opcije u glavnom prikazu Glasovne komande: *Dodaj gl. komandu, Otvori, Nova aplikacija, Preslušaj, Promeni, Obriši, Obriši sve, Pomoć i Izadi.*

komande) pa ih kasnije, po potrebi izgovorite da otvorite neku aplikaciju, aktivirate neki profil, ili pozovete neki broj telefona.

Za jednu funkciju možete da imate samo jednu glasovnu komandu.

Glasovna komanda može da bude bilo koja jedna ili više izgovorenih reči.

- U toku snimanja, telefon držite malo dalje od usta. Posle signala za početak, razgovetno izgovorite reč(i) koju želite da snimate kao glasovnu komandu.

Pre upotrebe glasovnih komandi imajte na umu:

- Glasovne komande ne zavise od jezika. One zavise od glasovnih karakteristika govornika.
- Ime morate izgovoriti upravo onako kako ste to uradili pri snimanju.
- Glasovne komande su osetljive na ambijentalnu buku. Glasovne komande snimajte i koristite u okruženju bez buke.
- Veoma kratka imena nisu pogodna. Koristite duža imena i izbegavajte upotrebu sličnih za različite brojeve telefona.

Napomena: Korišćenje glasovnih komandi može da bude teško u bučnim sredinama ili u hitnim slučajevima, zato se nemojte oslanjati isključivo na biranje glasom u svim situacijama.

Dodavanje glasovne komande nekoj aplikaciji

- 1 U glavnom prikazu Glasovne komande, dodite do aplikacije kojoj želite da dodelite, dodate, glasovnu komandu, i odaberite **Opcije** → *Dodaj gl. komandu*.
Da dodelite, dodate, glasovnu komandu nekom načinu rada, folder Načini rada mora da bude otvoren i željeni način rada odabran.
- 2 Pojavljuje se tekst *Pritisni "Start" pa govori posle zvučnog signala*.
  - Pritisnite **Start** da snimate glasovnu komandu. Telefon daje zvučni signal za početak, i prikazuje se tekst *Sada govori*.
- 3 Izgovorite glasovnu komandu. Telefon će prekinuti snimanje otprilike posle 5 sekundi.

- Po završenom snimanju, telefon reprodukuje snimljenu komandu i pojavljuje se tekst *Reprodukcija glasovne komande u toku*. Ako snimak ne želite da memorišete, pritisnite **Prekini**.
- Pošto se glasovna komanda uspešno memoriše, pojavljuje se tekst *Glasovna komanda sačuvana* i čuje se pisak. Simbol se vidi pored aplikacije.

Dodavanje aplikacije u listu

Dodelite glasovne komande aplikacijama koje nisu u listi glavnog prikaza Glasovne komande.

- U glavnom prikazu Glasovne komande, odaberite **Opcije** → *Nova aplikacija*.
- Prikazuju se aplikacije koje su na raspolaganju. Dođite do željene aplikacije i pritisnite **Izaberi**.
- Dodelite glasovnu komandu novoj aplikaciji. [Vidite "Dodavanje glasovne komande nekoj aplikaciji" na stranici 78.](#)

Startovanje aplikacije pomoću glasovne komande

- U pasivnom režimu, pritisnite i držite taster . Čuće se kratki zvučni signal i pojaviće se tekst *Sada govori*.
- Kada startujete aplikaciju pomoću glasovne komande, držite telefon na kratkom rastojanju od usta i tečno izgovorite glasovnu komandu.
- Telefon reprodukuje snimljenu glasovnu komandu i otvara aplikaciju. Ako telefon reprodukuje pogrešnu glasovnu komandu, pritisnite **Ponovi**.

Reprodukovanje, brisanje ili promena glasovne komande

Da reprodukujete, obrišete ili promenite glasovnu komandu, dođite do aplikacije sa glasovnom komandom (označene sa) , odaberite **Opcije**, i onda jednu od opcija:

- Preslušaj* - da glasovnu komandu ponovo preslušate.
- Obriši* - da obrišete glasovnu komandu.
- Promeni* - da snimate novu glasovnu komandu. Pritisnite **Start** da snimate.

Personalizovanje telefona

Načini rada

➡ Idite u **Meni** → **Nač. rada**.

U meniju Načini rada imate mogućnost da podesite i prilagodite tonove odziva telefonskog aparata za različite događaje, sredine i grupe pozivača. Trenutno aktivni način rada vidite u vrhu displeja u pasivnom režimu. Ako je aktivan način rada Opšti prikazuje se samo datum.

▶ Opcije u glavnom prikazu Načini rada:

Aktiviraj, Personalizuj, Kreiraj novi, Obriši način rada, Dopuna tonova, Pomoć i Izadi.

Promena načina rada

- 1 Idite u **Meni** → **Nač. rada**. Otvara se lista načina rada.
  - 2 U listi načina rada dođite do nekog od načina rada i odaberite **Opcije** → **Aktiviraj**.
- 💡 **Prečica!** Da promenite način rada, pritisnite **Ⓢ** u pasivnom režimu, dođite do načina rada koji želite da aktivirate i pritisnite **OK**.

Prilagođavanje načina rada

- 1 Da neki način rada izmenite, dođite do njega u listi načina rada i odaberite **Opcije** → **Personalizuj**. Da kreirate novi način rada, odaberite **Opcije** → **Kreiraj novi**. Otvara se lista parametara načina rada.
- 2 Dođite do parametra koji želite da promenite i pritisnite **ⓘ** da otvorite moguće opcije:
  - **Ton zvona** – Da postavite ton zvona za govorne pozive, odaberite ga iz liste. Da prekinete slušanje pritisnite bilo koji taster. Ako se koristi memorijska kartica, melodije koje su memorisane na njoj imaju ikonicu pored imena. Melodije/tonovi zvona koriste zajedničku memoriju. [Vidite "Zajednička memorija" na stranici 15](#). Tonove zvona možete da menjate i u Adresar. [Vidite "Dodavanje tona zvona za kontakt karticu ili grupu" na stranici 24](#).

- *Tip zvona* - Kada je odabrano *Rastući*, jačina zvona počinje od najtišeg i pojačava se sve do nivoa koji je postavljen za jačinu zvuka.
- *Jačina zvona* - da podesite jačinu zvona i zvučnih signala poruke.
- *Zvučni signal poruke* - da podesite zvučni signal poruke.
- *Najava časkanja* - da podesite ton za poruke časkanja.
- *Upozor. vibracijom* - da podesite aparat da se oglašava vibriranjem na dolazni govorni poziv i poruke.
- *Tonovi tastature* - da podesite jačinu tonova tastature.
- *Tonovi upozorenja* - Aparat se oglašava zvučnim upozorenjem, recimo kada se baterija prazni.
- *Upozorenje na* - da podesite aparat da zvoni samo na pozive sa telefonskih brojeva koji pripadaju odabranoj grupi pozivača. Telefonski pozivi osoba van odabrane grupe biće bez zvona. Opcije su [Sve pozive](#) / (liste kontakt grupa ako ste ih napravili). [Vidite "Kreiranje kontakt grupa" na stranici 26.](#)
- *Dostupnost* - Odaberite *Dostupan, Zauzet*, ili *Nije dostupan*. [Vidite "Podešavanja prisutnosti" na stranici 31.](#)
- *Najava dostupnosti* - Ukucajte poruku koja će prikazivati Vaš trenutni status prisutnosti. [Vidite "Podešavanja prisutnosti" na stranici 31.](#)
- *Ime načina rada* - Način rada možete preimenovati i dati mu koje god ime želite. Način rada Opšti se ne može preimenovati.

Savet! Dok se krećete po listi, možete da zastanete na nekom tonu zvona da ga poslušate pre nego što ga izaberete.

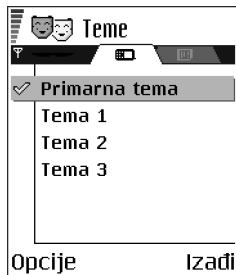
Teme

Izgled displeja Vašeg telefona možete da promenite aktiviranjem određene teme. Tema se sastoji iz tapeta za stanje mirovanja, palete boja, skrin sejvera i ikonica i slike za pozadinu iz Favorita. Izmenite temu za dodatnu personalizaciju.

Kada otvorite **Teme**, videćete listu raspoloživih tema. Trenutno aktivirana tema je obeležena oznakom štikliranja. Pritisnite da vidite teme na memorijskoj kartici, ako je koristite.

➡ Idite u **Meni** → **Teme**

▶ Opcije u glavnom prikazu Teme: *Prikaz, Primeni, Izmeni, Kopiraj u mem. kart., Kopiraj u mem. tel., Dopuna tema, Pomoć i Izadi.*

14 Glavni prikaz Teme.

- Za prikaz teme, dođite do nje i odaberite **Opcije** → *Prikaz* da vidite odabranu temu. Pritisnite taster da aktivirate temu. Temu možete da aktivirate bez prethodnog prikaza odabiranjem **Opcije** → *Primeni* iz glavnog prikaza.

Izmene tema

Grupišite elemente iz drugih tema ili slike iz Galerije za dalju personalizaciju određene teme.

- 1 Dođite do teme, odaberite **Opcije** → *Izmeni* pa odaberite:
  - *Tapet* - da odaberete sliku za pozadinu u pasivnom režimu iz dostupnih tema, ili neku sopstvenu iz Galerije.
  - *Kolor paleta* - da promenite paletu boja koja se koristi na displeju.
  - *Skrin sejver* - Izaberite šta se prikazuje na skrin sejver traci: vreme i datum ili neki tekst koji ste sami napisali. Mesto i boja pozadine trake skrin sejvera se menja na svaki minut. Takođe, skrin sejver se menja i da bi prikazao broj novih poruka ili propuštenih poziva. Možete podesiti vreme kašnjenja skrin sejvera pre njegovog aktiviranja. [Vidite "Podešavanja telefona" na stranici 64.](#)
  - *Ikone* - da odaberete različiti skup ikona iz neke od tema. Sve systemske, fabrički instalisane, teme imaju isti skup ikona.
  - *Slika za: Favoriti* - da odaberete sliku za pozadinu u Favoritima iz dostupnih tema, ili sopstvenu iz Galerije.
- 2 Dođite do elementa koji želite da izmenite i odaberite **Opcije** → *Promeni*.
- 3 Izaberite **Opcije** → *Postavi* da odaberete trenutno podešavanje. Odabrani element možete da prikazete odabiranjem **Opcije** → *Prikaz*. Ne zaboravite da ne možete prikazati sve elemente.

Rekonstrukcija tema

Da odabranu temu rekonstruišete na originalna podešavanja, odaberite **Opcije** → *Vrati prvobitnu t.* kada unosite izmene teme.

Favoriti

Favorite možete koristiti za čuvanje prečica, putanja do omiljenih fotografija, video snimaka, napomena, audio datoteka, markera pretraživača i memorisanih stranica pretraživača.

Podrazumevane prečice: - otvara editor Beležnica, - otvara Kalendar sa izabranim trenutnim datumom, - otvara Primljeno aplikacije Poruke.

Dodavanje prečica

Prečice se mogu dodati samo prethodno instalisanim aplikacijama i funkcijama. Ovu mogućnost nemaju sve aplikacije.

- 1 Otvorite aplikaciju i dođite do stavke koju želite da dodate kao prečicu.
- 2 Izaberite **Opcije** → *Dodaj u: Favoriti* i pritisnite **OK**.

 Prečica! Prečica u Favoritima se automatski ažurira ako stavku na koju ona upućuje premestite, na primer iz jednog foldera u drugi.

Korišćenje prečica:

- **Da otvorite neku prečicu** dođite do ikonice pa pritisnite . Datoteka se otvara u odgovarajućoj aplikaciji.
- **Da obrišete prečicu**, dođite do željene prečice i odaberite **Opcije** → *Obrisi prečicu*. Uklanjanje prečice ne utiče na samu datoteku do koje prečica vodi.
- **Da promenite ime prečice**, odaberite **Opcije** → *Izmeni ime prečice*. Napišite novo ime. Ova izmena utiče samo na prečicu, a ne na datoteku niti stavku do koje ona vodi.

 Pritisnite **Favoriti** u pasivnom režimu ili idite u **Meni** → **Favoriti**.

 Opcije u glavnom prikazu Favoriti: *Otvori, Izmeni ime prečice, Ikonica prečice, Obrisi prečicu, Premesti, Redni prikaz / Mrežasti prikaz, Pomoć i Izadi*.

15 Glavni prikaz Favoriti.

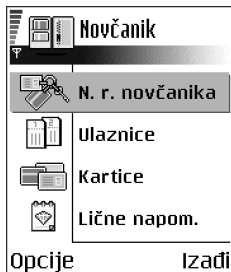

Ekstra

Novčanik

➔ Idite u **Meni** →
Ekstra → **Novčanik**.

▶ Opcije u glavnom prikazu Novčanik: *Otvori*, *Podešavanja*, *Pomoć*, i *Izađi*.

Sl. 16 Glavni prikaz Novčanik.

Novčanik Vam pruža mesto za čuvanje vaših ličnih podataka, kao što su brojevi kreditnih i bankovnih kartica, adrese i ostali korisni podaci, na primer, korisnička imena i lozinke.

Podacima iz novčanika se može jednostavno pristupiti u toku pretraživanja da biste automatski popunjavali onlajn porudžbenice sa veb stranica, na primer, kada servis zahteva unos detalja kreditne kartice. Podaci u novčaniku su šifrovani i zaštićeni su šifrom novčanika koju sami definišete.

Podatke u novčaniku možete grupisati u odgovarajuće profile, skupove, i pristupiti im, recimo, kod onlajn kupovine.

Zbog same svoje prirode, aplikacija Novčanik se automatski zatvara posle 5 minuta. Da biste joj ponovo pristupili, unesite šifru novčanika. Po potrebi, ovaj vremenski period posle kojeg se novčanik blokira možete izmeniti. [Vidite "Podešavanja novčanika" na stranici 87.](#)

Unos šifre novčanika

Uvek kada otvarate modul Novčanik, od Vas se zahteva da unesete šifru novčanika.

Kada prvi put otvorite Novčanik, morate da kreirate svoju šifru novčanika.

- 1 Unesite šifru po želji (4 do 10 alfanumeričkih karaktera) i pritisnite **OK**.
- 2 Od Vas će se tražiti da potvrdite odabranu šifru. Unesite ponovo tu istu šifru i pritisnite **OK**. Nemojte nikome otkrivati svoju šifru novčanika.

Unesite šifru koju ste kreirali i pritisnite **OK**.

Ako šifru novčanika unesete pogrešno tri puta zaredom, aplikacija Novčanik se blokira na pet minuta. Sa narednim unošenjem pogrešne šifre novčanika, ovaj period blokade se produžava.

Ako zaboravite svoju šifru novčanika, moraćete da resetujete šifru, i izgubićete sve podatke koji se nalaze u Novčaniku. [Vidite "Resetovanje, poništavanje, novčanika i šifre novčanika" na stranici 88.](#)

Memorisanje podataka lične kartice

- 1 Izaberite kategoriju *Kartice* u glavnom meniju Novčanika, pa pritisnite .
- 2 Izaberite neki tip kartica iz liste i pritisnite .
  - *Platne kartice* - Kreditne i debitne kartice.
  - *Popustne kartice* - Članske kartice i interne kartice prodavnica.
  - *Onlajn pr. kartice* - Lična korisnička imena i lozinke za onlajn mrežne servise.
  - *Adresna kartica* - Osnovni kontakt podaci za kuću/posao.
  - *Koristi info kart.* - Određene lične preference za onlajn servise.
- 3 Izaberite **Opcije** → *Kreiraj novu*. Otvara se prazan obrazac.
- 4 Popunite polja koja želite i pritisnite **Urađeno**.

Kartične podatke, informacije, možete primiti i direktno u telefonski aparat od izdavaoca kartice ili provajdera servisa (ako oni tu uslugu nude). Bićete obavešteni kojoj kategoriji kartica pripada ona koju ste primili. Karticu sačuvajte ili odbacite. Sačuvanu karticu možete pregledati i preimenovati, ali u nju ne možete da unosite izmene.

Polja u kartici možete otvarati, unositi izmene ili brisati. Sve unete izmene se memorišu po izlasku iz funkcije.

Kreiranje ličnih napomena

Lične napomene, zabeleške, služe za memorisanje osetljivih podataka, informacija, na primer, brojeva bankovnih računa. Podacima u ličnoj napomeni možete pristupiti iz pretraživača. Napomenu možete i da pošaljete kao poruku.

 Opcije pri pregledu i izmenama podataka, detalja kartice: *Obriši, Pomoć i Izadi.*

- Izaberite kategoriju *Lične napom.* u glavnom meniju Novčanika, pa pritisnite .
- Izaberite **Opcije** → *Kreiraj novu.* Otvara se prazna napomena.
- Pritisnite - da započnete pisanje. Pritisnite da karaktere obrišete. Pritisnite **Urađeno** da to sačuvate.

Kreiranje načina rada novčanika

Pošto memorišete svoje lične podatke, možete da ih objedinite u neki način rada (profil) novčanika. Koristite način rada novčanika da iz pretraživača preuzimate podatke novčanika iz različitih kartica i kategorija.

- 1 Izaberite kategoriju *N. r. novčanika* u glavnom meniju Novčanika, pa pritisnite .
- 2 Izaberite **Opcije** → *Kreiraj novu.* Otvara se obrazac novog načina rada novčanika.
- 3 Popunite polja koja želite i pritisnite **Urađeno**.

Za neka polja morate obavezno odabrati podatke iz novčanika. Podatke morate da sačuvate u odgovarajuću kategoriju pre kreiranja načina rada novčanika, inače se način rada neće moći kreirati.

- *Ime načina rada* - Unesite neko ime za dati način rada.
- *Platna kartica* - Odaberite neku karticu iz kategorije platne kartice.
- *Popustna kartica* - Odaberite neku karticu iz kategorije popustne kartice.
- *Onlajn pristupna kartica* - Odaberite neku karticu iz kategorije onlajn pristupne kartice.
- *Dostavna adresa* - Odaberite neku adresu iz kategorije adresne kartice.
- *Adresa fakturisanja* - Ako se ne promeni, podrazumeva se da je ista kao dostavna adresa. Ako želite da to bude neka druga adresa, izaberite je iz kategorije adresna kartica.
- *Korisnička info kartica* - Odaberite neku karticu iz kategorije korisničke info kartice.
- *Primi e-priznanice* - Odaberite neko određište iz kategorije adresne kartice.
- *Šalji e-priznanicu* - Odaberite *Na telefon*, *Na e-mail* ili *Na tel. i e-mail*.
- *Slanje RFID* - Odaberite *Uključeno* ili *Isključeno*. Definiše da li se sa načinom rada novčanika šalje ili ne jedinstveni identifikacioni broj vašeg telefonskog aparata (za

buduće servise kupovine ulaznica koji će se bazirati na RFID tehnologiji - radiotalasna daljinska identifikacija).

Preuzimanje podataka novčanika u pretraživač

Kada koristite onlajn mobilne servise koji podržavaju funkciju novčanika, možete preuzimati podatke memorisane u novčaniku da automatski popunjavate polja nekog onlajn obrasca. Na primer, preuzimanjem podataka, detalja, vaše platne kartice, nemate potrebe da stalno ručno ukucavate broj kartice i datum isteka važnosti (zavisno od toga šta se traži). Takođe, pri povezivanju na neki servis mobilne telefonije koji zahteva proveru identiteta, svoja korisnička imena i lozinke možete da preuzimate iz pristupne kartice u kojoj su memorisani. [Vidite "Kupovina" na stranici 107.](#)

Pregled detalja ulaznice

Preko pretraživača možete dobijati obaveštenja o ulaznicama koje ste kupili "onlajn", tj. preko mreže. Primiteljena obaveštenja se memorišu u novčanik. Da vidite obaveštenje:

- 1 Izaberite kategoriju [Ulaznice](#) u glavnom meniju Novčanika, pa pritisnite .
- 2 Izaberite [Opcije](#) → [Vidi](#).

 Opcije u glavnom prikazu Ulaznice: [Vidi](#), [Obriši](#), [Promeni ime](#), [Markiraj/Demarkiraj](#), [Pomoć](#) i [Izadi](#).

Podešavanja novčanika

Odaberite [Opcije](#) → [Podešavanja](#) u glavnom meniju Novčanika, pa:

- [Šifra novčanika](#) - Promenite šifru novčanika. Tražiće se da unesete trenutnu šifru novčanika, da kreirate novu i da tu novu šifru potvrdite.
- [RFID](#) - Postavite ID (identifikacionu) šifru telefonskog aparata (za buduće servise kupovine ulaznica koji će se bazirati na RFID tehnologiji - radiotalasna daljinska identifikacija), tip i opcije slanja.
- [Auto. zatvaranje](#) - Promenite vremenski period kašnjenja (1 do 60 minuta). Po isteku ovog perioda kašnjenja, da bi se pristupilo novčaniku, biće potrebno uneti šifru novčanika.

Resetovanje, poništavanje, novčanika i šifre novčanika

Da resetujete, poništite, i sadržaj novčanika i šifru novčanika:

- 1 Ukucajte *#7370925538# u pasivnom režimu.
- 2 Unesite šifru blokade i pritisnite **OK**. [Vidite "Bezbednost" na stranici 72.](#)
- 3 Tražiće se da potvrdite brisanje podataka. Pritisnite **OK**.

Pri narednom otvaranju novčanika, moraćete da unesete neku novu šifru novčanika. [Vidite "Unos šifre novčanika" na stranici 84.](#)

Kalkulator

↩ Idite u **Meni**→
Ekstra→ **Kalkulator**

▶ Opcije u
Kalkulatoru: *Poslednji
rezultat, Memorija, Obrisi
ekran, Pomoć i Izadi.*

- 1 Unesite prvi broj proračuna. Ako pogrešite, pritisnite da to obrišete.
  - 2 Dođite do neke računске operacije i pritisnite da je odaberete.
  - 3 Unesite drugi broj.
  - 4 Da sprovedete operaciju, dođite do i pritisnite .
- Napomena:** Kalkulator ima ograničenu preciznost i može doći do grešaka u zaokruživanju, posebno kod dugih deljenja.

- Za decimalni zarez, pritisnite .
- Pritisnite i držite da obrišete rezultat prethodnog proračuna.
- Pomoću i možete da pregledate prethodne proračune i da se krećete po listu.

Konverter

U modulu Konverter možete mere kao što je *Dužina* da pretvarate iz jedne jedinice u drugu; na primer, *jardi* u *metara*.

Konverter je ograničene preciznosti i može doći do grešaka u zaokruživanju.

↩ Idite u **Meni**→
Ekstra→ **Konverter**.

Konverzija mernih jedinica

Da biste mogli da sprovedete konverziju valuta, morate prvo da postavite kurseve valuta.

[Vidite "Postavljanje osnovne valute i kurseva" na stranici 89.](#)

- 1 Dodite do polja *Vrsta* i pritisnite da otvorite listu mera. Dodite do mere koju želite da koristite i pritisnite **OK**.
- 2 Dodite do prvog polja *Jedinica* i pritisnite da otvorite listu raspoloživih jedinica mere. Odaberite jedinicu iz koje želite da izvršite konverziju i pritisnite **OK**.
- 3 Dodite do narednog polja *Jedinica* i odaberite jedinicu **u** koju želite da izvršite konverziju.
- 4 Dodite do prvog polja *Količina* i unesite iznos koji želite da konvertujete. Drugo polje *Količina* se automatski menja i prikazuje konvertovani iznos.

Pritisnite za decimalni zarez, a za simbole +, - (za temperaturu), odnosno E (eksponent).

Smer konverzije se menja ako vrednost unesete u drugo polje *Količina*. Rezultat se prikazuje u prvom polju *Količina*.

Postavljanje osnovne valute i kurseva

Pre nego što budete mogli da sprovedite konverzije valuta morate da odaberete osnovnu valutu (obično vaša domaća) i kurseve.

Kurs osnovne valute je uvek 1. Osnovna valuta određuje kurseve ostalih valuta.

- 1 Odaberite *Valute* kao vrstu mere, pa odaberite **Opcije** → *Kursevi valuta*. Otvara se lista valuta, a trenutnu osnovnu valutu vidite na vrhu.
- 2 Da promenite osnovnu valutu, dođite do neke od valuta (obično vaša domaća) i odaberite **Opcije** → *Post. za osnovnu v.*

Savet: Kada promenite osnovnu valutu, svi ranije postavljani kursevi valuta prelaze u **0** i morate uneti nove.

▶ Opcije u Konverteru: *Vrsta konverzije*, *Kursevi valuta* (nije na raspolaganju za ostale jedinice mere), *Pomoć* i *Izađi*.

- 3 Dodajte kurseve, dođite do valute i ukucajte novi kurs, tj. koliko jedinica te valute odgovara jedinici osnovne valute koju ste odabrali.
- 4 Pošto postavite sve potrebne kurseve valuta, možete da sprovedite konverzije valuta. [Vidite "Konverzija mernih jedinica" na stranici 89.](#)

Beležnica

↩ Idite u **Meni**→
Ekstra→ **Beležnica**.

Beležnicu možete povezati sa Favoriti i slati napomene drugim uređajima. Tekstualne datoteke (formata .txt) koje primete možete memorisati u Beležnicu.

- Pritisnite - da započnete pisanje. Pritisnite da slova obrišete. Pritisnite **Urađeno** da to sačuvate.

Sat

↩ Idite u **Meni**→
Ekstra→ **Sat**.

Promene podešavanja sata

▶ Opcije u Satu:
Postavi alarm, Promeni alarm, Ukloni alarm, Podešavanje, Pomoć i Izadi.

- Da promenite vreme ili datum, uđite u Sat pa odaberite **Opcije**→ *Podešavanje*.

Postavljanje alarma

- 1 Da postavite novi alarm, odaberite **Opcije**→ *Postavi alarm*.
- 2 Unesite vreme za alarm i pritisnite **OK**. Kada je alarm aktiviran, prikazuje se indikator .
- Da poništite alarm, idite u Sat i odaberite **Opcije**→ *Ukloni alarm*.

Isključivanje alarma

- Da isključite alarm, pritisnite **Stop**.
- Pritisnite bilo koji taster, ili pritisnite **Ponovi** da alarm prekinete na pet minuta, posle čega se alarm oglašava ponovo. Ovo možete ponavljati najviše pet puta.

Ako je u vreme podešeno za alarm telefonski aparat isključen, on će se automatski uključiti i oglasiti alarmom. Ako pritisnete **Stop**, telefon Vas pita da li želite da ga aktivirate za razgovore. Pritisnite **Ne** da telefonski aparat isključite, ili **Da** da biste mogli da pozivate i primete pozive. Nemojte pritiskati **Da** ako je zabranjena upotreba bežičnih telefona ili ako njihova upotreba može da prouzrokuje smetnje ili opasnost.

Personalizovanje, definisanje sopstvenog tona alarma

- 1 Da personalizujete, definišete sopstveni ton alarma, odaberite **Opcije** → *Podešavanja*.
- 2 Dodite do *Ton alarma sada* pa pritisnite .
- 3 Dok se krećete po listi tonova, melodija, možete zastati na nekom od njih da ga čujete pre nego što ga izaberete. Pritisnite **Izaberi**, da odaberete dati ton, melodiju.

Diktafon

Diktafon Vam omogućava snimanje telefonskih razgovora i govornih podsetnica. Ako snimate telefonski razgovor, u toku snimanja će obe strane čuti tonski signal na svakih pet sekundi.

Snimci se memorišu u modul Galerija. [Vidite "Galerija" na stranici 43.](#)

- Odaberite **Opcije** → *Snimi audio snimak*, dođite do neke od funkcija i pritisnite da je odaberete. Koristite: - da snimate, - da napravite pauzu, - da zaustavite, - da brzo premotate napred, - da brzo premotate nazad, ili - da slušate otvorenu zvučnu datoteku.

Diktafon se ne može koristiti kada je aktivna neka data ili GPRS veza.

Igre

- Da starujete neku igru, dođite do nje pa pritisnite . Za uputstva o pravilima igre i načinu igranja, pritisnite **Opcije** → *Pomoć*.

➡ Idite u **Meni** → **Ekstra** → **Diktafon**.

▶ Opcije u Diktafonu: *Snimi audio snimak, Obriši, Preimenuj snimak, Pošalji, Idi u Galeriju, Podešavanja, Dodaj u: Favoriti, Pomoć i Izadi.*

➡ Idite u **Meni** → **Igre**.

← Idite u **Meni**→
Časkanje.

Časkanje (mrežni servis)

Časkanje Vam omogućava komunikaciju sa više osoba putem instant poruka, kao i da se uključujete u čet forume (grupe za časkanje) o različitim temama. Pošto se registrujete za servis časkanja, možete se prijaviti na čet server (server časkanja) provajdera servisa. Vidite Sl. 17, na stranici 92.

▶ Opcije u glavnom prikazu Časkanje: *Otvori, Prijava, Odjava, Podešavanja, Pomoć i Izadi.*

Za raspoloživost servisa časkanja, kao i za način plaćanja i cene, proverite kod svog lokalnog operatora celularne mreže ili provajdera servisa. Provajderi će Vam takođe dati i uputstva o korišćenju njihovih servisa.

Pre korišćenja Časkanja

Da biste pristupili nekom servisu časkanja, neophodno je da memorišete podešavanja datog servisa. Ova podešavanja možete da primite od operatora mreže ili od provajdera koji nudi dati servis. [Vidite "Primanje smart poruka" na stranici 53.](#) Podešavanja možete i da unesete ručno. [Vidite "Serveri za časkanje i praćenje prisutnosti" na stranici 98.](#)

Sl. 17 Glavni prikaz Časkanje.

Povezivanje na čet server

- 1 Idite u **Meni**→ **Časkanje** da se povežete na neki čet server. Čet server na koji se povežete možete i promeniti. [Vidite "Serveri za časkanje i praćenje prisutnosti" na stranici 98.](#)
- 2 Pošto se veza uspostavi, unesite svoj ID (identifikator) i lozinku, pa pritisnite ili pritisnite *Obustavi* da ostanete "oflajn". Kada ste "oflajn", vaš telefon nije povezan sa čet serverom i ne možete da primite niti da šaljete poruke. Da se naknadno prijavite, odaberite **Opcije**→ *Prijava*. Korisnički ID (identifikator) i lozinku dobijate od provajdera servisa.

Da se odjavite, odaberite **Opcije**→ *Odjava*.

Izmene podešavanja ćaskanja

Izaberite **Opcije** → *Podešavanja* → *Pod. ćaskanja*.

- *Korisnički nadimak* - Odaberite *Da* i unesite neki nadimak (maksimalno 10 karaktera).
- *Učestvovanje u čet* - Da onemogućite da drugi vide kada ste "onlajn", odaberite opciju *Ne*.
- *Dopusti poruke od* - Odaberite *Svih, Iz čet kontakata* ili *Ni od koga*.
- *Dopusti pozivnice od* - Odaberite *Svih, Iz čet kontakata* ili *Ni od koga*.
- *Brzina poruke* - Odaberite brzinu kojom će se prikazivati nove poruke.
- *Aut. ažuriraj dostup.* - Da odaberete kako će se ažurirati podaci o tome da li su vaši čet kontakti "onlajn" ili "oflajn". Odaberite *Automatski* ili *Ručno*.
- *Osveži dostupnost* - Odaberite *Svih kontakata* ili *Odabranih kont.*

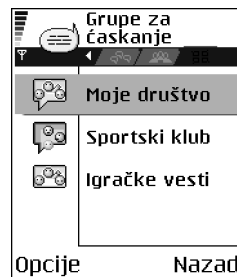
Priključivanje i napuštanje grupe za ćaskanje

Idite u prikaz **Grupe za ćask.**. Prikazuje se lista grupa za ćaskanje, čet grupa, koje ste memorisali ili kojima ste trenutno priključeni. Vidite Sl. 18, na stranici 93. Ikonica pored grupe označava njen tip:

- - Grupa koju ste sami kreirali i kojoj ste trenutno priključeni.
- - Grupa koju ste sami kreirali ali kojoj trenutno niste priključeni.
- - Grupa koju ste memorisali i kojoj ste trenutno priključeni.
- - Grupa koju ste memorisali ali kojoj trenutno niste priključeni.
- - Grupa kojoj ste trenutno priključeni ali koju niste memorisali.

Da se priključite nekoj grupi za ćaskanje: Dođite do neke grupe u listi i pritisnite . Da se priključite nekoj grupi za ćaskanje koja se ne nalazi u listi ali kojoj znate ID (identifikator) grupe, odaberite **Opcije** → *Priključi se grupi*. Unesite ID grupe i pritisnite .

Možete da dođete do grupe, pritisnete **Opcije** → *Grupa za ćaskanje* pa da odaberete: *Sačuvaj grupu*, *Obrisi*, *Vidi članove* da vidite ko je trenutno priključen grupi, *Detalji grupe za ćask.* da vidite ID (identifikator) grupe, temu, članove, urednička prava u grupi i da li je slanje

Sl. 18 Glavni prikaz Grupe za ćaskanje.

Opcije u prikazu Grupe za ćaskanje: *Otvori*, *Priključi se grupi*, *Kreiraj novu grupu*, *Napusti grupu*, *Grupa za ćaskanje*, *Traži*, *Podešavanja*, *Pomoć* i *Izadi*.

privatnih poruka u datoj grupi dopušteno ili ne, *Podešavanja grupe* da vidite i izmenite podešavanja date grupe za ćaskanje. [Vidite "Izmenite podešavanja grupe za ćaskanje" na stranici 97.](#)

Da napustite neku grupu za ćaskanje: Odaberite **Opcije** → *Napusti grupu*.

Traženje grupa za ćaskanje i korisnika

Idite u prikaz **Grupe za ćask.** i odaberite **Opcije** → *Traži* → *Grupe* ili *Korisnici*.

- **Grupe** možete da tražite po kriterijumima *Ime grupe*, *Tema* i *Članovi* (ID korisnika). Kada pronađete grupe, možete odabrati *Nova pretraga*, *Pridruži se* i *Sačuvaj grupu*.
- Korisnike (**Korisnici**) možete da pretražujete po *Korisničkom imenu*, *Identifikator kor.*, *Telefonski broj* i *E-mail adresi*. Kada pronađete korisnike, možete odabrati *Nova pretraga*, *Otvori konverzaciju*, *Dodaj u kontakte* da sačuvate kontakt, *Pošalji pozivnicu* i *Dodaj u listu blokir.* da blokirate (ili deblokirate) poruke od datog kontakta (korisnika).

Kada se prikažu rezultati pretrage, možete odabrati **Opcije** → *Nova pretraga*, *Još rezultata* za istu pretragu, kao i *Prethodni rezultati* da vidite rezultate prethodne pretrage.

Ćaskanje u grupi za ćaskanje

Pošto se priključite nekoj grupi za ćaskanje, možete da pratite poruke koje se razmenjuju u njoj kao i da šaljete svoje poruke.

- Da pošaljete neku poruku, napišite je pa pritisnite .
- Da pošaljete privatnu poruku nekom članu grupe (ako je to u grupi dopušteno), odaberite **Opcije** → *Pošalji privatnu po.*, odaberite primaoca, napišite poruku pa pritisnite .
Da odgovorite na neku privatnu poruku koja Vam je poslata, odaberite **Opcije** → *Odgovori*.

▶ Opcije u toku ćaskanja: *Pošalji*, *Pošalji privatnu po.*, *Odgovori*, *Pošalji pozivnicu*, *Napusti grupu*, *Sačuvaj grupu*, *Registruj konver./Prekini registrov.*, *Pomoć* i *Izađi*.

Da kontakte za časkanje koji su "onlajn" pozovete da se pridruže grupi za časkanje (ako je to u grupi dopušteno), odaberite **Opcije** → *Pošalji pozivnicu*, izaberite kontakte koje želite da pozovete, pa pritisnite **Urađeno**.

Registrowanje poruka

Da registrujete poruke koje se razmenjuju u nekoj grupi za časkanje, ili u toku pojedinačne konverzacije, odaberite **Opcije** → *Registruj konver.*. Ukucajte ime za odgovarajuću datoteku pa pritisnite . Da prekinete registrowanje, odaberite **Opcije** → *Prekini registrov.*

Registrowane poruke se čuvaju u Beležnici. [Vidite "Beležnica" na stranici 90.](#)

Blokiranje poruka

Da onemogućite primanje poruka od određenih korisnika, učesnika u časkanju, odaberite **Opcije** → *Opcije blokiranja*, pa zatim:

- *Dodaj u listu blokir.* - da blokirate poruke od trenutno odabranog korisnika, učesnika.
- *Ručno dodaj iden. listi* - ukucajte ID (identifikator) datog korisnika, pa pritisnite .
- *Vidi listu blokiranih* - da vidite korisnike čije su poruke blokirane.
- *Odblokiraj* - odaberite korisnika kojeg želite da uklonite iz liste blokiranih, pa pritisnite .

Započinjanje i praćenje individualnih konverzacija

Idite u prikaz **Konverzacije** da vidite listu učesnika časkanja sa kojima imate aktivnu konverzaciju. Vidite Sl. 19, na stranici 95.

Da započnete novu konverzaciju, odaberite **Opcije** → *Nova konverzacija*, pa zatim:

- *Odaberi primaoca* - da vidite listu svojih memorisanih kontakata za časkanje koji su trenutno onlajn. Dodite do željenog kontakta i pritisnite .
- *Unesi id. korisnika* - unesite ID (identifikator) korisnika i pritisnite . ID (identifikator) dodeljuje provajder servisa onima koji se registruju za servis.

Sl. 19 Prikaz Konverzacije.

Opcije u prikazu Konverzacije: *Pošalji, Dodaj u kontakte, Prosledj, Registruj konver., Prekini registrov., Opcije blokiranja, Završi konverzaciju, Pomoći Izdađi.*

Ikone: pored korisnika, učesnika, označava da ste od njega primili novu poruku.

Da vidite neku aktivnu konverzaciju, dođite do korisnika i pritisnite . Da nastavite konverzaciju, napišite svoju poruku i pritisnite . Da se vratite u listu konverzacija, a da konverzaciju ne zatvorite, pritisnite **Nazad**.

Da konverzaciju zatvorite, odaberite **Opcije** → *Završi konverzaciju*.

Aktivne konverzacije se automatski zatvaraju kada izađete iz Časkanja.

Da nekog korisnika, učesnika, sačuvate u svoje kontakte za časkanje, dođite do njega i odaberite **Opcije** → *Dodaj u kontakte*.

Da se šalju automatski odgovori na dolazne poruke, odaberite **Opcije** → *Uključi aut. odgovor*. Ukucajte željeni tekst i pritisnite **Urađeno**.

Čet kontakti

Idite u prikaz **Čet kontakti** da vidite listu svojih sačuvanih čet kontakata. se prikazuje pored onih kontakata koji su onlajn, a pored onih koji su oflajn.

Da kreirate novi kontakt, odaberite **Opcije** → *Novi čet kontakt*. Ispunite polja *Ime* i *Identifikator kor.*, pa pritisnite **Urađeno**.

Dođite do nekog kontakta i pritisnite da vidite njegove detalje. Pritisnite **Opcije** i izaberite:

- *Izmeni* – da izvršite izmene detalja datog kontakta.
- *Otvori konverzaciju* – da započnete novu ili nastavite aktivnu konverzaciju sa datim kontaktom.
- *Uključi praćenje* – da primite obaveštenje uvek kada dati kontakt pređe u onlajn odnosno u oflajn status.
- *Pripada grupama* – da vidite kojim grupama se dati čet kontakt priključio.
- *Ažuriraj učesnike* – da ažurirate podatke o tome da li su kontakti onlajn ili oflajn. Ova opcija nije na raspolaganju ako ste za *Aut. ažuriraj dostup*. odabrali opciju *Automatski* u okviru **Pod. časkanja**.

Izmenе podešavanja grupe za ćaskanje

Možete da vršite izmene podešavanja grupe za ćaskanje koju ste sami kreirali ili druge grupe ako Vam je kreator te grupe dodelio urednićka prava. Idite u prikaz **Grupe za ćask.**, dođite do željene grupe pa izaberite **Opcije** → *Grupa za ćaskanje* → *Podešavanja grupe*. [Vidite "Kreiranje nove grupe za ćaskanje" na stranici 97.](#)

Kreiranje nove grupe za ćaskanje

Idite u prikaz **Grupe za ćask.** i odaberite **Opcije** → *Kreiraj novu grupu*. Unesite parametre, podešavanja grupe:

- *Ime grupe, Tema grupe* i *Dobrodošćica*, tj. tekst koji se prikazuje ućesnicima kada se pridruže grupi.
- *Velićina grupe* - maksimalni broj ćlanova koji se mogu pridrućiti grupi.
- *Dopusti pretragu* - da definišete da li drugi mogu da pronađu grupu pretraćivanjem.
- *Izmena prava* - dođite do onih ćlanova grupe za ćaskanje kojima želite da dodelite urednićka prava, prava izmena kao i pravo da pozivaju nove kontakte u grupu.
- *Ćlanovi grupe* - [Vidite "Ogranićavanje pristupa ćet grupi" na stranici 97.](#)
- *Zabranj.* - prikazuje listu korisnika koji su pod zabranom.
- *Dopusti privatne por.* - da dopustite ili zabranite razmenu privatnih poruka izmeću ćlanova grupe.
- *Identifikator grupe* - se automatski formira i ne može se menjati.

Ogranićavanje pristupa ćet grupi

Neku ćet grupu možete ućiniti zatvorenom tako što ćete napravili listu **Ćlanovi grupe**. Takvoj grupi se mogu prikljućivati samo ćlanovi koji se nalaze u listi. Idite u prikaz **Grupe za ćask.**, dođite do grupe i odaberite **Opcije** → *Grupa za ćaskanje* → *Podešavanja grupe* → *Ćlanovi grupe* → *Samo izabrani*.

- Da u listu dodate nekog ćlana, odaberite *Dodaj* pa zatim *Ćet kontakt* ili *Unesi ident. korisnika*.
- Da nekog korisnika uklonite iz liste, dođite do njega i izaberite *Ukloni*.

 Opcije u prikazu Ćet kontakti: *Otvori, Otvori konverzaciju, Ukljući praćenje, Pripada grupama, Novi ćet kontakt, Izmeni, Obriši, Aćuriraj ućesnike, Opcije blokiranja, Traći, Podešavanja, Pomoć i Izadi*.

- Da obrišete listu i dopustite svim čet kontaktima da se ponovo priključe grupi, izaberite [Ukloni sve](#).

Serveri za časkanje i praćenje prisutnosti

Izaberite [Opcije](#) → [Podešavanja](#) → [Podeš. servera](#). Podešavanja možete da primite kao "smart" poruku od provajdera koji nudi servis časkanja.

- Da promenite server za časkanje ili za praćenje prisutnosti na koji želite da se povežete, odaberite [Aktivni server](#).
- Da promenite vrstu prijave za servis praćenja prisutnosti, odaberite [Vrsta prijave](#), pa zatim [Automatski](#), [Auto. u matičnoj](#) ili [Ručna](#).
- Da promenite vrstu prijave za servis časkanja, odaberite [Vrsta prijave](#), pa zatim [Automatski](#) ili [Ručna](#).
- Da dodate novi server, odaberite [Opcije](#) → [Novi server](#). Unesite ili izaberite parametre, podešavanja: [Ime servera](#) i [Aktivna prist. tačka](#) za povezivanje na server, [Veb adresa](#) odgovarajućeg čet servera, vaš [Identifikator kor.](#) i [Lozinka](#) za prijavu. [Vidite "Podešavanja veze" na stranici 67.](#)

Identifikator korisnika i lozinku dobijate od provajdera servisa kada se registrujete za dati servis. Ako ne znate svoj identifikator korisnika ili lozinku, obratite se provajderu.

Memorijska kartica

Za detalje o ubacivanju memorijske kartice u telefon, vidite uputstvo "Za početak".

Memorijsku karticu možete da koristite za memorisanje multimedija datoteka, kao što su video snimci i audio datoteke, fotografija, poruka, kao i za čuvanje rezervne kopije sadržaja memorije telefonskog aparata.

Sa Nokia 7610 telefonom se dobija multimedija memorijska kartica (MMC) na kojoj se mogu nalaziti i neke dodatne aplikacije nezavisnih razvojnih timova. Ove aplikacije su programirali razvojni timovi tako da budu kompatibilne sa vašim aparatom.

↩ Idite u [Meni](#) →
[Ekstra](#) → [Mem. kartica](#).

 BEZ GARANCIJE:

Aplikacije koje se nalaze na MultiMediaCard (MMC) kartici su kreirala i vlasništvo su fizičkih ili pravnih subjekata koji nisu pripojeni niti povezani sa firmom Nokia. Nokia ne poseduje autorska prava niti prava intelektualne svojine nad tim aplikacijama trećih strana. Pa tako, Nokia ne preuzima nikakvu odgovornost za bilo kakvu podršku krajnjeg korisnika niti za funkcionisanje tih aplikacija, kao ni za informacije date u tim aplikacijama ili materijalima. Nokia ne daje nikakvu garanciju za ove aplikacije.

PRIMATE K ZNAJU DA SE SOFTVER I/ILI APLIKACIJE (POD ZAJEDNIČKIM NAZIVOM "SOFTVER") STAVLJA NA RASPOLAGANJE "KAKAV JESTE" BEZ IKAKVE VRSTE GARANCIJE BILO EKSPLICITNE BILO PODRAZUMEVANE A KOLIKO JE TO MAKSIMALNO DOPUŠTENOM BILO PRIMENLJIVOM PRAVU. NI NOKIA NI NJENE FILIJALE NE DAJU NIKAKVA UVERENJA NITI GARANCIJE, EKSPLICITNE ILI PODRAZUMEVANE, UKLJUČUJUĆI I, ALI NE SAMO U VEZI, GARANCIJA PRAVA VLASNIŠTVA, PODOBNOSTI ZA PRODAJU I KONKRETNU NAMENU, TE DA SOFTVER NE KRŠI PATENTNA PRAVA, AUTORSKA PRAVA, PRAVA ZAŠTITNOG ZNAKA, ILI NEKA DRUGA PRAVA NEKE TREĆE STRANE. NE POSTOJI GARANCIJA OD STRANE FIRME NOKIA NITI NJENIH FILIJALA DA ĆE U BILO KOM SMISLU SOFTVER ISPUNITI VAŠE ZAHTEVE I DA ĆE NJEGOV RAD BITI BEZ PREKIDA I BEZ GREŠAKA. VI SAMI PREUZIMATE SVU ODGOVORNOST I RIZIK IZBORA SOFTVERA ZA POSTIZANJE NAMERAVANIH REZULTATA, KAO I ZA INSTALISANJE, KORIŠĆENJE I ZA DOBIJENE REZULTATE. DO MAKSIMUMA KOJI TO DOPUŠTA PRIMENLJIVI ZAKON, NI U KOM SLUČAJU NOKIA, NJENI ZAPOSLENI NITI NJENE FILIJALE, NEĆE BITI ODGOVORNI ZA GUBITAK PROFITA, PRIHODA, PRODAJE, PODATAKA, INFORMACIJA ILI ZA TROŠKOVE NABAVKE ZAMENE ROBA ILI USLUGA, ŠTETE NA SVOJINI, LIČNIH POVREDA, PREKIDA POSLOVANJA, ILI BILO KOJE TROŠKOVE POSLOVANJA, INDIRECTNE TROŠKOVE POSLOVANJA, SPOREDNE, EKONOMSKE, ZAŠTITNE, KAZNENE, POŠEBNE ILI POSLEDIČNE ŠTETE BILO ČIME DA SU PROUZROKOVANE ILI DA JE DO NJIH DOŠLO NA OSNOVU UGOVORA, KRIVDE, NEHATA ILI NEKE DRUGE OSNOVE ODGOVORNOSTI KAO REZULTAT INSTALISANJA ILI KORIŠĆENJA, ILI NEMOGUĆNOSTI KORIŠĆENJA SOFTVERA, ČAK I AKO SU NOKIA I NJENE FILIJALE OBAVEŠTENE O MOGUĆNOSTI TAKVIH ŠTETA. POŠTO NEKE ADMINISTRATIVNE JEDINICE/DRŽAVE/PRAVNI

 Opcije u memorijskoj kartici:
Kopiraj mem.tel., Rekonst. sa kartice, Formatizuj karticu, Ime mem. kartice, Postavi lozinku, Promeni lozinku, Ukloni lozinku, Otključaj m. karticu, Detalji memorije, Pomoć i Izadi.

SISTEMI NE DOPUŠTAJU GORNJA IZUZIMANJA I OGRANIČENJA ODGOVORNOSTI, ALI MOGU DA DOPUSTE DA ODGOVORNOST BUDE OGRANIČENA, U TAKVIM SLUČAJEVIMA ODGOVORNOST FIRME NOKIA, NJENIH ZAPOSLENIH I NJENIH FILIJALA SE OGRANIČAVA NA USD 50. Ništa sadržano u ovoj izjavi o odbijanju odgovornosti ne može da bude na štetu zakonskih prava bilo koje strane u ulozi korisnika.

Detalji o upotrebi memorijske kartice sa drugim funkcijama i aplikacijama vašeg aparata su dati u poglavljima koja opisuju date funkcije ili aplikacije.

Držite sve memorijske kartice van dohvata dece.

Za ovaj aparat koristite samo kompatibilne multimedija memorijske kartice (MMC). Druge memorijske kartice, kao što su Secure Digital (SD), ne odgovaraju ležištu za MMC kartice i nisu kompatibilne sa ovim aparatom. Upotreba nekompatibilne memorijske kartice može da ošteti memorijsku karticu i aparat, a podaci upisani na nekompatibilnu karticu mogu da budu oštećeni.

Formatizujte memorijsku karticu

Kada se memorijska kartica formatizuje, svi podaci na njoj se trajno gube.

Neke memorijske kartice se isporučuju već formatizovane, dok druge zahtevaju formatizovanje. Proverite sa prodavcem da li morate da formatizujete memorijsku karticu da biste mogli da je koristite.

- Odaberite **Opcije** → *Formatizuj karticu.*

Odaberite **Da** da to potvrdite. Pošto se formatizovanje završi, ukucajte ime za memorijsku karticu (maksimalno 11 slova ili cifara).

Pravljenje rezervne kopije i rekonstruisanje podataka

Da na memorijskoj kartici napravite rezervnu kopiju sadržaja memorije telefonskog aparata, odaberite **Opcije** → *Kopiraj mem.tel.*

Da rekonstruirate u memoriju telefona rezervnu kopiju sa memorijske kartice, odaberite **Opcije**→ *Rekonst. sa kartice*.

Rezervnu kopiju možete rekonstruisati samo u isti telefon.

Zaključavanje memorijske kartice

Da postavite lozinku za zaključavanje svoje memorijske kartice kao zaštitu od neovlašćene upotrebe, odaberite **Opcije**→ *Postavi lozinku*.

Tražiće se da unesete i potvrdite svoju lozinku. Lozinka može imati najviše osam karaktera.

Lozinka se čuva u telefonu i nije potrebno da je unosite ponovo dok god memorijsku karticu koristite u istom telefonu. Ako želite da karticu koristite u drugom aparatu, tražiće se lozinka.

Otključavanje memorijske kartice

Ako u svoj telefonski aparat ubacite drugu memorijsku karticu koja je zaštićena lozinkom, tražiće se da unesete lozinku date memorijske kartice. Da karticu otključate:

- Odaberite **Opcije**→ *Otključaj m. karticu*.

Pošto se lozinka ukloni, memorijska kartica je otključana i može se koristiti bez lozinke u drugom telefonu.

Provera utroška memorije

Možete proveravati utrošak memorije pojedinih grupa podataka kao i količinu raspoložive memorije za instalisanje novih aplikacija ili softvera na memorijsku karticu.

- Izaberite **Opcije**→ *Detalji memorije*.

Servisi i Aplikacije

Veb (Mobilni preraživač)

➡ Idite u **Meni** → **Veb**
ili pritisnite i držite
 u pasivnom
režimu.

Razni provajderi servisa održavaju prezentacije posebno namenjene korisnicima mobilnih telefona nudeći usluge kao što su, na primer, novosti, izveštaji o vremenu, bankarske transakcije, redovi letenja, zabava i igre. Uz pomoć mobilnog pretraživača ove usluge možete pratiti kao WAP stranice pisane u WML jeziku, XHTML stranice pisane u XHTML jeziku, ili mešavinom oba jezika. Ako niste već ranije koristili svoj telefon za uspostavljanje WAP veze, obratite se svom provajderu servisa za pomoć u prvom povezivanju ili posetite www.nokia.com/phonesettings.

Keš memorija je memorijski prostor koji se koristi za privremeno smeštanje podataka. Ako ste pristupali, ili pokušavali da pristupite, poverljivim informacijama koje zahtevaju unos lozinke, ispraznite keš memoriju posle svake takve radnje. Podaci ili servisi kojima ste pristupali su upisani u keš memoriju. Da ispraznite keš memoriju, odaberite **Opcije** → **Opcije pretraživ.** → **Obrisi keš**.

Dostupnost servisa, kao i način plaćanja i cene, proverite kod svog lokalnog operatora mreže ili provajdera servisa. Provajderi će Vam takođe dati i uputstva o korišćenju njihovih servisa.

Osnovni koraci za pristup

- Memorišite parametre neophodne za pristup servisu koji želite da koristite. [Vidite "Podešavanje telefonskog aparata za pretraživanje" na stranici 103.](#)
- Uspostavite vezu sa servisom. [Vidite "Uspostavljanje veze" na stranici 103.](#)
- Započnite pretraživanje sadržaja strana. [Vidite "Pretraživanje" na stranici 104.](#)
- Završite vezu sa servisom. [Vidite "Završetak veze" na stranici 107.](#)

Podešavanje telefonskog aparata za pretraživanje

Primanje parametara u okviru smart poruke

Parametre servisa možete da primite i u posebnoj kratkoj poruci, tzv. smart poruci, od operatora mreže ili provajdera koji nudi dati servis. [Vidite "Primanje smart poruka" na stranici 53.](#) Za detaljnije informacije, obratite se svom operatoru mreže ili dobavljaču usluga.

Ručno unošenje parametara

Pridržavajte se instrukcija koje dobijete od svog provajdera.

- 1 Idite u *Podešav.* → *Veza* → *Pristupne tačke* i definišite parametre pristupne tačke. [Vidite "Podešavanja veze" na stranici 67.](#)
- 2 Idite u *Veb* → *Opcije* → *Menadžer markera* → *Dodaj marker*. Napišite ime za marker i adresu strane koja je definisana za trenutnu pristupnu tačku.

Uspostavljanje veze

Pošto memorišete sve neophodne parametre veze, možete da pristupate stranicama.

Postoje tri različita načina pristupanja stranicama:

- Odaberite početnu stranu (houmpejdž) () svog provajdera.
- Odaberite marker u prikazu markeri.
- Pritiskanjem tastera - počnite da pišete adresu servisa. Odmah se aktivira polje "Idi na" u dnu displeja i pisanje adrese možete da nastavite u njemu.

Pošto odaberete stranu ili napišete adresu, pritisnite da započnete preuzimanje strane.

Pregled markera

U aparat su možda unete adrese, bukmark oznake, nekih sajtova koji nisu povezani sa Nokiom. Nokia ne odobrava niti garantuje za ove sajtove. Ako se odlučite da im pristupite,

 Opcije u prikazu Markeri (kada je izabran neki marker ili folder):
[Otvori](#), [Preuzmi](#), [Na prethodnu str.](#), [Menadžer markera](#), [Markiraj/Demarkiraj](#), [Opcije pretraživ.](#), [Napredne opcije](#), [Pošalji](#), [Nađi marker](#), [Detalji](#), [Podešavanja](#), [Pomoć](#) i [Izadi](#).

potrebno je da preduzmete svu predostrožnost u smislu bezbednosti i sadržaja kao i za bilo koji drugi Internet sajt.

U prikazu Markeri možete da vidite markere koji vode različitim vrstama veb strana. Markeri su označeni sledećim ikonama:

 - Početna strana definisana za pristupnu tačku pretraživača. Ako za pretraživanje koristite neku drugu pristupnu tačku pretraživača, prema tome se menja i početna strana.

 - Poslednja posećena strana. Kada telefon raskine vezu sa servisom, adresa poslednje posećene strane ostaje u memoriji sve dok se u toku naredne veze ne poseti nova.

Dok se krećete po markerima, adresu istaknutog markera možete da vidite u polju "Idi na" u dnu displeja.

 - Marker koji prikazuje naziv.

Ručno dodavanje markera

- 1 U prikazu Markeri, odaberite **Opcije** → [Menadžer markera](#) → [Dodaj marker](#).
- 2 Počnite sa popunjavanjem polja. Samo adresa mora da bude definisana. Ako se ne odredi neka druga, markeru se dodeljuje primarna, podrazumevana pristupna tačka. Pritisnite da unesete specijalne karaktere kao što su /, ., : i @. Pritisnite da karaktere obrišete.
- 3 Izaberite **Opcije** → [Sačuvaj](#) da marker memorišete.

Pretraživanje

Nove veze, linkovi, su na stranama plavi i podvučeni a već posećeni linkovi su purpurni. Slike koje služe kao linkovi su uokvirene plavo.

Tasteri i komande koje se koriste u pretraživanju

- Da otvorite neki link, pritisnite .
- Za prelistavanje, koristite navigator.
- Da u neko polje unesete slova i brojeve, pritisnite - . Pritisnite da unesete specijalne karaktere kao što su /, ., : i @. Pritisnite da karaktere obrišete.
- Da se u toku pretraživanja vratite na prethodnu stranu, pritisnite **Nazad**. Ako **Nazad** nije na raspolaganju, odaberite **Opcije** → *Opcije pretraživ.* → *Istorija* da vidite hronološku listu strana koje ste posetili tokom sesije pretraživanja. Istorija se uvek briše kada se završi sesija pretraživanja.
- Da štiklirate kućice i izvršite izbor, pritisnite .
- Da preuzmete najnovije sadržaje sa servera, odaberite **Opcije** → *Opcije pretraživ.* → *Ažuriraj*.
- Da otvorite podlistu komandi ili opcija trenutno otvorene strane, odaberite **Opcije** → *Servisne opcije*.
- Pritisnite i držite da raskinete vezu sa pretraživačkim servisom i prekinete pretraživanje.

Memorisanje markera

- Da marker memorišete u toku pretraživanja, odaberite **Opcije** → *Sačuvaj kao marker*.
- Da memorišete marker koji ste primili kao smart poruku, otvorite je u Primijeno modula Poruke i odaberite **Opcije** → *Sačuvaj u markere*. Vidite "Primanje smart poruka" na stranici 53.

Pregled sačuvanih stranica

Ako redovno pretražujete stranice sa informacijama koje se ne menjaju često, njih možete da sačuvate pa da ih kasnije pretražujete oflajn, tj. bez povezivanja.

- Da neku stranu sačuvate u toku pretraživanja, odaberite **Opcije** → *Napredne opcije* → *Sačuvaj stranicu*.

 Opcije u toku pretraživanja: *Otvori*, *Servisne opcije*, *Markeri*, *Sačuvaj kao marker*, *Vidi sliku*, *Opcije pretraživ.*, *Napredne opcije*, *Pošalji marker*, *Nađi*, *Detalji*, *Podešavanja*, *Pomoć* i *Izadi*.

▶ Opcije u prikazu
 Sačuvane stranice: *Otvori, Na prethodnu str., Ažuriraj, Rad sa sačuv. stran., Markiraj/Demarkiraj, Opcije pretraživ., Napredne opcije, Detalji, Podešavanje, Pomoć i Izadi.*

Sl. 20 Prikaz Sačuvane stranice.

Sačuvane stranice su označene sledećim ikonicama:

 - Sačuvana stranica pretraživača.

U prikazu sačuvane stranice možete da formirate i nove foldere da u njima čuvate te stranice. Vidite Sl. 20, na stranici 106.

Folderi su označeni sledećim ikonicama:

 - Folder koji sadrži sačuvane stranice pretraživača.

- Da otvorite prikaz sačuvane stranice, pritisnite u prikazu Markeri. U prikazu Sačuvane stranice, pritisnite da otvorite neku sačuvanu stranicu.

Da započnete povezivanje na veb servis i ponovo preuzmete tu stranicu, odaberite **Opcije** → *Opcije pretraživ.* → *Ažuriraj.*

Pošto stranicu učitate, telefon ostaje onlajn, tj. povezan.

Preuzimanje

Objekte kao što su tonovi zvona, slike, logotipi operatora, softver i video snimci možete da preuzimate koristeći mobilni pretraživač. Ove objekte možete dobiti besplatno ili ih možete kupite.

Po preuzimanju, objektima manipulišete odgovarajućim aplikacija svog telefonskog aparata, na primer, preuzeta slika će biti sačuvana u Galeriji.

Važno: Instalirajte aplikacije samo iz onih izvora koji nude adekvatnu zaštitu od štetnog softvera.

Keš memorija je memorijski prostor koji se koristi za privremeno smeštanje podataka. Ako ste pristupali, ili pokušavali da pristupite, poverljivim informacijama koje zahtevaju unos lozinke, ispraznite keš memoriju posle svake takve radnje. Podaci ili servisi kojima ste pristupali su upisani u keš memoriju. Da ispraznite keš memoriju, odaberite **Opcije** → *Opcije pretraživ.* → *Obrisi keš.*

Kupovina

Da biste preuzeli neki objekat:

- 1 Dodite do odgovarajućeg linka i odaberite **Opcije** → *Otvori*.
- 2 Odaberite odgovarajuću opciju da to kupite, recimo, Buy (kupi).

Pažljivo pročitajte date informacije.

Ako je onlajn sadržaj kompatibilan, za kupovinu možete da koristite informacije iz svog Novčanika:

- 1 Odaberite *Otvori Novčanik*. Biće Vam tražena šifra novčanika. [Vidite "Unos šifre novčanika" na stranici 84.](#)
- 2 Odaberite adekvatnu kategoriju kartice iz Novčanika.
- 3 Odaberite *Ispuni*. Ovo će preneti odabrane informacije iz Novčanika.

Ako Novčanik ne sadrži sve potrebne informacije za kupovinu, zatražiće se od Vas da unesete preostale detalje ručno.

Institut zaštite autorskih prava može da sprečava kopiranje, modifikovanje, prenos ili prosljeđivanje nekih slika, tonova i melodija zvona i drugog sadržaja.

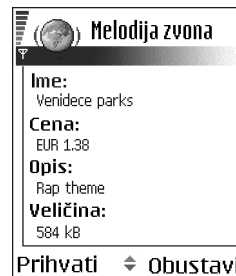
Provera nekog objekta pre njegovog preuzimanja

Pre nego što preuzmete neki objekat, možete da pogledate detalje o njemu. Ti detalji mogu da budu cena, kratki opis i veličina. Vidite Sl. 21, na stranici 107.

- Dodite do odgovarajućeg linka i odaberite **Opcije** → *Otvori*.
Detalji o datom objektu se prikazuju na ekranu vašeg aparata.
- Ako želite da nastavite sa preuzimanjem sadržaja, pritisnite *Prihvati*, ili ako želite da odustanete od preuzimanja, pritisnite *Obustavi*.

Završetak veze

- Izaberite **Opcije** → *Napredne opcije* → *Raskini vezu*, ili
- Pritisnite i držite da prekinete pretraživanje i da se vratite u pasivni režim.

Sl. 21 Primeri detalja datoteke nekog sadržaja.

Podešavanja pretraživača

Izaberite **Opcije** → *Podešavanja*.

- *Prim. pristupna tačka* - Ako želite da promenite podrazumevanu primarnu pristupnu tačku, pritisnite da otvorite listu raspoloživih pristupnih tačaka. Istaknuta je trenutna primarna pristupna tačka. [Vidite "Podešavanja veze" na stranici 67.](#)
- *Prikazuj slike* - Odaberite da li želite da u toku pretraživanja vidite i slike. Ako izaberete **Ne**, moći ćete kasnije u toku pretraživanja da preuzmete slike ako izaberete **Opcije** → *Prikaži slike*.
- *Slaganje teksta* - Odaberite *Isključeno* ako ne želite da se tekst automatski prenosi u naredni red, odnosno *Uključeno* ukoliko to želite. Ako se tekst ne prebacuje u naredni red, krajevi redova teksta će biti skraćeni, odsečeni.
- *Veličina slova* - Možete odabrati pet veličina teksta u pretraživaču: *Najsitnija, Sitna, Normalna, Krupna, i Najkrupnija*.
- *Prim. kodni raspored* - Da bi se tekst na stranicama prikazivao ispravnim pismom, odaberite odgovarajuću grupu jezika.
- *Kolačići - Dopusti / Odbacuj*. Primanje kolačića (način na koji provajderi sadržaja identifikuju korisnike i njihova interesovanja za date sadržaje) možete da omogućite odnosno da onemogućite.
- *Sigurnosna upozor.* - Odaberite da li će se sigurnosna upozorenja prikazivati ili ne.
- *Potvrdi slanje DTMF - Uvek / Samo prvi put*. Odaberite da li želite da se traži potvrda pre nego što telefon pošalje DTMF niz u toku govorne veze. [Vidite "Opcije u toku veze" na stranici 18.](#) Na primer, možete da obavljate govorni poziv dok pratite neku stranicu pretraživača, da šaljete DTMF tonove dok je govorni poziv u toku, i da sačuvate u Adresar imena i brojeve telefona sa stranice pretraživača.
- *Novčanik* - Odaberite *Uključeno* ako želite da se modul Novčanik automatski otvara kada se otvori odgovarajuća, kompatibilna stranica pretraživača.

Menadžer aplikacija

U Menadžeru aplikacija možete instalirati nove kompatibilne aplikacije Symbian operativnog sistema (SIS datoteke) i Java™ aplikacije (Java MIDlets i MIDlet suites). Takođe možete da ažurirate ili da deinstalirate aplikacije u telefonu, i da vidite hronologiju instalacija. Vidite Sl. 22, na stranici 110.

Aplikacije u Menadžeru aplikacija koriste zajedničku memoriju. [Vidite "Zajednička memorija" na stranici 15.](#)

Kada otvorite Menadžer aplikacija, videćete listu:

- Aplikacije sačuvane u Menadžeru aplikacija,
- Delimično instalirane aplikacije (označene sa) ,
- Kompletno instalirane aplikacije koje možete da uklonite (označene sa)

Možete da koristite samo aplikacije Symbian operativnog sistema koje imaju nastavak SIS.

Vaš telefon podržava J2ME™ Java aplikacije. Nemojte preuzimati PersonalJava™ aplikacije u svoj aparat pošto se one ne mogu instalirati.

Instaliranje aplikacija – opšte informacije

Možete instalirati aplikacije koje su posebno namenjene za ovaj telefon i koje odgovaraju Symbian operativnom sistemu.

Ako instalirate aplikaciju koja nije posebno namenjena za ovaj model telefona, postoji mogućnost da aplikacija neće izgledati i funkcionisati kao što je osmišljeno.

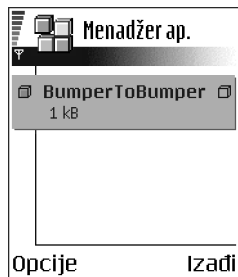
Aplikacije mogu da budu preuzete u telefon tokom pretraživanja, da budu primljene kao prilog multimedija poruka ili e-mail poruka, ili preko Bluetooth veze sa drugog uređaja, na primer telefona ili kompatibilnog PC računara.

Važno: Instalirajte aplikacije samo iz onih izvora koji nude adekvatnu zaštitu od štetnog softvera.

 Idite u **Meni** → **Alatke** → **Menadžer ap.**

 Opcije u glavnom prikazu Menadžer aplikacija: *Instališi, Vidi detalje, Vidi sertifikat, Ažuriraj, Idi na veb adresu, Ukloni, Vidi protokol, Pošalji protokol, Podešavanje, Dopuna aplikacija, Pomoć i Izadi.*

Sl. 22 Glavni prikaz Menadžer aplikacija.

Radi povećanja bezbednosti, sistem za instalisanje aplikacija koristi digitalne potpise i sertifikate za aplikacije. Nemojte instalirati aplikaciju ako Menadžer aplikacija u toku instalacije prikaže bezbednosno upozorenje.

Ako instalirate aplikaciju koja sadrži ažuriranje ili ispravku postojeće aplikacije, prvobitno stanje možete da povratite jedino ako posedujete prvobitnu instalacionu aplikaciju ili kompletnu rezervnu kopiju uklonjene aplikacije. Da povratite prvobitnu aplikaciju, prvo uklonite ažuriranu ili ispravljenu aplikaciju, pa zatim ponovo instalirate aplikaciju sa prvobitne instalacione aplikacije ili rezervne kopije.

U procesu instalacije, telefon proverava celovitost aplikacije koja će se instalirati. Telefon prikazuje informacije o proverama koje se sprovode i pruža Vam mogućnost nastavka ili prekida instalacije. Pošto telefon proveruje celovitost aplikacije, ona se instalira u telefon.

Instalisanje aplikacija

- Otvorite Menadžer aplikacija, dođite do aplikacije i odaberite **Opcije** → **Instališi** da započnete instalaciju.
- Ili, potražite u memoriji telefona ili memorijskoj kartici odabranu aplikaciju, i pritisnite da započnete instalaciju.

Neke aplikacije Vam daju mogućnost delimične instalacije omogućavajući Vam da odaberete određenu komponentu aplikacije koju želite da instalirate. Ako instalirate aplikaciju bez digitalnog potpisa ili sertifikata, telefon Vas upozorava na mogući rizik. Nastavite instalaciju samo ako ste apsolutno sigurni u poreklo i sadržaj aplikacije.

Instalisanje Java™

Za instalaciju je neophodna datoteka sa nastavkom .JAR. Ako je nema, aparat će tražiti da je preuzmete. Ako nije definisana pristupna tačka za Menadžer aplikacija, tražiće se da je odaberete. Za preuzimanje .JAR datoteke možda će biti potrebno da unesete korisničko ime i lozinku za pristup serveru. Ove podatke ćete dobiti od isporučioaca ili proizvođača aplikacije.

- Da biste započeli vezu za prenos podataka i videli dodatne informacije o aplikacijama, dođite do nje i odaberite **Opcije** → *Idi na veb adresu*.
- Da biste započeli vezu za prenos podataka i proverili da li je na raspolaganju novija verzija aplikacije, dođite do aplikacije i odaberite **Opcije** → *Ažuriraj*.

Java podešavanja

- Da promenite primarnu pristupnu tačku koju Java aplikacija koristi za preuzimanje dodatnih podataka, odaberite **Opcije** → *Podešavanja* → *Pristupna tačka*. Vidite "Pristupne tačke" na stranici 67.
- Da promenite sigurnosna podešavanja koja određuju postupke koji su dozvoljeni Java aplikacijama, odaberite **Opcije** → *Podešavanja*.

Ne dopuštaju sve Java aplikacije promene podešavanja bezbednosti.

Uklanjanje aplikacije

- 1 Da uklonite aplikaciju, dođite do nje i odaberite **Opcije** → *Ukloni*.
- 2 Pritisnite **Da** da to potvrdite.

Ako aplikaciju uklonite, možete je ponovo instalirati jedino ako posedujete originalnu aplikaciju ili rezervnu kopiju uklonjene aplikacije. Ako uklonite aplikaciju, više nećete moći da otvarate dokumenta napravljena u njoj. Ako druge aplikacije zavise od aplikacije koju ste uklonili, one će prestati sa radom. Pogledajte dokumentaciju instalisanih aplikacija za više detalja.

Komunikacije

↔ Idite u **Meni** →
Komunikacije →
Bluetooth

Bluetooth veza

Ovaj model telefona je usklađen sa Bluetooth Specifikacijama verzija 1.1. koje podržavaju naredne profile: Dial-up networking profile (DUN) (priključivanje na mrežu) kao mrežni prolaz (gejtvej), object push profile (OPP) (dostava objekata) i kao klijent i kao server, File transfer profile (FTP) (prenos datoteka) kao server, Hands-free profile (HFP) (hendsfri prilil) kao audio gejtvej, Generic object exchange profile (GOEP) (opšta razmena objekata), Generic access profile (GAP) (opšti pristup) i and serial port profile (SPP) (serijski port) sa softverom za povezivanje sa PC računarom. Da biste osigurali saradnju sa drugim aparatima koji podržavaju Bluetooth tehnologiju, koristite proširenja koja je odobrila Nokia za ovaj model. Proverite sa proizvođačem dotičnog aparata njegovu kompatibilnost sa ovim aparatom.

Na nekim lokacijama može da postoji ograničenje upotrebe Bluetooth tehnologije. Proverite sa lokalnim vlastima ili sa provajderom servisa.

Upotreba funkcija koje koriste Bluetooth tehnologiju, ili ostavljanje takvih funkcija u pozadini dok se koriste druge funkcije, povećava energetske zahteve prema bateriji i skraćuje njeno trajanje.

Bluetooth tehnologija omogućava vezu između elektronskih uređaja na uzajamnom rastojanju od maksimalno 10 m. Bluetooth veza se može koristiti za slanje slika, video snimaka, tekstova, vizitkarti, stavki kalendara ili za bežičnu vezu sa uređajima koji koriste Bluetooth tehnologiju, kao što su računari.

Kako uređaji koji koriste Bluetooth tehnologiju komuniciraju putem radio talasa, vaš telefon i drugi uređaj ne moraju biti u pravolinijskom vidnom polju. Dva uređaja se samo moraju nalaziti na međusobnom rastojanju od najviše 10 metara, mada vezu mogu ometati prepreke kao što su zidovi ili drugi elektronski uređaji. Upotreba Bluetooth tehnologije troši

bateriju i vreme autonomije aparata će bit skraćeno. Imajte ovo na umu kada svojim telefonom obavljate druge radnje. Moguće je da postoje ograničenja za upotrebu uređaja koji koriste Bluetooth tehnologiju. Proverite sa svojim lokalnim vlastima.

Kada prvi put aktivirate Bluetooth, od Vas se traži da svom telefonu date ime.

Bluetooth podešavanja

- *Bluetooth - Ukjučeno / Isključeno*,
- *Prikazivanje mog tel. - Vidan svima*, vaš telefon mogu da nađu drugi Bluetooth uređaji, ili *Skryven*, vaš telefon ne mogu da nađu drugi uređaji.
- *Ime mog telefona* - Definišite ime svog telefona.

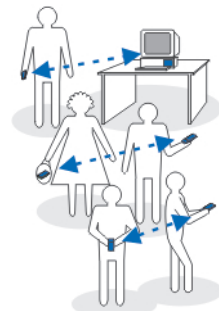
Pošto aktivirate Bluetooth i promenite *Prikazivanje mog tel.* u *Svi*, vaš telefon i ovo ime mogu da vide korisnici drugih Bluetooth uređaja.

Slanje podataka preko Bluetooth

Jednovremeno možete imati samo jednu aktivnu Bluetooth vezu.

- 1 Otvorite aplikaciju u kojoj se nalazi ono što želite da pošaljete. Na primer, da pošaljete fotografiju drugom uređaju, otvorite aplikaciju Galerija.
- 2 Dodite do stavke koju želite da pošaljete i odaberite **Opcije** → **Pošalji** → **Kao Bluetooth**.
- 3 Telefon počinje da traži uređaje u dometu. Bluetooth uređaji koji se nalaze unutar dometa počinju da se redom pojavljuju na displeju. Vidi se ikonica uređaja, ime uređaja, vrsta uređaja ili nadimak. Upareni uređaji su označeni sa . Upareni uređaj je onaj uređaj sa kojim već postoji Bluetooth veza vašeg telefonskog aparata.
  - Da prekinete traženje uređaja, pritisnite **Stop**. Lista uređaja se zamrzava i možete započeti uspostavljanje veze sa nekim od nađenih uređaja.

Pri traženju uređaja, neki uređaji mogu prikazivati samo jedinstvene adrese uređaja. Da saznate jedinstvenu adresu svog telefona, u pasivnom režimu ukucajte ***#2820#**.

Sl. 23 Korišćenje aplikacije Bluetooth

Sl. 24 Slanje slike preko Bluetooth veze; telefon započinje traženje uređaja.

Ako ste već ranije tražili uređaje, prvo se pojavljuje lista prethodno nađenih uređaja. Da započnete novo traženje uređaja, odaberite *Još uređaja*. Ako isključite telefon, lista uređaja se briše i neophodno je ponovo sprovesti traženje uređaja pre slanja podataka.

- 4 Dodite do uređaja sa kojim želite da se povežete i pritisnite **Izaberi**. Objekat koji šaljete se kopira u folder Za slanje i prikazuje se obavještenje *Povezuje se*.
- 5 Uparivanje (ako ga ne zahteva drugi uređaj, pređite na korak 6.)
  - Ako drugi uređaj zahteva uparivanje, pre nego što se podaci mogu poslati čuje se tonski signal i od Vas se zahteva da unesete lozinku.
  - Formirajte sopstvenu lozinku (dužine 1 do 16 karaktera, numeričku) i dogovorite se sa vlasnikom drugog uređaja da koristi istu lozinku. Ova lozinka, šifra, se koristi samo jednom i ne morate je pamtiiti.
  - Po uparivanju, uređaj se memoriše u prikaz Upareni uređaji.
- 6 Pošto se veza uspešno uspostavi, prikazuje se obavještenje *Šalju se podaci*.

Institut zaštite autorskih prava može da sprečava kopiranje, modifikovanje, prenos ili prosljeđivanje nekih slika, tonova i melodija zvona i drugog sadržaja.

Podaci primljeni preko Bluetooth veze mogu se naći u folderu Primljeno aplikacije Poruke. [Vidite "Primljeno - prijem poruka" na stranici 52.](#)

Savet: Uparivanje znači prepoznavanje, utvrđivanje identiteta. Korisnici Bluetooth uređaja se međusobno dogovaraju o lozinki i istu lozinku koriste za oba uređaja da bi ih uparili. Uređaji koji nemaju korisnički interfejs imaju fabrički podešenu lozinku.

Ikone različitih uređaja:

- Računar, - Telefon, - Audio/video i - Bluetooth uređaj.

Ako slanje ne uspe, poruka ili podaci će biti obrisani. U folderu Nacrti aplikacije Poruke ne čuvaju se poruke poslate preko Bluetooth.

Provera statusa Bluetooth veze

- Kada je u pasivnom režimu prikazano , Bluetooth je aktivan.
- Kada trepće, vaš aparat pokušava da se poveže sa drugim uređajem.
- Kada je stalno prikazano, Bluetooth veza je aktivna.

Prikaz uparenih uređaja

Upareni uređaji se lako prepoznaju; označeni su sa u listi rezultata pretrage. U glavnom prikazu Bluetooth modula, pritisnite da otvorite listu uparenih uređaja (, ,),

- **Da telefon uparite sa nekim uređajem:** Odaberite **Opcije** → *Novi upareni uređaj*. Telefon započinje traženje uređaja. Dodite do uređaja sa kojim želite da se uparite i pritisnite **Izaberi**. Razmenite lozinke. Uređaj se dodaje u listu Upareni uređaji.
- **Da poništite uparivanje:** Dodite do uređaja sa kojim želite da poništite uparivanje i pritisnite ili odaberite **Opcije** → *Obrisi*. Ako želite da poništite sva uparivanja, odaberite **Opcije** → *Obrisi sve*.
Ako ste trenutno povezani sa uređajem i obrišete uparivanje sa tim uređajem, uparivanje se odmah poništava ali Bluetooth ostaje aktivan u telefonu.
- **Da postavite neki uređaj za ovlašćeni ili neovlašćeni:** Dodite do tog uređaja i odaberite **Opcije** → *Post. kao ovlašćen* – Veza vašeg telefona i tog uređaja se može uspostavljati bez vašeg znanja. Nije potrebna nikakva posebna saglasnost ni provera. Ovaj status koristite za sopstvene uređaje, na primer svoj računar, ili uređaje koji pripadaju poverljivim osobama. Ikonica se dodaje pored ovlašćenog uređaja u prikazu uparenih uređaja. *Post. kao neovlaš.* – Zahtevi za povezivanje od ovog uređaja se uvek moraju prvo prihvatiti.

Primanje podataka preko Bluetooth

Kada primete podatke preko Bluetooth veze, čuje se tonski signal i pojavljuje upit da li želite da prihvatite poruku. Ako prihvatite, poruka se smešta u folder Primijeno aplikacije Poruke. Poruke primljene preko Bluetooth veze označene su sa . [Vidite "Primijeno – prijem poruka" na stranici 52.](#)

Raskidanje Bluetooth veze

Bluetooth veza se automatski raskida po slanju ili prijemu podataka.

← Idite u
Meni → **Komunikacije** →
Menadžer veza

Menadžer veze

U modulu Menadžer veze možete videti status višestrukih data veza, videti podatke o količini poslatih i primljenih podataka i raskinuti veze koje se ne koriste. Vidite Sl. 25, na stranici 116.

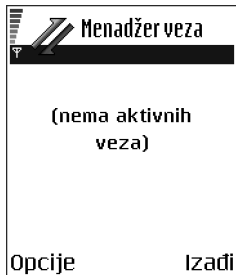
Možete videti detalje samo o data vezama. Govorne veze, pozivi, se ne prikazuju.

Kada otvorite modul Menadžer veze, videćete listu:

- Otvorenih data veza, - *Data veza*, - *GPRS*
- Status svake veze.
- Količinu podataka prenetih ili preuzetih po pojedinoj vezi (samo GPRS veze).
- Trajanje, dužinu, svake veze (samo data veze).

Napomena: Stvarno vreme koje provajder fakturiše za razgovore može da varira u zavisnosti od mogućnosti mreže, zaokruživanja za naplatu, i tako dalje.

Sl. 25 Glavni prikaz
 Menadžer veze.

▶ Opcije u glavnom prikazu Menadžer veza kada postoji jedna ili više veza: *Detalji*, *Raskini vezu*, *Raskini sve veze*, *Pomoć* i *Izadi*.

Pregled detalja veze

Da vidite detalje neke veze, dodite do željene veze i odaberite **Opcije** → *Detalji*. Prikazuje se sledeće:

Ime - Ime internet pristupne tačke (IAP) koja se koristi.

Nosač - tip data veze: *Data veza* ili *GPRS*.

Status - trenutni status veze.

Primljeno - količina podataka u bajtovima primljenih u telefon.

Poslato - količina podataka u bajtovima poslatih sa telefona.

Trajanje - vreme za koje je veza bila otvorena.

Brzina - trenutna brzina slanja i prijema podataka u kB/s (kilobajta u sekundi).

Priklj. br. (GSM) – koji se priključni broj koristi, ili **Ime** (GPRS) – ime pristupne tačke koja se koristi.

Dele: (ne prikazuje se ako vezu ne deli više aplikacija) – broj aplikacija koje koriste istu vezu.

Završetak veze

- Dodite do željene veze i odaberite **Opcije** → **Raskini vezu**, da završite, raskinete samo datu vezu.
- Odaberite **Opcije** → **Raskini sve veze**, da zatvorite, raskinete sve trenutno otvorene veze.

Povezivanje telefonskog aparata na kompatibilni računar

Za dodatne informacije o povezivanju sa kompatibilnim računarom preko USB ili Bluetooth veze i instalisanju Nokia PC Suite 6.1, vidite User's Guide for PC Suite na CD-ROM disku. Za dodatne informacije o korišćenju programskog paketa Nokia PC Suite, vidite funkciju pomoći u samom paketu PC Suite ili posetite prezentaciju podrške na adresi www.nokia.com.

Sinhronizacija – daljinska sinhronizacija

Aplikacija Sinhronizacija Vam omogućava usaglašavanje sadržaja vašeg kalendara ili adresara sa različitim aplikacijama tog tipa na kompatibilnom računaru ili na Internetu. Sinhronizacija se odvija preko GSM data veze ili GPRS veze.

Aplikacija Sinhronizacija za usaglašavanje podataka koristi SyncML tehnologiju. U vezi SyncML kompatibilnosti, obratite se isporučiocu programa kalendara ili adresara sa kojim želite da usaglasite podatke u svom telefonu.

➡ Idite u **Meni** →
Komunikacije →
Sinhronizacija

▶ Opcije u glavnom prikazu Daljinska sinhronizacija:
*Sinhronizuj, Novi skup sinh.,
 Izmeni skup sinh., Obriši,
 Vidi dnevnik, Pomoć i Izadi.*

Kreiranje novog skupa sinhronizacije

- 1 Ako nije definisan nijedan skup, aparat Vas pita da li želite da kreirate novi. Odaberite **Da**.
 Da kreirate novi dodatni skup, odaberite **Opcije** → *Novi skup sinh.* Odaberite da li želite da kao osnovu za novi skup koristite podrazumevane vrednosti ili da kopirate vrednosti nekog već postojećeg skupa.
- 2 Definišite sledeće:
Ime skupa usaglašav. – Dajte opisni naziv za skup.
Pristupna tačka – Odaberite pristupnu tačku koju želite koristiti za data vezu.
Adresa domaćina – Za ispravni podatak se obratite provajderu servisa ili administratoru sistema.
Port – Za ispravnu vrednost se obratite provajderu servisa ili administratoru sistema.
Korisničko ime – Vaše korisničko ime na serveru za sinhronizaciju. Za svoju ispravnu identifikaciju, ID, obratite se provajderu servisa ili administratoru sistema.
Lozinka – Upišite svoju lozinku. Za ispravnu vrednost obratite se provajderu ili administratoru sistema.
 Pritisnite da izaberete:
Kalendar – Odaberite **Da** ako želite da sinhronizujete, usaglasite, podatke iz kalendara.
Udaljeni kalendar – Unesite ispravnu putanju do udaljenog kalendara na serveru. Mora biti definisano ako je za prethodnu stavku, *Kalendar*, postavljeno **Da**.
Adresar – Odaberite **Da** ako želite da sinhronizujete, usaglasite, svoje kontakte.
Udaljeni adresar – Unesite ispravnu putanju do udaljenog adresara na serveru. Mora biti definisano ako je za prethodnu stavku, *Adresar*, postavljeno **Da**.
- 3 Pritisnite **Urađeno** da ova podešavanja sačuvate.

Sinhronizovanje podataka

U glavnom prikazu modula Sinhronizacija možete videti različite skupove, profile, kao i koja vrsta podataka će biti usaglašena, sinhronizovana: Kalendar, Adresar ili oba.

- 1 U glavnom prikazu, dođite do nekog od skupova, profila, i odaberite **Opcije**→ **Sinhronizuj**. U dnu ekrana se prikazuje status sinhronizacije. Da sinhronizaciju prekinete dok je u toku, pritisnite **Obustavi**.
- 2 Kada se sinhronizacija završi, o tome ćete biti obavješteni.
  - Pošto se sinhronizacija završi, pritisnite **Vidi dnev**. ili odaberite **Opcije**→ **Vidi dnevnik** da otvorite odgovarajuću datoteku koja prikazuje status sinhronizacije (**Završeno** ili **Nezavršeno**) kao i koliko slogova kalendara i adresara je dodato, ažurirano, obrisano ili odbačeno (nije usaglašeno) u telefonskom aparatu ili na serveru.

Otklanjanje problema

Malo memorije

Kada se prikažu naredna obaveštenja znači da je malo memorije i da morate da obrišete neke podatke: *Nedovoljno memorije. Obrišati neke podatke.* ili *Memorija skoro puna. Obrišati neke podatke.* Da vidite koje vrste podataka imate i koliko memorije razne grupe podataka zauzimaju, idite u **Menadžer dat.** i odaberite **Opcije**→*Detalji memorije.*

Da biste sprečili prepunjavanje memorije, redovno brišite sledeće stavke:

- poruke iz foldera Primljeno, Nacrti i Poslato u Porukama,
- preuzete e-mail poruke u memoriji telefona,
- Memorisane stranice pretraživača,
- Slike i fotografije u aplikaciji Slike.

Ako želite da obrišete kontakt podatke, napomene iz kalendara, brojače vremena i troškova poziva, rezultate igara ili bilo koje druge podatke, idite u odgovarajuću aplikaciju i obrišite ih u njoj.

Ako brišete više stavki, i pojavi se jedna od narednih poruka: *Nedovoljno memorije. Obrišati neke podatke.* ili *Memorija skoro puna. Obrišati neke podatke.* pokušajte da obrišete podatke pojedinačno (počev od onog najmanje veličine).

Pražnjenje memorije kalendara – Za uklanjanje više od jednog zapisa u isto vreme, idite u Mesečni pregled i odaberite **Opcije**→ *Obriši stavku*→ pa zatim:

- *Do datuma* – da obrišete sve napomene kalendara koje se odnose na ranije datume. Unesite datum do kojeg želite da se napomene brišu.
- *Sve stavke* – da obrišete sve napomene kalendara.

Brisanje informacija iz dnevnika – Za brisanje kompletnog sadržaja dnevnika, lista prethodnih poziva, i izveštaja o dostavi poruka, idite u Dnevnik i odaberite **Opcije**→ *Obriši dnevnik* ili idite u *Podšavanje*→ *Trajanje dnevnika*→ *Bez dnevnika.*

Različiti načini memorisanja podataka:

- Koristite programski paket Nokia PC Suite 6.1 da na kompatibilnom PC računaru pravite rezervne kopije svih podataka.
- Pošaljite slike na svoju e-mail adresu pa ih zatim sačuvajte u računar.
- Pošaljite podatke putem Bluetooth veze na kompatibilni uređaj.
- Smestite podatke na kompatibilnu memorijsku karticu.

Pitanja i odgovori

Ekran

- Pitanje: Zašto se, uvek kada uključim telefon, na ekranu pojavljuju svetle tačke, tačke deformisane boje, a neke i nedostaju?
Odgovor: To je karakteristično za ovaj tip ekrana, displeja. Neki ekrani mogu da sadrže piksele, ili tačke, koje ostaju pobuđene odnosno nepobuđene. To je normalna pojava, a ne neispravnost.

Kamera

- Pitanje: Zašto su slike "zamrljane"?
Odgovor: Proverite da li je otvor objektiva fotoaparata/kamere čist.

Bluetooth

- Pitanje: Zašto ne mogu da raskinem Bluetooth vezu?
Odgovor: Ako je drugi uređaj povezan sa vašim telefonom, vezu možete da raskinete ili sa tog drugog uređaja ili deaktiviranjem Bluetooth funkcije. Idite u Bluetooth i odaberite **Bluetooth** → **Isključeno**.
- Pitanje: Zašto ne mogu da pronađem uređaj moga druga koji ima Bluetooth funkciju.
Odgovor: Proverite da li je Bluetooth aktiviran na oba uređaja.
Proverite da rastojanje između dva uređaja ne prelazi 10 metara ili da nema zidova ili drugih prepreka između njih. Proverite da drugi uređaj nije postavljena kao "Skriven". Proverite da li su uređaji kompatibilni.

Multimedija poruke

- Pitanje: Šta da uradim kada mi telefon prijavljuje da ne može da primi multimedija poruku zato što je memorija puna?
Odgovor: Količina neophodne memorije se prikazuje u poruci o greški: **Nedovoljna memorije da se preuzme poruka. Obrisati neke podatke**. Da vidite koje vrste podataka imate i koliko memorije razne grupe podataka zauzimaju, idite u **Menadžer dat.** i odaberite **Opcije** → **Detalji memorije**.
- Pitanje: Kako mogu da raskinem vezu za prenos podataka (data vezu) kada telefon stalno iznova započinje data vezu? Obaveštenja: **Preuzima se poruka** ili **Ponovo se pokušava preuzimanje poruke** se kratko prikazuju. Šta se dešava?
Odgovor: Telefon pokušava da preuzme multimedija poruku iz centra za multimedija poruke. Proverite da li su parametri za multimedija poruke pravilno postavljeni i da li nema grešaka u brojevima telefona ili adresama. Idite u **Poruke** i odaberite **Opcije** → **Podešavanja** → **Multimedija poruka**.
Da prekinete da telefon uspostavlja data vezu imate sledeće mogućnosti: Idite u **Poruke** i odaberite **Opcije** → **Podešavanja** → **Multimedija poruka**, i onda:
  - Odaberite **Po prijemu poruke** → **Preuzmi kasnije** ako želite da centar za multimedija poruke sačuva poruku za kasnije preuzimanje, na primer, pošto proverite podešavanja. Posle ove izmene, još uvek je neophodno

da telefon pošalje obaveštenja mreži. Da naknadno preuzmete poruku, odaberite *Preuzmi odmah*.

- Odaberite *Po prijemu poruke* → *Odbaci poruku* - ako želite da odbacite sve dolazne multimedija poruke. Posle ove izmene, neophodno je da telefon pošalje obaveštenje mreži i centar za multimedija poruke će obrisati sve multimedija poruke koje čekaju da Vam budu poslate.
- Odaberite *Prijem multimedija* → *Isključeno* - ako želite da ignorirate sve dolazne multimedija poruke. Posle ove izmene, telefon neće uspostavljati nikakve veze sa mrežom radi multimedija poruka.

Poruke

- Pitanje: Zašto ne mogu da odaberem neko ime, kontakt?
Odgovor: Ako ne možete da odaberete neku osobu/stavku iz imenika Adresara, znači da u kontakt kartici ne postoji telefonski broj ili e-mail adresa. Unesite nedostajuće podatke u kontakt karticu u modulu Adresar.

Kalendar

- Pitanje: Zašto nedostaju brojevi sedmica?
Odgovor: Ako ste podesili Kalendar tako da sedmica počinje drugim danom a ne ponedeljkom, onda se redni broj sedmice ne prikazuje.

Servisi pretraživača

- Pitanje: *Nije definisana nijedna ispravna pristupna tačka. Definirati je u podešavanjima veba.*
Odgovor: Unesite odgovarajuće parametre, podešavanja pretraživača. Obratite se svom provajderu za uputstva.

Dnevnik

- Pitanje: Zašto se prikazuje prazan dnevnik?
Odgovor: Možda ste aktivirali filter, kriterijum, i nije zabeležena nijedna veza koja odgovara tom kriterijumu. Da vidite sve komunikacije, odaberite **Opcije** → *Razdvoj* → *Sve veze*.

Komunikacije sa PC računarom

- Pitanje: Zašto imam problema u povezivanju telefona sa PC računarom?
Odgovor: Proverite da je paket Nokia PC Suite 6.1 instalisan i pokrenut na računaru. Vidite "User's Guide for Nokia PC Suite" na CD-ROM disku. Za dodatne informacije o korišćenju programskog paketa Nokia PC Suite, vidite funkciju pomoći u samom paketu PC Suite ili posetite prezentaciju podrške na adresi www.nokia.com.

Pristupni kodovi

- Pitanje: Koja je šifra blokade, PIN i PUK kodovi?
Odgovor: Fabrički postavljena, podrazumevana, šifra blokade je **12345**. Ako zaboravite ili izgubite svoju šifru blokade, obratite se prodavcu telefona.
Ako zaboravite ili izgubite PIN ili PUK kod, ili ih uopšte niste dobili, obratite se svom operatoru komunikacione mreže ili provajderu servisa.
Za informacije o lozinkama, obratite se provajderima čije pristupne tačke koristite, na primer, komercijalnom Internet provajderu (ISP), provajderu veb servisa ili operatoru komunikacione mreže.

Aplikacija ne reaguje

- Pitanje: Kako da zatvorim aplikaciju koja ne reaguje?
Odgovor: Otvorite prozor za izbor aplikacija pritiskom i držanjem tastera . Zatim dođite do aplikacije i pritisnite da je zatvorite.

Informacije o bateriji

Punjenje i pražnjenje

Vaš aparat se napaja energijom iz punjive baterije. Pone eksplatacione karakteristike nove baterije se postižu tek posle dva ili tri kompletna ciklusa punjenja i pražnjenja. Baterija se može puniti i prazniti stotine puta ali će se na kraju istrošiti. Kada se aktivno vreme i vreme u pasivnom režimu značajno skrate, kupite novu bateriju. Koristite samo baterije koje je odobrila Nokia i punite ih samo punjačima koje je Nokia odobrila za ovaj model aparata.

Kada se punjač ne koristi, iskopčajte ga iz električne utičnice i iz aparata. Ne ostavljajte bateriju povezanu na punjač. Prekomerno punjenje može da joj skрати životni vek. Ako se ne koristi, potpuno puna baterija će se vremenom sama isprazniti. Ekstremni temperaturni uslovi mogu da utiču na sposobnost punjenja baterije.

Upotrebljavajte bateriju samo za ono za šta je namenjena. Nikada ne koristite oštećeni punjač ili bateriju.

Ne izlažite bateriju kratkom spoju. Do slučajnog kratkog spoja može da dođe kada neki metalni predmet, novčić, spajalica ili pero, napravi direktan kontakt pozitivnog (+) i negativnog (-) izvoda baterije. (Izvodi su metalne tračice na bateriji.) To može da se desi, recimo, kada rezervnu bateriju nosite u džepu ili tašnici. Kratkim spajanjem izvoda može da se ošteti baterija ili predmet kojim se spaja.

Ostavljanje baterije na toplim ili hladnim mestima, kao što je zatvoreni automobil u letnjim ili zimskim uslovima, smanjuje kapacitet i vek trajanja baterije. Pokušavajte da bateriju uvek držite na temperaturi između 15°C i 25°C (59°F i 77°F). Aparat sa zagrejanom ili hladnom baterijom može privremeno da ne radi, čak i kada je baterija potpuno napunjena. Eksplatacione karakteristike baterije su posebno ograničene pri temperaturama znatno ispod tačke mržnjenja.

Ne bacajte baterije u vatru! Baterije odlažite u skladu sa lokalnim propisima. Molimo da ih po mogućstvu recirkirate. Ne odlažite ih kao kućni otpad.

Čuvanje i održavanje

Vaš aparat je proizvod visokog kvaliteta konstrukcije i izrade i njime treba postupati pažljivo. Naredne sugestije će Vam pomoću da očuvate pravo na garanciju kojom je pokriven ovaj proizvod.

- Aparat održavajte suvim. Atmosferske padavine, vlaga, kao i sve vrste tečnosti ili vlage mogu da sadrže minerale koji prouzrokuju koroziju elektronskih kola. Ako se aparat pokvasi, izvadite bateriju i ostavite aparat da se potpuno osuši pre nego što u njega vratite bateriju.
- Ne upotrebljavajte aparat, niti ga držite na prašnjavim i prljavim mestima. Njegovi pokretni delovi i elektronske komponente se mogu oštetiti.
- Nemojte držati aparat na mestima sa visokom temperaturom. Visoke temperature mogu da skrate vek trajanja elektronskih uređaja, da oštete baterije i da deformišu ili istope neke plastične materijale.
- Nemojte držati aparat na mestima sa niskom temperaturom. Kada se aparat zagreje do svoje normalne temperature, u unutrašnjosti može da se formira vlaga i da oštetiti ploče sa elektronskim kolima.
- Ne pokušavajte da otvarate aparat osim na način koji je opisan u ovom uputstvu.
- Aparat nemojte da ispuštate, protresate ili udarate. Grubo rukovanje može da prouzrokuje lomljenje unutrašnjih ploča i precizne mehanike.
- Za čišćenje aparata ne upotrebljavajte jake hemikalije, rastvarače za čišćenje, ili jake deterđente.
- Ne bojite telefon. Boja može da blokira pokretne delove aparata i da omete pravilan rad.
- Za čišćenje sočiva (kamera, senzor rastojanja i senzor osvetljenja) koristite meku, čistu i suhu tkaninu.
- Koristite samo isporučenu antenu ili odobrenu zamensku antenu. Neodobrene antene, modifikacije ili dodaci mogu da oštete aparat i da predstavljaju kršenje propisa kojima se regulišu radio uređaji.

Sve gornje sugestije se u istoj meri odnose na ovaj aparat, na punjač i na sva proširenja. Ako neki aparat ne funkcioniše ispravno, odnesite ga u najbliži ovlašćeni servis.

Dodatne informacije u vezi bezbednosti

Nekoliko praktičnih pravila u vezi pribora i proširenja

- Sav pribor i sva proširenja držite van dohvata dece.
- Kada iskopčavate kabl za napajanje bilo kog proširenja ili pribora, uhvatite i vucite utikač, a ne kabl.
- Redovno proveravajte da su proširenja koja su ugrađena u automobil pravilno montirana i da pravilno funkcionišu.
- Montažu svih složenih proširenja za automobil mora da izvodi samo kvalifikovano lice.

Radno okruženje

Imajte na umu da treba da se pridržavate svih posebnih propisa koji važe na datoj lokaciji i da isključite svoj aparat uvek kada je zabranjena njegova upotreba, ili kada ona može da prouzrokuje smetnje ili opasnost. Koristite aparat samo u njegovim normalnim radnim položajima. Da biste očuvali usklađenost sa smernicama o izloženosti zračenju radiofrekventnih talasa, koristite samo proširenja koja je odobrila Nokia za ovaj aparat. Kada je aparat uključen i nosi se prislomljen uz telo, uvek koristite odobrenu futrolu ili torbicu.

Delovi ovog aparata imaju magnetna svojstva. Ovaj aparat privlači metalne delove; zato osobe sa slušnim aparatima ne

treba da ga drže na uhu na kojem je slušni aparat. Aparat uvek držite u držaču pošto zvučnica može da privuče metalne materijale. Ne stavlajte kreditne kartice ili druge medije sa magnetnim zapisom u blizinu telefona pošto se tako mogu izbrisati podaci koji se nalaze na njima.

Medicinski uređaji

Rad svih radiopredajnih uređaja, uključujući i bežične telefone, može da stvara smetnje u funkcionisanju neadekvatno zaštićenih medicinskih uređaja. Konsultujte lekara ili proizvođača medicinskog uređaja da utvrdite da li je dati uređaj adekvatno zaštićen od energije spoljašnjih radiofrekventnih talasa, kao i za sva druga pitanja. Isključite svoj aparat u zdravstvenim ustanovama kada to nalažu u njima istaknuta pravila. Bolnice ili zdravstvene ustanove možda koriste opremu koja može da bude osetljiva na energiju spoljašnjih radiofrekventnih talasa.

Pejsmejkeri. Proizvođači pejsmejкера preporučuju minimalno rastojanje od 6 inči (15,3 cm) između bežičnog telefona i pejsmejкера kako bi se izbegle moguće smetnje kod rada pejsmejкера. Ove preporuke se poklapaju sa nezavisnim istraživanjima i preporukama Wireless Technology Research. Osobe sa pejsmejkerima treba da:

- aparat, kada je uključen, uvek drže na rastojanju većem od 6 inči (15,3 cm) od svog pejsmejкера,
- ne nose aparat u džepu na grudima, i
- da aparat drže na uhu na suprotnoj strani od pejsmejкера kako bi mogućnost stvaranja smetnji svele na minimum.

Ukoliko imate bilo kakav razlog da posumnjate da dolazi do smetnji, odmah isključite ovaj aparat.

Slušni aparati. Neki digitalni bežični aparati mogu da stvaraju smetnje izvesnim slušnim aparatima. Ako se smetnje jave, obratite se svom provajderu servisa.

Motorna vozila

Radiofrekventni signali mogu da utiču na nepropisno instalisane ili neadekvatno zaštićene elektronske sisteme u motornim vozilima kao što su elektronski sistemi za ubrizgavanje goriva, elektronski sistemi za zaštitu od proklizavanja (zaštitu od blokiranja), elektronski sistemi za regulaciju brzine, sistemi sa vazдушnim jastukom. Za dodatne informacije se obratite proizvođaču ili predstavniku proizvođača vozila ili opreme koja je naknadno ugrađena.

Samo kvalifikovano osoblje bi trebalo da servisira ovaj aparat ili da ga instalira u motorno vozilo. Pogrešno instalisanje ili servisiranje može da budu opasno i da poništi sve garancije za ovaj aparat. Proveravajte redovno da li je celokupna oprema bežičnog aparata u vašem vozilu propisno montirana i da li pravilno funkcioniše. Ne držite niti nosite zapaljive tečnosti, gasove ili eksplozivne materije na istom mestu na kojem držite ovaj aparat, njegove delove ili proširenja. Kod motornih vozila koja su opremljena vazдушnim jastukom, imajte u vidu da se

vazdušni jastuci naduvavaju velikom silom. Ne postavljajte nikakve predmete, uključujući fiksne i prenosne bežične uređaje, u prostor iznad vazдушnih jastuka, niti u zonu naduvavanja vazdušnog jastuka. Ukoliko je bežični uređaj za automobil nepropisno instalisan a vazdušni jastuk se naduva, može doći do ozbiljnih povreda.

Upotreba ovog aparata u avionu je zabranjena u toku leta. Isključite svoj aparat pre ulaska u avion. Upotreba bežičnih telekomunikacionih aparata i uređaja u avionu može da predstavlja opasnost za funkcionisanje aviona, da dovede do prekida bežične telefonske mreže, i da bude protivzakonita.

Potencijalno eksplozivne sredine

Isključite svoj aparat kada se nalazite u nekoj sredini sa potencijalno eksplozivnom atmosferom i pridržavajte se svih znakova i uputstava. Potencijalno eksplozivne atmosfere obuhvataju i ona mesta na kojima se obično preporučuje da isključite motor u vozilu. Varnice u takvim sredinama mogu da prouzrokuju eksploziju ili požar koji za rezultat imaju telesne povrede ili čak i smrt. Isključite ovaj aparat na mestima dolivanja goriva; u blizini pumpi u servisima. Pridržavajte se ograničenja upotrebe radio uređaja u skladištima goriva, magacinima i distributivnim centrima, hemijskim postrojenjima ili na mestima na kojima se odvija miniranje. Zone sa potencijalno eksplozivnom atmosferom su često, ali ne uvek, jasno obeležene. One obuhvataju potpalublja plovnih objekata, objekte za prenos ili skladištenje hemikalija, vozila na tečni gas (propan ili butan gas), kao i zone u kojima se u vazduhu nalaze hemijska isparenja ili čestice kao što su žitarice, prašina ili metalni prah.

Hitni pozivi

Važno: Bežični telefoni, uključujući i ovaj aparat, za svoj rad koriste radio signale, bežične mreže, zemaljske žičane mreže i funkcije koje programira sam korisnik. Iz tog razloga se ne može garantovati uspostavljanje veze u svim uslovima. Ne bi trebalo da se nikada oslanjate isključivo na bežični aparat za kritične komunikacije kao što su medicinski hitni slučajevi.

Slanje hitnih poziva:.

- 1 Uključite aparat ukoliko nije uključen. Proverite da li je jačina signala adekvatna.
U nekim komunikacionim mrežama je potrebno da je važeća SIM kartica pravilno uložena u aparat.
- 2 Pritisnite potreban broj puta da obrišete sadržaj ekrana i aktivirate aparat za telefoniranje.
- 3 Unesite zvanični broj službe pomoći za datu lokaciju. Brojevi službe pomoći su različiti za različite lokacije.
- 4 Pritisnite taster .

Ako su aktivirane određene funkcije, možda ćete prvo morati da ih isključite da biste mogli da uputite poziv službi pomoći. Pogledajte ovo uputstvo ili se obratite svom provajderu servisa za detaljnije informacije.

Kada šaljete poziv službi pomoći, dajte sve neophodne informacije što je moguće tačnije. Vaš bežični aparat može da bude jedino sredstvo komunikacije na mestu nesreće. Ne prekidajte vezu sve dok Vam se to ne dopusti.

Informacije o sertifikaciji (SAR)

OVAJ APARAT ZADOVOLJAVA MEĐUNARODNE SMERNICE KOJE SE ODOSE NA IZLOŽENOST RADIO TALASIMA

Vaš mobilni aparat je radio predajnik i prijemnik. On je projektovan i proizveden tako da ne prelazi granične vrednosti izloženosti energiji radiofrekventnih talasa koje preporučuju međunarodne smernice (ICNIRP). Te granične vrednosti su deo sveobuhvatnih smernica i one određuju dopuštene nivoe energije radiofrekventnih talasa za opštu populaciju. Ove smernice su razvile nezavisne naučne organizacije putem periodičnih i detaljnih procena naučnih studija. Ove smernice sadrže i značajnu sigurnosnu rezervu koja je namenjena da osigura bezbednost svih osoba bez obzira na starosnu dob ili zdravstveno stanje.

Standard za izloženost za mobilne aparate koristi jedinicu mere koja se naziva stepen specifične apsorpcije, ili SAR (Specific Absorption Rate). SAR granična vrednost naznačena u tim međunarodnim smernicama iznosi 2,0 W/kg*. Testovi za određivanje SAR vrednosti sprovode se za standardne radne položaje sa aparatom koji emituje na svojoj najvećoj atestiranoj snazi u svim ispitivanim frekventnim opsezima. Mada je SAR vrednost ustanovljena za najveći atestirani nivo snage, stvarna SAR vrednost aparata u radu može da bude značajno ispod te maksimalne vrednosti. Ovo je stoga što je ovaj aparat projektovan da radi na više nivoa snage kako bi koristio samo onoliko snagu koja je potrebna da dospe do mreže. Generalno, što ste bliže baznoj stanici, snaga predaje aparata je niža.

Najviša SAR vrednost za ovaj aparat pri testiranju za držanje na uhu iznosi 0,54 W/kg.

Ovaj aparat zadovoljava smernice za izloženost radiofrekventnim talasima kada se koristi bilo u normalnom položaju, uz uho, ili kada je odvojen od tela najmanje 2,2 cm. Kada se koristi futrola, kopča za pojas ili držač za nošenje na telu, isti ne bi trebalo da sadrži metal i trebalo bi da održava proizvod odvojen od tela najmanje 2,2 cm.

Za slanje datoteka ili poruka, ovom aparatu je neophodna kvalitetna veza sa komunikacionom mrežom. U nekim slučajevima, slanje datoteka i poruka može da bude odloženo sve dok takva veza ne postane dostupna. Obezbedite da se ova rastojanja ispoštuju sve dok se predaja ne završi.

* SAR granična vrednost za mobilne aparate u javnoj upotrebi iznosi 2,0 vata po kilogramu (W/kg) u proseku raspoređeno na deset grama telesnog tkiva. Smernice sadrže i značajnu sigurnosnu rezervu radi dodatne zaštite ljudi kao i na račun kompenzacije mogućih odstupanja u izmerenim vrednostima. SAR vrednosti mogu biti različite u zavisnosti od nacionalnih zahteva za izveštavanjem kao i od frekventnog opsega komunikacione mreže. Podatke o SAR vrednostima u drugim regionima možete naći u sklopu informacija o proizvodu na adresi www.nokia.com.

Indeks

A

Adresar

Uvoz podataka 34

Animacije 38

Aplikacije

Instalisanje 110

Uklanjanje datoteka 111

Audio snimci 43

Automatski odgovor 72

B

Bez tona 40

Birani brojevi 21

Bluetooth 112

Fabrički podešena lozinka 114

Ikonice uređaja 114

Indikatori statusa veze 114

Jedinstvena adresa uređaja 113

Lozinka, terminološko objašnjenje
114

Primanje podataka 115

Slanje podataka 113

Uparivanje 114

Zahtevi za povezivanje 114

Zahtevi za uparivanje 114

Zatvaranje veze 115

Brisanje

Lista prethodnih poziva 21

Ć

Ćaskanje

Slanje poruka 94

D

Data veze ka mreži

Pregled 116

Završetak 117

Diktafon 91

Diktafon, snimanje zvuka 91

E

Editor servisnih zahteva 58

E-mail

Brisanje 56

Preuzimanje iz pošte 55

F

Fajl menadžer 77

Folderi

Kreiranje 14

Preuređivanje 14

Formati datoteka

RealOne Player 39

SIS datoteka 109

Fotografije 44

G

Galerija

Grafičke poruke 44

Prenošenje slika 45

GIF animacije 38

Glasovne komande 77

Pozivanje 25

Govorna pošta 17

Promena broja 17

Govorne poruke 17

GPRS

Vidite *Paketirani podaci*

GPRS veze 116

Grafičke poruke 44

GSM data veze 116

I

Imenik

Vidite *Adresar*

Indikatori 11

Indikatori veze

Bluetooth 114

Info poruke 58

Info servis 58

Instalisanje aplikacija 110

Instalisanje Java datoteka 110

Intuitivni način unosa teksta

Isključivanje 50

Saveti 49

J

Java

- Instalisanje Java aplikacija 110
- Vidite *Aplikacije*.

Jezik

- za unos tekstova, pisanje 64

K

Konferencijska veza 17

Kontakt grupe 26

Kontakt kartice

- Uklanjanje tonova zvona 24

Kontrola jačine zvuka 15

Kopiranje

- Imena između SIM kartice i memorije telefona 24

Tekst 50

Kreiranje

- Kontakt kartice 23

L

Lista poziva

- Vidite *Dnevnik*

Lista prethodnih poziva

- Birani brojevi 21
- Brisanje lista poziva 21
- Primljeni pozivi 21
- Propušteni pozivi 21
- Trajanje poziva 21

Lozinka

- Memorijska kartica 101

M

Malo memorije

- Pregled utroška memorije 101

Medija datoteke

- Bez tona 40
- Formati datoteka 39
- Traži 40

Medija galerija 43

- Slike za pozadinu 44

Memorija

- Pregled detalja memorije 77

Meni 12

- Taster "meni" 12

Mobilni pretraživač 102

Muzičke datoteke

- Vidite *Medija datoteke*

N

Načini rada 80

- Dodavanje glasovne komande 78
- Preimenovanje 81

Nadimak u časniku 93

O

Odbijanje poziva 18

Omiljeno

- Dodavanje prečice 83

P

Paketirani podaci

- Merač podataka 22
- Merač veze 22

Podešavanja 70

Pasivni režim rada

- Indikatori 11
- Podešavanja 65

PC Suite 117

Personalizacija 81

Personalizuj 81

- Alarm 91

PIN kod

- Deblokada 72

Pisanje

- Intuitivni unos teksta, isključivanje 50

Ponovi 90

Povezivanje na PC računar 117

Pozivi

- Birani 21
- Konferencijska veza 17
- Međunarodni 16
- Odbijanje 18
- Odgovaranje 18
- Opcije u toku veze 18
- Podešavanja 66
- Preusmeravanje 18
- Primljeni 21
- Propušteni 21
- Spajanje 19
- Trajanje 21

Pravljenje video snimka 37

Pražnjenje memorije
Podaci iz dnevnika 120

Prečice
u Omiljeno 83

Pregled
Detalji mrežnih data veza 116
Detalji veze 116
GIF animacije 38

Prekidanje
Sat sa alarmom 90

Prelazak sa jedne aplikacije na drugu
13

Prenošenje slika 45
Preslušavanje poruka 17
Pretraživač

Ikone 104
Servisne poruke 54, 55
Uspostavljanje veze 103
WAP strane 102
XHTML strane 102
Završetak veze 107

Pretraživanje 104

Preusmeravanje poziva 18

Prikaz informacije o čeliji 72

Primanje
Podataka preko Bluetooth 115
Tonovi zvona, logo operatora i
podešavanja; vidi *Smart*
poruke

Primljeni pozivi 21

Pristupne tačke
Podešavanja 67
Propušteni pozivi 21

S

Sat sa alarmom
Ponovi 90

Sertifikati
Podešavanja prihvatanja 75

Server slika 45

SIM kartica
Kopiranje imena i brojeva 24

Sinhronizacija
Vidite *Daljinska sinhronizacija*.

SIS datoteka 109

Skrin sejver
Podešavanja 65

Slanje
Podataka preko Bluetooth 113

Slike za pozadinu 44

Smart poruke
Primanje 53

Softver
Prenos .SIS datoteke u telefon 109
Uklanjanje 111

Spajanje poziva 19

T

Tonovi zvona
Isključivanje mikrofona 18
Primanje smart poruke 53

Tonske datoteke
Vidite *Medija datoteke*

Traži 40

U

Uklanjanje aplikacije 111
Uklanjanje softvera 111
Uparivanje, terminološko
objašnjenje 114
Upravljanje digitalnim autorskim
pravima (Digital rights
management) 107

USSD instrukcije 58

Uvoz podataka

Adresar 34

Uvoz podataka iz drugih Nokia
telefonskih aparata 34

V

Veza
Pregled 116

Veze sa računarnom 117

Video plejer
Vidite *RealOne Player*

Video rekorder
Memorijska kartica 37
Memorisanje video snimaka 37
Podešavanja 37

Video snimci 43
Vidite *Medija datoteke*

W

WAP strane

Pretraživač 102

X

XHTML strane

Pretraživač 102

Z

Zajednička memorija 15

Zatvorena čet grupa 97

Zvuci

Uklanjanje ličnog tona zvona 24